

ELVERUM
KOMMUNE

Årsmelding 2021

Innholdsfortegnelse

- Glimt fra 2021
 - Januar: Elverum klatret 145 plasser opp på Kommunebarometeret
 - Februar: Alle elevene i grunnskolen i Elverum får PC eller nettbrett
 - Mars: Dette mener barn og unge om det gode liv i Elverum
 - April: Nå har Ungdommens hus fått gaming-rom
 - Mai: Ny trestrategi skal få flere til å bygge i tre i Elverum
 - Juni: Elverum kommune er godkjent som Trafikksikker kommune av Trygg Trafikk
 - Juli: Sundsvoll arrangerte Sundsvolliaden
 - August: - Viktig å lære gode verdier
 - September: Hovedstranda på Bergesjøen har fått en ansiktsløftning
 - Oktober: Svenske venner besøkte Elverum og Ydalir
 - November: Vedtok handlingsplan for reformen Leve hele livet i Elverum
 - Desember: Feiret frivilligheten og markerte starten på frivillighetens år
- 1 Innledning
- 2 Overordnede mål og resultater
- 3 Økonomiske resultater og hovedtrekk i 2021
 - 3.1 Måltall
 - 3.2 Netto driftsresultat
 - 3.3 Udisponerte disposisjonsfond
 - 3.4 Netto lånegjeld
 - 3.5 Egenfinansiering av investeringer
 - 3.6 Arbeidskapital
- 4 Organisering
 - 4.1 Politisk organisering
 - 4.2 Administrativ organisering
- 5 Sykefravær, bemanning, likestilling og medarbeidere
 - 5.1 Sykefravær
 - 5.2 Bemanning - utvikling årsverk
 - 5.3 Likestilling og mangfold i arbeidslivet
 - 5.4 Medarbeiderundersøkelse - 10 faktor
- 6 Handlingsplan 2021 - 2024, arbeid og resultater i 2021
 - 6.1 Innledning
 - 6.2 Klima og energi
 - 6.3 By- og bygdeutvikling
 - 6.4 Samferdsel og infrastruktur

- 6.5 Verdiskaping og næringsutvikling
- 6.6 Natur, kulturmiljø og landskap
- 6.7 Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø
- 7 Tjenesteområdenes resultater
 - 7.1 Innledning
 - 7.2 Politisk styring - folkevalgte
 - 7.3 Administrasjon
 - 7.4 Barnehage
 - 7.5 Skole
 - 7.6 Barnevern
 - 7.7 Helse - forebygging og behandling
 - 7.8 Pleie og omsorg
 - 7.9 Sosial - tjenestebistand
 - 7.10 Sosial - økonomisk bistand
 - 7.11 Kultur og religiøse formål
 - 7.12 Teknisk forvaltning
 - 7.13 Teknisk drift
 - 7.14 Næringsutvikling
- 8 Beredskap
 - 8.1 Beredskapsdokumentasjon
 - 8.2 Beredskapsdager
 - 8.3 Koronapandemien
- 9 Investeringsprosjekter
- 10 Tjenesteområder under tilsyn
- 11 Oppfølging: Politiske vedtak -
Handlings- og økonomiplan 2021-2024
 - 11.1 Oppfølging av politiske vedtak
 - 11.2 Gjennomføringsplan -
kommunestyrets vedtak på Handlings-
og økonomiplan 2021-2024
- 12 Årsregnskap og noter 2021

Glimt fra 2021

Januar: Elverum klatret 145 plasser opp på Kommunebarometeret

Elverum gjorde et skikkelig byks på Kommunebarometeret for 2020, og går fra 206. plass til 61. plass. Kommunen har aldri gjort det bedre, og årsaken er en kraftig forbedring i blant annet pleie og omsorg, utdanning og saksbehandling.

Elverum sitt kjempehopp på Kommunebarometeret blir presentert i et kommuneportrett i [papirutgaven av Kommunal Rapport](#).

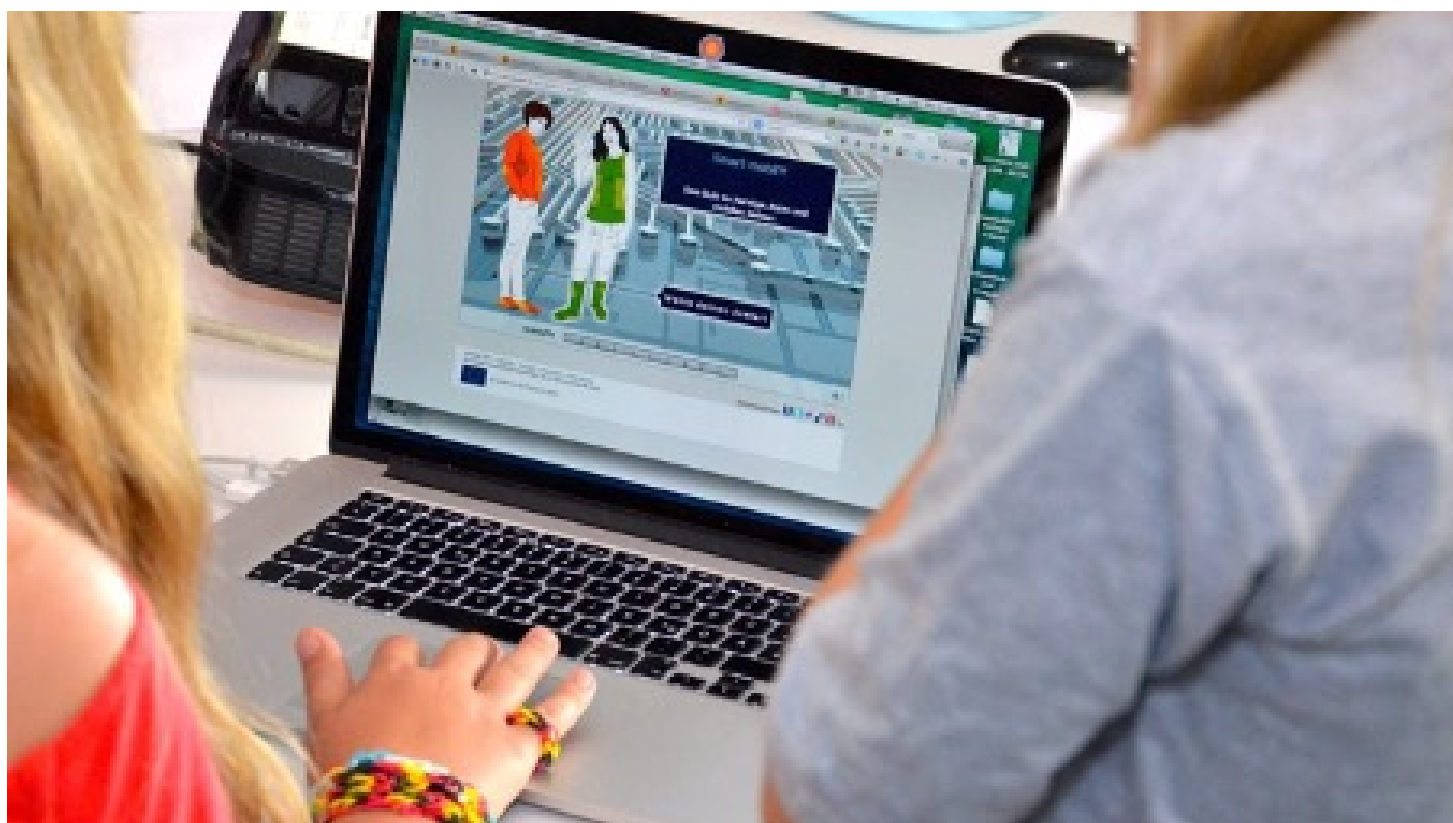
- Vi gleder oss over omtalen og plassering. Sektorene som har klatret på rangeringen har jobbet systematisk og målrettet over lang tid. Når det gjelder økonomieresultatet skyldes det en kombinasjon av god økonomistyring, merinntekter på skatt og litt flaks, sier kommunedirektør Kristian Trengereid.

Også ordfører Lillian Skjærvik gleder seg over at Elverum gjør sin beste plassering noensinne på Kommunebarometeret.

- Først og fremst må jeg takke ledere i hele kommunen med sine ansatte som oppnår slike resultater i en tid vi har mindre å drifte kommunen med. Bra jobbet i alle ledd, rett og slett. Dette er svært oppmuntrende for videre arbeid og omdømme for vår kommune, sier Skjærvik.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/elverum-klartret-145-plasser-opp-pa-kommunebarometeret>

Februar: Alle elevene i grunnskolen i Elverum får PC eller nettbrett

Ved hjelp av ubrukte fondsmidler får alle elever i grunnskolen i Elverum PC eller nettbrett i løpet av året. – Dette betyr at alle elever fra 1. til 3. trinn får utdelt hvert sitt nettbrett, og elevene på 4. til 10. trinn får utdelt hver sin PC. Hvis alt går etter planen, vil alt være på plass i høst. Dette er veldig bra, sier grunnskolesjef Thorleif Skavern.

Saken var oppe til behandling i formannskapet onsdag 3. februar. Her vedtok de enstemmig at utdanningssektoren kan omdisponere ubrukte fondsmidler til IKT-investeringer i grunnskolen.

Dette er fondsmidler som kommer fra statlige utviklings- og prosjektsmidler, og som ikke lenger må brukes til et bestemt formål. Det utgjør til sammen nesten 2 million kroner. Det er flere grunner til at pengene ikke er brukt opp. Blant annet er det utviklingsarbeid som har sluttet før prosjektperioden var over, og pengene skulle ikke sendes tilbake til staten.

– Vi ønsker elever med gode digitale ferdigheter og kompetanse, og jeg er veldig glad på elevenes vegne at vi nå kan gjøre et skikkelig IKT-løft. Dette er PC/nettbrett som skal brukes i kombinasjon skole og hjemme, sier grunnskolesjef Thorleif Skavern.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/alle-elevene-i-grunnskolen-i-elverum-far-pc-eller-ipad-i-lopet-av-2021>

Mars: Dette mener barn og unge om det gode liv i Elverum

I høst var forsker og sosialantropolog Ruth Woods fra NTNU i Elverum for å forske på hva som er det gode liv her. Hun fikk blant annet hjelp av barn fra Ydalir skole og Ydalir barnehage. De samlet inn bilder og små videosnutter som nå er satt sammen til en film.

Her kan du se hva barna mener er det gode liv i Elverum:

<https://www.youtube.com/watch?v=L245afs9GXs&t=9s>

Ruth Woods forsker på hva som er det gode liv i Elverum, og har samlet inn historier om hva det gode liv er i dag, hva det har vært før og ønskene for fremtiden.

I den anledning besøkte hun Ydalir skole og Ydalir barnehage i begynnelsen av september. 6. og 7. trinn fikk i oppdrag å komme med ord og ta bilder av det de mener er de gode liv.

Noe av svarene fra barna var: hjerterom, rom for alle, vi hjelper hverandre, inkluderende, høflige, vennlige, venner, mange hyggelige folk, fin natur, miljøvennlig, kort vei, fint miljø, trygt for barna og alle kjenner alle.

Svarene fra barna er en del av et større forskningsprosjekt som heter Ydalir Living Lab. Dette er et prosjekt i regi av forskningssenteret Zen, som Ydalir og Elverum er partnere i.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/dette-mener-barn-og-unge-er-det-gode-liv-i-elverum>

April: Nå har Ungdommens hus fått gaming-rom

Ordfører Lillian Skjærvik tester ut en av gaming-PC med hjelp fra Midhad Mujic.

Ordfører Lillian Skjærvik og varaordfører Eldri Svisdal fikk gleden av å offisielt åpne det nye gaming-rommet på Ungdommens hus. Her er det fem komplette og kraftige gaming-stasjoner med skikkelige gaming-stoler som er klare til å brukes av ungdom!

Lillian fikk sjansen til å hoppe inn i spillverden ved å prøve Valorant med veiledning av Midhad Mujic (18).

- Lions og Gjensidigestiftelsen har begge vært veldig viktige brikker for å få realisert dette tilbudet. Vi har søkt om midler sammen med Lions via Gjensidigestiftelsen og derfor ønsker vi å takke begge partene som har gjort det mulig. Takk til ungdommene som har lagt ned frivillig innsats også, sier Stian Voldmo og Alexandre Remizov på Ungdommens hus.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/na-har-ungdommens-hus-fatt-gaming-rom>

Mai: Ny trestrategi skal få flere til å bygge i tre i Elverum

Utslippsreduksjoner Karbonbinding Klimatilpasning

«Strategisk plan: Klima og energi i Elverum 2020-2024» ble godkjent av kommunestyret i Elverum 27. mai 2020.

Planarbeidet har vært et interkommunalt samarbeid gjennom Regionrådet for Sør-Østerdal, der kommunene Elverum, Åmot, Stor-Elvdal, Engerdal, Trysil og Våler samarbeider på deler av energi- og klimaarbeidet i kommunene.

[Les «Strategisk plan: Klima og energi i Elverum 2020-2024» her \(pdf\)](#)

Elverum kommunes overordna klimamål innen 2030:

- redusere kommunens årlige klimagassutslipp med 50 prosent tilsvarende 30 000 tonn CO₂-ekvivalenter, jamfør 2017-nivå.

- øke årlig langsiktig binding av CO₂ i stående skog og i langsiktig tre basert konstruksjoner tilsvarende 25 000 tonn CO₂-ekvivalenter jamfør 2017-nivå.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/strategisk-plan-klima-og-energi-i-elverum-2020-2024>

Juni: Elverum kommune er godkjent som Trafikksikker kommune av Trygg Trafikk

Bak (f.v): David Tofthagen fra Trygg Trafikk, ass. kommundirektør Aasmund Hagen, rådgiver idrett/fysisk aktivitet, Rolf Storsveen. Foran (f.v) Anders Havland fra Trygg Trafikk, varaordfører Eldri Svisdal og leder for vekst- og utviklingskomiteen Ingrid Hvidsten Gabrielsen.

Elverum kommune er den 122. kommunen i Norge som er godkjent som Trafikksikker kommune av Trygg Trafikk. – Godkjenningen er et kvalitetsstempel for at dere jobber systematisk, målbevisst og helhetlig med trafikksikkerhet, sier nasjonal godkjenner i Trygg Trafikk, Anders Havdal.

Alle sektorer i Elverum kommune har vært med i arbeidet for å lage et godt system for trafikksikkerhetsarbeidet i kommunen.

– På denne måten samler vi alt arbeidet som gjøres i kommunen for å gjøre hverdagen tryggere for alle som ferdes i trafikken. Det betyr på ingen måte at vi er garantert at det aldri mer blir trafikkulykker i Elverum, eller at alle utfordringer med trafikksikkerhet er løst, men det betyr blant annet at kommunen har innarbeidet retningslinjer og rutiner for å gjøre små og store trafikanter litt tryggere i hverdagen, sier assisterende kommundirektør i Elverum kommune, Aasmund Hagen.

Det er Trygg Trafikk i samarbeid med fylkeskommunene som har utarbeidet kriteriene som en kommune må oppfylle for å bli en Trafikksikker kommune.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/elverum-kommune-er-godkjent-som-trafikksikker-kommune>

Juli: Sundsvoll arrangerte Sundsvolliaden

Sundsvoll danset på Sundsvolliaden

Det ble konkurranser, dans, festmiddag, rød løper, lek og moro da Sundsvoll aktivitetssenter arrangerte Sundsvolliaden den 22. juni.

Det gjorde de etter at Trysiliaden ble avlyst for andre året på rad på grunn av covid-19-pandemien. Dette er et idrettsarrangement for psykisk utviklingshemmede som arrangeres hvert år.

I år oppfordret de hver enkelt kommune til å lage et eget arrangement som erstatning. Den utfordringen tok alle på Sundsvoll på strak arm.

Den 22. juni var det klart for Sundsvolliaden med idrettskonkurranser på dagtid, og en festmiddag med rød løper, musikk og premieutdeling på kvelden.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/sundsvoll-arrangerte-sundsvolliaden>

August: - Viktig å lære gode verdier

Fra venstre: statsforvalter i Innlandet Knut Storberget, leder for systemarbeidet Line Melhus, kommuneoverlege Knut R. Skulberg, professor i pedagogikk Thomas Nordahl og utdanningssjef i Elverum kommune, Tord Arnesen.

- Det skal godt gjøres å være misfornøyd foreldre til barn i Elverumskolen. Takk for jobben dere gjør og for at dere setter verdier på dagsorden. Det sa statsforvalter i Innlandet, og pappa, Knut Storberget fra Elverum, da han åpnet Hjerterom-seminar for ansatte på skoler og barnehager.

Ansatte på skoler og barnehager i Elverum var i august samlet til seminar med tema Hjerterom på timeplanen, som handler om livsmestring, bedre læringsmiljø, samarbeid med foreldrene og fremme gode holdninger og verdier hos barn og unge i kommunen. Skolene i Elverum har hatt Hjerterom på timeplanen siden 2016, og nå skal også barnehagene med.

I år var det statsforvalter Knut Storberget som åpnet seminaret, mens professor i pedagogikk ved Høgskolen i Innlandet, Thomas Nordahl, og kommuneoverlege i Elverum, Knut R. Skulberg holdt foredrag.

Gode verdier er viktig, mener Storberget, og fortalte om noen av verdiene han lærer sine barn: takknemlighet, tillit, sjøltillit og ubuntu. Ubuntu er et afrikansk uttrykk og kan oversettes som samhold og godhet, forklarte Storberget.

- Takknemlighet er noe jeg lærer bort til mine barn. Det gjelder for både stort og smått. Jeg er takknemlig for jobben dere gjør, sier Storberget.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/viktig-a-laere-gode-verdier>

September: Hovedstranda på Bergesjøen har fått en ansiktsløftning

Bergesjøen, øst i Elverum, har vært et populært badested i mange år, i sommer fikk hovedstranda en oppussing med blant annet nytt toalettanlegg, griller, benker og søppeldunker.

- Jeg håper folk vil bruke dette på en positiv måte, og at vi unngår hærverk, sier enhetsleder i Veg, park og anlegg i Elverum kommune, Jonny Stensåsen.

Det er Veg, park og anlegg som har stått for opprustningen av området. Innlandet fylkeskommune har bidratt med et tilskudd på 530 000 kroner i statlige midler til oppgradering av toalettanlegget.

- Vi er veldig fornøyde med hvordan stedet nå fremstår. Det har blitt en liten perle på Bergesjøen. Toalettanlegget har fått en universell løsning som tilfredsstiller dagens krav om gode sanitære muligheter. Det er Elverum hus som har bygget anlegget. Hasse Sæteråsen har satt opp ny skigard, og vi har hatt god hjelp av Nordskogbygda vel, sier Stensåsen.

Det er griller, benker og bål plass her, og veien ned til stranda er rustet opp. Det er satt opp en bom ved inngangspartiet til stranda med adgang forbudt for motoriserte kjøretøy.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/hovedstranda-pa-bergesjoen-har-fatt-en-ansiktsloftning>

Oktober: Svenske venner besøkte Elverum og Ydalir

Fra venstre: Prosjektleder i Elverum Vekst, Heidi Erikstad, varaordfører Eldri Svisdal, ordførande i Sunne kommune, Kristina Lundberg, ass. kommunedirektør Aasmund Hagen og kommunalråd i Sunne kommune, Tobias Eriksson.

Sunne i Sverige og Elverum har vært vennskapskommuner siden midten av 50-tallet, og var glade for å kunne møtes nå som grenseovergangene igjen er åpnet.

Vennskapskommuner gjør slik som gode venner ellers gjør, de lærer av hverandres kultur og fagkompetanse, ser til hverandre for måter å løse ting på, og kommer med gode råd når det trengs.

- Agenda for dagen er å drøfte hvordan vi kan fornye og innrette samarbeidet med tanke på årene som kommer. Vi skal også orienterer og oppdaterer hverandre på driften av våre respektive kommuner, og se hvilke muligheter og utfordringer som ligger foran oss, sa ass. kommunedirektør Aasmund Hagen.

Etter arbeidsmøter og presentasjoner gikk turen til Ydalir, hvor prosjektleder i Elverum Vekst, Heidi Erikstad, viste gjesten rundt i skolebygningen. Både ordførande Lundberg og kommunalråd Eriksson likte det de fikk se og høre. Sunne kommune planlegger å bygge ny idrettshall. I tre, naturligvis.

- Det er imponerende å se hva dere har fått til i Ydalir. Innbyggerne i Elverum og Sunne er begge et grensefolk. Men det finnes forskjeller både administrativt og kulturelt. Det er inspirerende og lærerikt for begge parter, sa Lundberg.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/sunne-kommune>

November: Vedtok handlingsplan for reformen Leve hele livet i Elverum

Reformen Leve hele livet handler om å skape et aldersvennlig samfunn der eldre kan leve gode liv og delta i fellesskapet. November 2021 vedtok kommunestyret en handlingsplan som skal bidra til utviklingen av et aldersvennlig samfunn i Elverum kommune.

Denne handlingsplanen skal bidra til utviklingen av et aldersvennlig samfunn som legger til rette for aktiv aldring. Planen består av 20 konkrete og realistiske tiltak hvor de fleste skal være mulige å gjennomføre med eksisterende ressurser i løpet av reformperioden. Blant tiltakene er:

- Elverum kommune skal bli et demensvennlig samfunn
- Tilgjengelighet og universell utforming i nærmiljøet
- Felles innsats mot ensomhet og utenforskap blant eldre
- Besøk og aktivitetsvert
- Aktivitetsplaner på kommunens sykehjem og Jotuntoppen heldøgns omsorgsbolig
- Bra mat-kurs
- Sterk og stødig/styrke og balanse
- Digital medisindispenser

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/handlingsplan-for-leve-hele-livet-i-elverum>

Desember: Feiret frivilligheten og markerte starten på frivillighetens år

Elverum drilltropp solgte julenek på Frivillighetens dag på rådhusplassen.

Søndag markerte vi Frivillighetens dag og starten på Frivillighetens år 2022 på rådhusplassen. – Frivilligheten er selve «limet» i et lokalmiljø og et «smøremiddel» for å få ting til å fungere, sier ordfører Lillian Skjærvik.

Flere frivillige lag, foreninger og organisasjoner hadde tatt turen for å vise seg fram. Deriblant Elverum Orienteringsklubb, Elverum drilltropp, DNT Finnskogen og omegn/Elverum, Mjølner speidergruppe, Elverum Frivilligsentral, Møteplassen og Elverum Røde Kors. Det ble servert kake og kaffe med underholdning inne på Elvarheim.

– I Elverum har vi 260 frivillige organisasjoner. Det betyr at det er veldig mange elverumsinger som gjør en stor frivillig jobb. Jeg blir imponert og stolt når jeg ser hva vi får til i Elverum ved hjelp av frivillighet. Frivilligheten er selve «limet» i et lokalmiljø og et «smøremiddel» for å få ting til å fungere. Tusen takk for jobben dere gjør, sier ordfører Skjærvik.

2022 er Frivillighetens år. Da skal vi feire Norges største lagarbeid – og få enda flere med på laget.

<https://www.elverum.kommune.no/om-oss/aktuelt/feiret-frivilligheten>

1 Innledning

Sammen med regnskapet og årsberetning gir årsmeldingen et utfyllende og helhetlig bilde av tjenesteproduksjon i Elverum kommune i 2021. Samlet gir dokumentene god informasjon til politikere, ansatte og innbyggere.

Året 2021 var også spesielt for de fleste av oss. Koronasituasjonen påvirket kommunens tjenesteproduksjon også dette året. Det var høy aktivitet når det gjaldt vaksiner og en formidabel logistikkoppgave med å få innkalt innbyggerne til vaksiner til riktig tid. Elverum mannskor inviterte til folkefest i rådhusparken 9. september for å markere «det siste stikk», en hyllest til kommunens ansatte og frivillige som hadde gjennomført vaksiner og til innbyggerne som hadde latt seg vaksinere. Like etterpå kom det nye sentrale føringer som anbefalte en 3. dose vaksine.

Selv om koronasituasjonen preget oss alle også i 2021 så er det mye å glede seg over når man leser årsmeldingen. Jeg vil spesielt trekke frem Ydalir Living Lab som høsten 2020 startet arbeidet med å undersøke «hva er det gode liv i Elverum». Elevene i 6. og 7. klasse på Ydalir skole ble spurt. Deres svar er oppsummert og ble presentert i mars 2021. Svarene bygger opp om at «Elverum skal være et godt og sunt sted å leve, med aktive, glade og friske innbyggere» som er hovedmålet i vår kommuneplan.

Det er også verdt å merke seg at vi i 2021 hadde en befolkningsvekst på 143 innbyggere og et positivt netto driftsresultat tilsvarende 3,11 prosent.

Til tross for et stort arbeid med å håndtere koronasituasjonen viser årsmeldingen at Elverum kommune i all hovedsak når målene som er satt på tjenesteindikatorene, så en stor takk til ansatte for vel utført jobb.

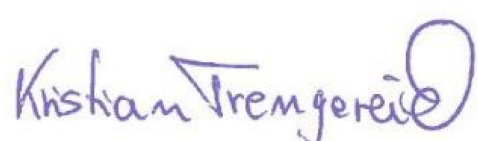
Elverum kommune har også, som private husholdninger, merket at prisene på strøm/energi og drivstoff har økt. Kommunens langsiktige gjeld er svært høy. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag. Øker renten fremover kan det bli en utfordring for kommunen, da 1 prosent økning tilsvarer cirka 14 millioner kroner i økte renteutgifter.

Noen virksomheter redegjør også for at det er vanskelig å rekruttere fagfolk. Det er varslet lenge at det vil bli vanskeligere å rekruttere. Etterspørselen etter tjenester øker spesielt innenfor helse og pleie- og omsorgstjenestene.

Kommunens økonomiske handlingsrom bygger på flere faktorer. Befolkningsutvikling og god styring av til enhver tid tilgjengelige økonomiske ressurser er de viktigste faktorene. Elverum fikk en høyere befolkningsvekst enn budsjettet i 2021. Dette gir positive utslag på framtidige rammeoverføringer fra staten.

Befolkningsveksten var på 0,67 prosent noe som er høyere enn forutsetningene i budsjett og økonomiplan som var 0,25 prosent. Blir det en brist i denne forutsetningen i de kommende budsjettår må kommunen justere ned driftsnivået/tjenestetilbudet. Kommunens økonomiske situasjon er anstrengt.

De siste årene er det merinntekt på skatt og i 2020 var det spesielt rentesituasjonen som har gitt positivt utslag på netto driftsresultat. For å unngå at kommunen pådrar seg underskudd i årene som kommer må det være nøktern budsjettering og vi må holde investeringene på et lavt nivå.

Kristian Trengereid
kommunedirektør

2 Overordnede mål og resultater

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede plan. Det langsiktige målet i kommuneplanen er at «Elverum skal være et godt og sunt sted å leve, med aktive, glade og friske innbyggere».

Kommunen har i tillegg til kommuneplanen et planverk på cirka 20 strategiske planer fordelt på seks samfunnsområder, og som er å forstå som nødvendig detaljering av kommuneplanen for å ha et operativt grunnlag for virksomheten.

[Dette planverket kan leses her.](#)

Hvert år gjennomføres det brukerundersøkelser og andre registreringer/statistikker som viser resultater innenfor fire ulike dimensjoner: Samfunn - Økonomi - Organisasjon - Tjenestekvalitet:

Dimensjoner med indikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Mål 2021	Resultat 2022	Landsgjennomsnitt
Samfunnsdimensjonen					
Invbyggertall, 1.1. desember	21 254	21 262	21 338	21 405	-
Reduksjon i energiforbruket i kommunale bygg, relatert til referansenåret 2009 = 2010, korrigert i forhold til utetemperatur, areal og bruketid	-21%	-25%	-21%	-22%	-
Økonomidimensjonen					
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter (enkeltelett norm = 2,0%)	- 0,30 %	0,55%	2,0%	0,74%	1,31 %
Utdisponerte disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter (mål er 4,2 %)	0,00%	0,98 %	4,0%	1,44 %	1,31 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter (maks 100 %)	123%	125 %	100%	132 %	111 %
Eigenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. U&F (mål er 20 %)	3,3 %	3,5 %	20%	1,8 %	17 %
Organisasjonsdimensjonen					
Sykefraværprosent, *	7,2 %	7,5 %	7,5%	6,80%	6,75%
Medarbeidertilfredshet – 10 faktorer (over fra medarbeiders, skala fra 1-5 (1=svært uenig og 5=svært enig)).					
1. Oppgavemotivasjon – opplevs oppgavene som en utfordring og som spennende og stimulerende.	ikke målt	4,3		ikke målt	4,2
2. Mestringsro – tilro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer.	ikke målt	4,4		ikke målt	4,3
3. Selvstendighet – opplever du å ha mulighet til å jobbe selvstendig.	ikke målt	4,3		ikke målt	4,3
4. Bruk av kompetanse – bruker egen jobberlevant kompetanse på en god måte.	ikke målt	4,3		ikke målt	4,2
5. Mestringsledelse – ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg best mulig i forhold til egne forutsetninger.	ikke målt	4,0		ikke målt	4,3
6. Kollektaritet – forventningene til jobben som skal utføres er tydelig definert og kommunisert.	ikke målt	4,4		ikke målt	4,2
7. Relevant kompetanseutvikling – best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet.	ikke målt	3,8		ikke målt	3,6
8. Fleksibilitetsvurdering – fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.	ikke målt	4,5		ikke målt	4,4
9. Mestringsplena – motiveres av å lære, utvikle seg og gjøre hverandres gode.	ikke målt	4,1		ikke målt	4,1
10. Nyttorientert motivasjon – nyttig og verdifullt for andre.	ikke målt	4,7		ikke målt	4,6

Tjenestekvalitetsdimensjonen					
Tjenestene skal være innenfor lov og forskrift. (Tilsyn fra Statsforvalteren på ulike tjenesteområder blir rapportert i tertialrapportene og årsrapporten). **	ja	nei	ja	ja	
Brukerundersøkelser på ulike tjenester. ***					
Resultat for bruker	5,1	4,7	4,7	4,7	*
Respektfull behandling	5,4	5,5	5,1	5,2	*
Tilfredshet med informasjon	4,9	4,5	4,5	4,7	*

Tabell: Mål og resultater for Elverum kommunes virksomhet målt på sentrale indikatorer innenfor 4 dimensjoner – samfunn, økonomi, organisasjon og tjenestekvalitet. * = SSB har prøverstatistikk per kvartal for landet – ikke for året under ett. ** = Se pålegg etter tilsynsbesøk senere i rapporten. *** = Alle brukerundersøkelsene har en skala fra 1 – 6, der 6 er best.

3 Økonomiske resultater og hovedtrekk i 2021

3.1 Måltall

Måltallene er fastsatt ut fra kommunens økonomiske situasjon og må sees i et langsiktig perspektiv, dette fordi kommunens økonomiske situasjon har vært svært krevende. Netto driftsresultater har variert kraftig, disposisjonsfond er svært lave og lånegjelden er svært høy.

De økonomiske målene er ikke ambisiøse sammenlignet med andre kommuner og landsgjennomsnittet, men målene må nåes dersom kommunen skal få en sunn driftsøkonomi som igjen gir økonomiske handlingsrom for kommunen. Tabellen nedenfor viser de økonomiske målene og status pr 31.12.2021.

Økonomiske mål	Mål	Status
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	Minimum 2,0 %	●
Udisponert disposisjonsfond i % av brutto driftsinntektene	Minimum 4,0 %	●
Netto lånegjeld ¹ i % av brutto driftsinntekter	Maksimum 100 %	●
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARP ²	Minimum 20 %	●
Avvik mellom regnskap og budsjettammer	Maksimum 1 %	●

Tabell: Økonomiske mål vedtatt av kommunestyret / sak 176/19, samt statusvurdering per årslutt 2021.

Symbolene som brukes for å vise status er:

- – ikke tilfredsstillende og må bedres.
- – ikke tilfredsstillende, men har en positiv utvikling eller en negativ utvikling.
- – tilfredsstillende og bra.

3.2 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til resultat av eksterne finansierings-transaksjoner (renter og avdrag). Netto driftsresultat kan brukes til finansiering av fremtidige investeringer (egenkapital) eller avsettes til fond for senere bruk.

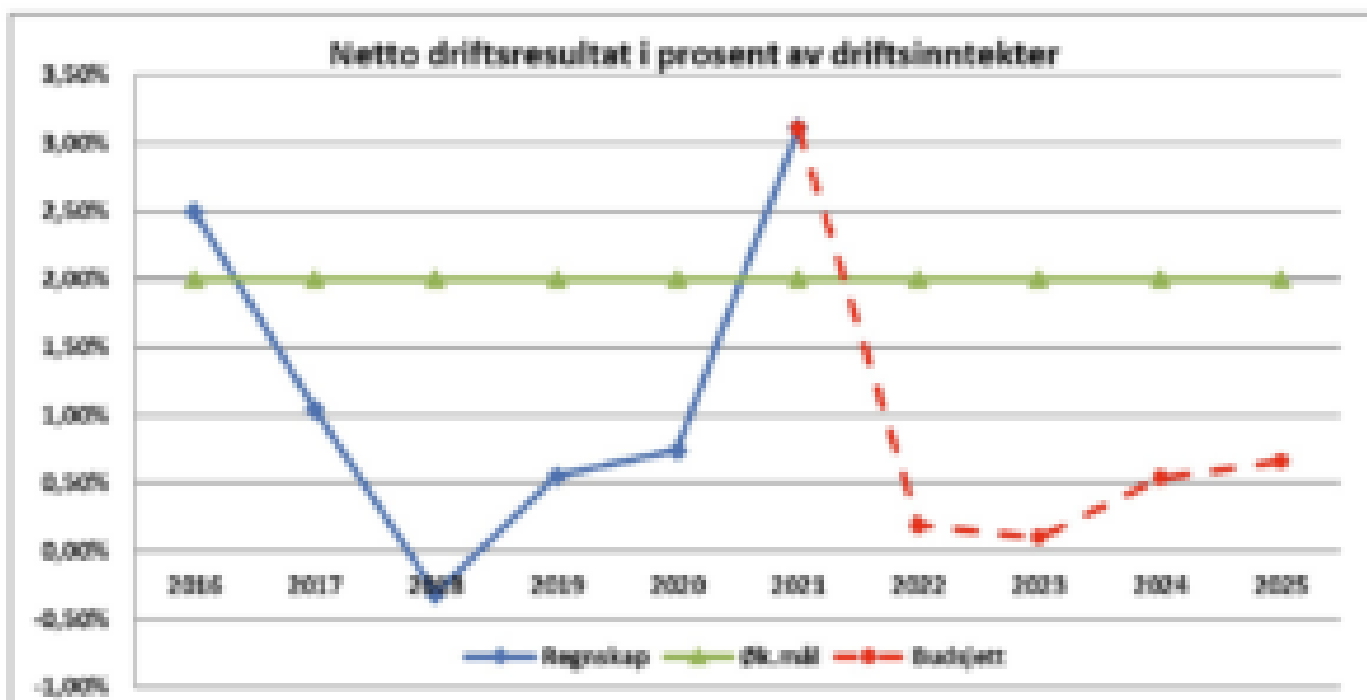
For å ha en sunn kommuneøkonomi bør netto driftsresultat over tid være på 2 prosent av brutto driftsinntekter. Et lavere resultat vil ikke sikre kommunen nødvendige avsetninger til uforutsette hendelser og fremtidige investeringer.

Netto driftsresultat	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sum driftsinntekter - tall i hele tusen	1 630	1 673 959	1 707 828	1 773 163	1 812 296	1 944 960
Netto driftsresultat - tall i hele tusen	-40 400	-17 382	5 237	-9 685	-13 424	-60 570
Netto resultatgrad	2,49 %	1,04 %	-0,31 %	0,55 %	0,74 %	3,11 %
Mål i økonomireglement 2 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %	2,00 %
Avvik i forhold til økonomisk mål på 2 %	-7 984	16 098	39 193	25 779	22 821	-21 670

Tabell: Netto driftsresultat i perioden 2016 - 2021.

I tabellen over ser vi at netto driftsresultat har variert relativt mye i perioden 2016- 2021. Negativt netto driftsresultat svekker kommunens økonomiske situasjon, og inndekning av dette må gjøres med bruk av frie inntekter eller tidligere års avsetninger av frie midler. Netto driftsresultat i 2021 er positivt, og godt over 2 prosent av brutto driftsinntekter som er det økonomiske målet i økonomireglementet. Resultatet er 21,7 millioner kroner bedre enn målet om 2 prosent netto driftsresultat.

Gjennomsnittlig netto driftsresultat de siste seks årene er på 1,27 prosent. Hovedårsaken til de positive resultatene er merinntekter på skatt i forhold til budsjetterte inntekter. I 2021 var det hele 45,3 millioner kroner merinntekter på inntekts- og formuesskatt.

Figur: Netto driftsresultat i perioden 2016 - 2025.

Netto driftsresultatet for 2021 er vesentlig bedre enn i 2020. Årsbudsjett 2022 og økonomiplanperioden har netto positivt driftsresultat, men godt under målet om 2 % av brutto driftsinntekter.

Det vil være helt avgjørende å ha fokus på økonomistyring i tiden som kommer for å kunne opprettholde kontroll og dermed et økonomisk handlingsrom. Kommunen har vært gjennom en periode med svært store investeringer i bygningsmasser, som igjen har økt kommunens driftsutgifter til renter, avdrag, drift og vedlikehold. Renteøkninger er varslet fra Norges Bank, men det rentenivået som finansmarkedene har i dag og kommende planperiode er på det nivået som inneværende årsbudsjett og økonomiplan har innarbeidet. Høy lånegjeld gjør oss også sårbare dersom rentenivået går opp.

Økningen i driftsutgifter som følge av investeringer har vært forutsatt dekket av økte inntekter som følge av en forventet vekst i innbyggertall på 1 %, men den forventede (budsjetterte) årlige veksten i innbyggertall har uteblitt. Gjennomsnittlig vekst i innbyggertall i årene 2017-2021 var på 0,25 % per år, i 2021 kom innbyggerveksten opp i 0,67 %. En vekst i innbyggertall vil bidra positivt i kommuneøkonomien.

En kontinuerlig utfordring framover blir å prioritere kommunens ressurser slik at disse blir forvaltet på en best mulig måte. Kravet til kontinuerlig forbedring, omstillingsevne, kompetanseutvikling og effektivitet vil fortsatt ligge over oss. Det vil være nødvendig å erverve og vedlikeholde kompetanse for å kunne fastsette tjenestetilbudet til det nivået Stortinget gjennom lover og forskrifter har forpliktet kommunene å yte overfor innbyggerne. Dette krever stor innsats både fra den politiske og administrative ledelse, og ikke minst fra medarbeidere i de ulike virksomhetene i kommunen.

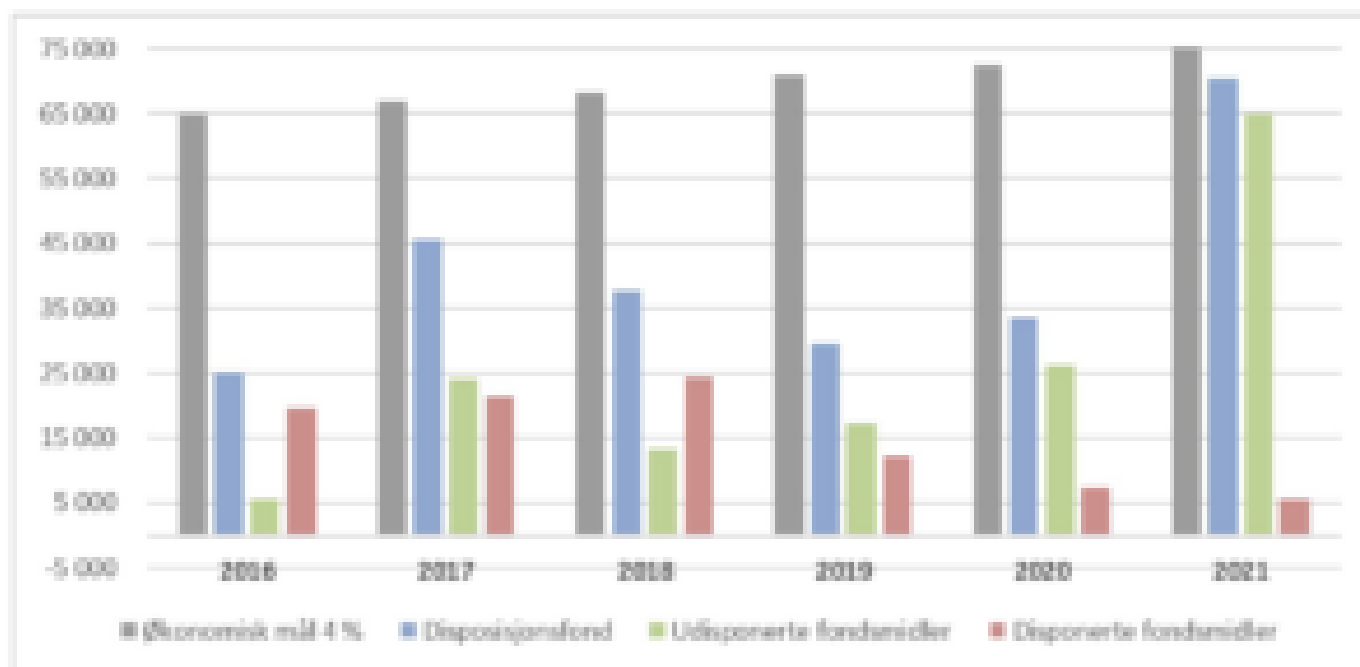
3.3 Udisponerte disposisjonsfond

Udisponerte disposisjonsfond er midler som ikke er disponert av kommunestyret til bestemte formål, og er de reservene som kommunestyret kan anvende til gode formål eller uforutsette hendelser. Uforutsette hendelser bør så langt råd er dekket av en reserve som ligger i driftsbudsjettet. Dersom det ikke budsjetteres med positive netto driftsresultat på 2 % av brutto driftsinntekter bør kommunen ha reserver i udisponerte disposisjonsfond. Tabellen nedenfor viser status i kommunens disposisjonsfond i perioden 2016 - 2021.

Disposisjonsfond	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Disposisjonsfond 31.12.	25 134	45 647	37 816	29 634	33 420	70 441
Disponerte fondsmidler	19 552	21 413	24 428	12 214	7 353	5 603
Utdisponerte fondsmidler	5 582	24 234	13 388	17 420	26 067	64 838
Utdisponerte fondsmidler i % av	0,34 %	1,45 %	0,78 %	0,58 %	1,44 %	3,33 %
Avvik i forhold til økonomisk mål på 4 %	59 255	42 724	54 925	53 516	46 425	12 941

Tabell: Disposisjonsfond i perioden 2016 - 2021.

Utdisponerte fondsmidler og netto driftsresultater bør sees i sammenheng. Når kommunen har utdisponerte fondsmidler er det mulig å budsjettere med negative netto driftsresultater, men uforutsette situasjoner vil da svekke kommunens disposisjonsfond ytterligere. Elverum kommune mangler 12,9 millioner kroner for å nå målet om å ha utdisponerte fondsmidler tilsvarende 4 prosent av brutto driftsinntekter.

Figur: Disposisjonsfond pr 31.12 i perioden 2016 - 2021.

3.4 Netto lånegjeld

Netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter påvirker kommunens økonomiske handlingsrom ved at renter og avdrag må betjenes av løpende driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser status i kommunens netto lånegjeld i perioden 2016 - 2021.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Langsiktig gjeld	1 973 328	2 265 112	2 689 665	2 815 240	2 846	2 814 702
- formidlingslån og andre utlån	503 202	520 654	580 501	606 637	626 240	652 041
Netto lånegjeld	1 470 126	1 744 459	2 109 164	2 208 603	2 220	2 162 661
Netto gjeld i forhold til driftsinntekter	91 %	104 %	123 %	125 %	123 %	111 %
Renteprosent	3,2 %	3,0 %	3,1 %	3,6 %	3,5 %	4,6 %
Avdragsprosent	3,7 %	3,8 %	3,7 %	4,0 %	4,6 %	2,1 %
Renter og avdrag i prosent av driftsinntekter	7,0 %	6,8 %	6,8 %	7,6 %	8,1 %	6,7 %

Tabell: Langsiktig gjeld i perioden 2016 - 2021.

Kommunens langsiktige gjeld er svært høy. Sammenlignet med andre kommuner må Elverum kommune bruke vesentlig mer av løpende driftsinntekter til å betjene renter og avdrag.

Årsaken til høy lånegjeld er alle store investeringsprosjekter som er gjennomført for å møte en forventet befolkningsvekst, endringer i befolknings sammensetning og krav til bygningsmasser.

Netto gjeld har økt med 0,7 milliarder kroner fra 2016 til 2021. Dette innebærer også at kommunen har disponert mer av de løpende driftsinntektene til å betale renter og avdrag. Årsaken til at sum renter og avdrag ikke har økt i perioden er et redusert rentenivå, og at avdragsperioden på lån er forlenget. Rentenivået er på et historisk lavt nivå, og signaler fra sentralbanken er at renten i løpet planperioden øke med 1 - 2 prosentpoeng.

I tillegg til økte utgifter til renter og avdrag vil det også påløpe økte utgifter til drift og vedlikehold av de nye arealene.

3.5 Egenfinansiering av investeringer

Nøkkeltallet beskriver hvor stor del av kommunens investeringer som finansieres med egenkapital. Det vil si den andelen av investeringene som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel tilsier mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter.

Bruk av egenkapital for finansiering av investeringer reduserer behov for lånefinansiering, og bidrar dermed til å redusere kommunens lånegjeld. I økonomireglementet er det et mål å ha minimum 20 prosent egenfinansiering av investeringer. Tabellen nedenfor viser kommunens egenfinansiering av investeringer i perioden 2016 – 2021.

Investeringer	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Egenfinansiering av investering	5,0 %	7,2 %	1,0 %	3,5 %	12,8 %	34,7 %
Bruk av egenkapital	10 618	34 095	16 466	14 278	12 246	51 008
Økonomisk mål 20 %	41 803	96 195	93 804	80 806	19 081	29 411
Avvik i forhold til mål	-31 122	-62 099	-77 338	-66 528	-6 835	21 592

Tabell: Egenfinansiering i perioden 2016 – 2021.

Egenfinansiering av investeringer har ikke vært tilfredsstillende i perioden 2016 – 2020. I 2021 var egenfinansiering av investeringer god, og årsaken ligger i stor grad på salg av salg av varige driftsmidler i tillegg til bruk av fond. For å redusere belastningen i framtidige driftsbudsjetter er det viktig å sørge for en høyere egenfinansiering i årene som kommer.

3.6 Arbeidskapital

Arbeidskapital er et resultat av den økonomiske styringen. Begrepet arbeidskapital består av omløpsmidler (betalingsmidler) fratrukket kortsiktig gjeld, og viser kommunens evne til å betale løpende forpliktelser. Arbeidskapitalen er et litt krevende begrep å forholde seg til, men det handler om tilgang og bruk av midler til drift og investeringer. Ubrukte lånemidler pr 31.12 er med og påvirker kommunens arbeidskapital, og i de senere årene har nivået på ubrukte lånemidler variert relativt mye.

Arbeidskapital	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arbeidskapital 31.12. <small>(tal i hele)</small>	169 817	110 600	146 863	188 387	208 284	219 307
Arbeidskapital i % av driftsinntekter	10,5 %	6,6 %	9,8 %	10,6 %	11,5 %	12,3 %
Korrigert arbeidskapital*	13 488	-11 263	-3 851	-2 091	-6 268	-13 499
Korrigert arbeidskapital i % av driftsinntekter	0,8 %	-0,7 %	-0,2 %	-0,1 %	-0,3 %	-0,7 %

Tabell: arbeidskapital i perioden 2016 – 2021.

* Korrigert for premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukte lånemidler.

Korrigert arbeidskapital viser kommunens reelle arbeidskapital når vi trekker ut premieavvik, bundne fondsmidler og ubrukte lånemidler. Premieavvik er ikke reelle betalingsmidler fordi dette er beløp som ikke er disponible på kort sikt. Bundne fondsmidler bør også trekkes ut ettersom dette er midler som skal gå til bestemte formål som kommunestyret ikke selv bestemmer. Ubrukte lånemidler bør også holdes utenfor ettersom dette er midler som skal gå til finansiering av pågående investeringsprosjekter.

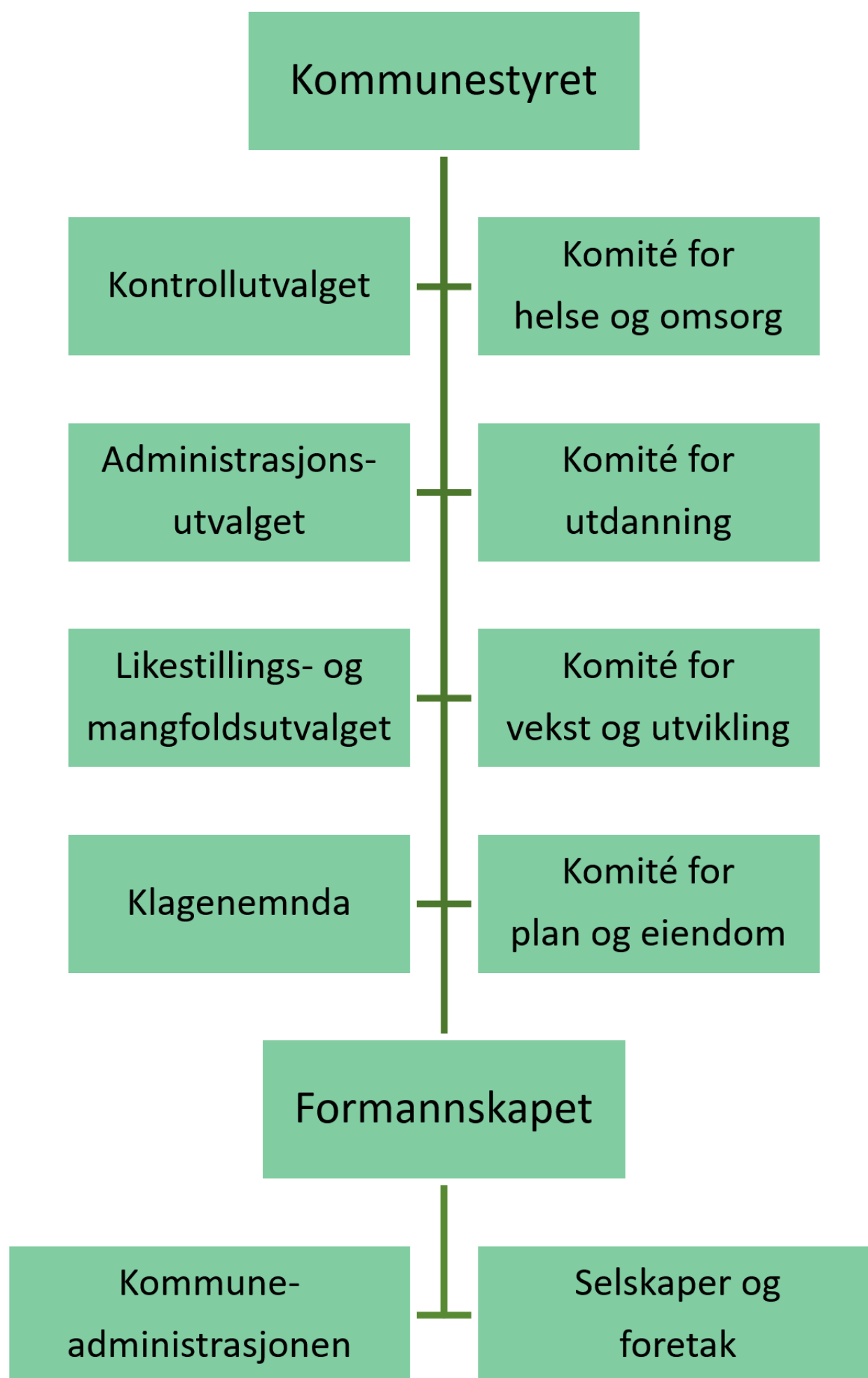
Korrigert arbeidskapital er negativ, og dette er en indikasjon på at kommunen må være forberedt på å ta opp likviditetslån/kassekreditt for å betale løpende forpliktelser. Negative driftsresultater frem i tid og bruk av fond for finansiering av drift eller investeringer vil svekke arbeidskapitalen ytterligere. Positive netto driftsresultater i årene som kommer vil styrke kommunens arbeidskapital.

4 Organisering

4.1 Politisk organisering

Kommunens organisering av det politiske arbeidet viser hvordan de folkevalgte representantene og representanter oppnevnt av de folkevalgte, er fordelt i styrer, råd og utvalg. Med virkning fra kommunevalget i 2019 ble det innført noen nye benevnelser – jfr. bl.a. som følge av endinger i kommuneloven.

Under vises organisasjonskartet for det politiske arbeidet i Elverum kommune, og det gis en kort redegjørelse for de forskjellige organene slik disse har fungert i 2021. Arbeidet i de forskjellige styrer, komitéer, råd og utvalg med saker, saksunderlag og vedtak m.m. kan følges på kommunens hjemmeside – her: <https://www.elverum.kommune.no/politikk>.

Figur: Organisering av de folkevalgte organer i Elverum kommune i kommunestyreperioden 2019 - 2023.

Kommunestyret er kommunens øverste organ og består av 35 folkevalgte representanter fra de politiske partiene. Kommunestyret delegerer i stor grad myndighet gjennom et eget delegerings-reglement til underliggende utvalg, formannskapet, kommunedirektøren (kommune- administrasjonen) med flere. Det er klare regler for hva som kan delegeres og hva kommunestyret selv må beslutte.

Kontrollutvalget er oppnevnt av kommunestyret i henhold til kommuneloven.

Administrasjonsutvalget er et partssammensatt utvalg oppnevnt i henhold til kommuneloven.

Kommunestyrekomiteene (helse og omsorg, utdanning, vekst og utvikling, plan og eiendom) er oppnevnt av kommunestyret i henhold til kommunelovens og er delegert ansvar og myndighet i henhold til eget

kommunalt reglement.

Eldrerådet er opprettet med hjemmel i lov og er et rådgivende organ for kommunen. Rådet skal i prinsippet ha til behandling alle saker som gjelder levekårene for eldre i kommunen og avgi uttalelse i saken.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er opprettet med hjemmel i kommuneloven for å sikre åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i saker som er viktige for personer med funksjonsnedsettelse.

Ungdomsrådet er opprettet med hjemmel i kommuneloven. Formålet er å lære opp unge i demokratiske prosesser og arbeidsmåter.

Formannskapet er valgt blant kommunestyrets medlemmer i henhold til kommuneloven for valgperioden på 4 år. Formannskapet behandler saker forberedt av administrasjonen og utøver kommunens eierskap i selskap og foretak hvor kommunen er eier.

Selskaper og foretak hvor Elverum kommune har eierinteresser har i 2021 vært:

Kommunale foretak

KF Elverum kommuneskoger (100 %)

Aksjeselskap

Agena AS (100 %)

Elverum Vekst AS (100 %)

Elverum Energi AS (100%)

Terningen Arena Idrett og Kultur AS (100%)

Flerbruksanlegget AS (100%)

AVR Institute Norway AS (33,3%)

Nordavind DC Sites AS (7,7%)

Interkommunale selskap

Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS

Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS

Revisjon Øst IKS

Andre virksomheter

Elverum kommunale pensjonskasse

Stiftelsen Festspillene Elverum

3 stiftelser

Elverum kommunes stiftelse for utdanning,

Elverum kommunes stiftelse for jord, skog og bygdeutvikling

Elverum kommunes stiftelse for helse, omsorg og pleie

Lovpålagte tjenester organisert som egne rettssubjekter med eget regnskap er:

Renovasjon - Tjenesten er organisert gjennom Sør-Østerdal interkommunale renovasjonsselskap IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 60 prosent av selskapets forpliktelser.

Brann- og redningstjeneste - Tjenesten er organisert gjennom Midt Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 30,5 prosent av selskapets forpliktelser.

Revisjon - Tjenesten er organisert gjennom Revisjon Øst IKS hvor Løten kommune er selskapets kontorkommune. Elverum kommune har en ansvarsdel på 9,0% av selskapet.

Utover dette drives kommuneskogen som kommunalt foretak gjennom Elverum kommuneskog KF. Kommuneskogen fører eget separat regnskap for sin virksomhet. Heleide eller deleide aksjeselskaper er frittstående ordinære AS med styrer oppnevnt i generalforsamlingen. Formannskapet er delegert myndighet som utøvende eierorgan. Kommunen har egen eierskapsmelding som ligger til grunn for utøvelse av eierskapet. De enkelte selskaperens virksomhet drives i henhold til vedtekter og egne strategiplaner for hvert selskap.

4.2 Administrativ organisering

Elverum kommunes driftsorganisasjon er vist i organisasjonskartet under på sektor- og stabsnivå. Hver sektor ledes av en sektorsjef, stabene av en stabssjef. Sektorer og staber er videre organisert i fagligeenheter med enhetsledere. De største sektorene har i tillegg avdelinger med avdelingsledere underlagtde enkelte enhetene. For å løse nødvendig tjenesteproduksjon og stabs-/støttefunksjoner er det i tillegg til kommunens egen tjenesteproduksjon organisert flere interkommunale samarbeid.

Interkommunalt samarbeid

- Pedagogisk- psykologisk tjeneste
- Innkjøpsamarbeid med nabokommuner
- Barnevernvakt
- Geodata samarbeid
- Miljørettet helsevern
- Arbeidsgiverkontroll
- Elverum Interkommunale Legevakt
- Interkommunale akutte døgnplasser

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet samt drifter IKT-løsningene for PPT- tjenesten i kommunene Stor-Elvdal, Våler, Åmot og Elverum. Samarbeidet er basert på en egen avtale hvor fylkeskommunen deltar i finansieringen.

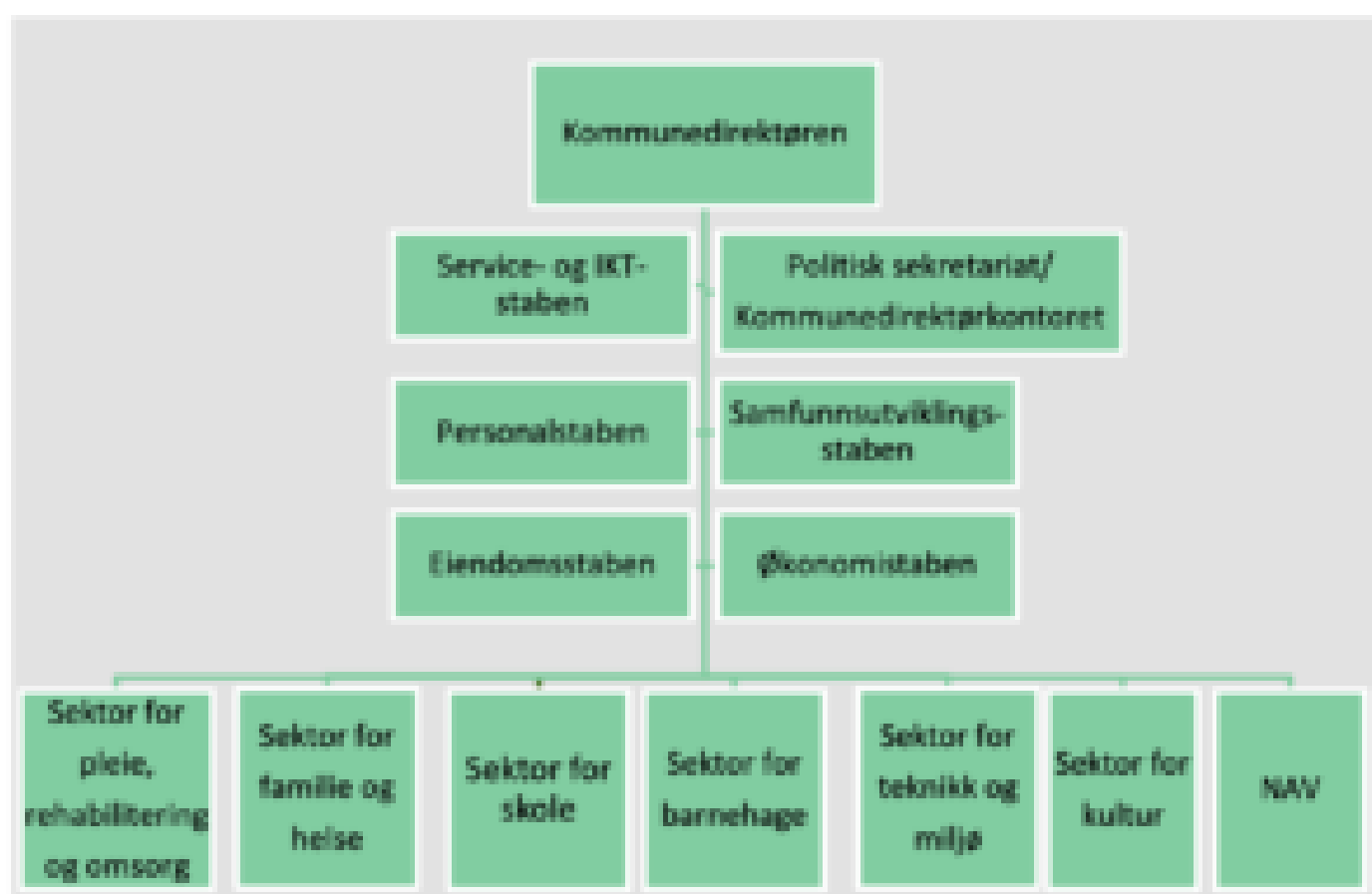
Kommunen deltar også i et interkommunalt samarbeid om sekretariat for kontrollutvalget.

Elverum kommune deltar i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll som en del avskatteoppkreverens oppgaver i forbindelse med innkreving av skatter og avgifter.

Interkommunalt Geodata-samarbeid Elverum – Solør er en samarbeidsavtale om drift av en felles GIS-løsning (geografiske informasjonssystemer) for kommunene Elverum, Våler, Åsnes og Grue. Samarbeidsavtalen gjelder fra 1.1.2010 som et løpende oppsigelig samarbeid.

Elverum interkommunale legevakt - etablert 1. januar 2014. Dette er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Åsnes, Våler og Elverum som sammen tilbyr innbyggerne en felles og mer robust legevakt. Fra desember 2018 er også Åmot kommune med i denne ordningen.

Interkommunale akutte døgnplasser – er et samarbeid mellom Våler, Åsnes og Elverum som tilbyr innbyggere kommunal øyeblikkelig hjelp med døgnplasser (somatikk).

Figur: Administrativ organisering i Eivernum kommune i 2021. Sektorerne har hovedansvar for tjenesteproduksjon og myndighetsforvaltning. Stabene har primært støtte-/forvaltningsfunksjoner.

5 Sykefravær, bemanning, likestilling og medarbeidere

5.1 Sykefravær

Sykefravær 2021 – Elverum kommune				
Sektor/Stab	Totalt fravær i %	Sykefravær i % mindre enn 16 dager inkl. egenmelding	Sykefravær i % mer enn 16 dager	Endring i %-poeng - sammenlignet med 2020
Kommunedirektørens kontor og stabene: Personaltablen, Økonomistaben, Service- og IKT-staben, Samfunnsutviklingsstaben	5,51	2,25	3,26	6,45 %
Sektor for teknikk og miljø	8,12	1,99	6,13	7,79 %
Eiendomsstaben	9,36	1,03	8,33	10,78 %
Sektor for skole	7,78	2,08	5,68	5,80 %
Sektor for barnehage	13,79	2,60	10,79	12,33 %
Sektor for familie og helse	9,11	2,11	7,0	9,07 %
NAV	5,07	1,41	3,66	4,20 %
Sektor for kultur	5,12	1,06	4,06	4,93 %
Sektor for Pleie-, rehabilitering og omsorg	12,21	2,89	9,32	11,90 %
Sam/gjennomsnitt for kommunen	9,85	2,45	7,4	9,11 %

Tabell: Sykefravær i sektorer og staber i 2021 samt sammenligning med 2020.

Sykefraværet for 2021 totalt for Elverum kommune ble 9,85%. Sammenlignet med 2019, året før vi ble rammet av korona-pandemien, er det en økning tilsvarende 2,66 %-poeng. På grunn av den pågående pandemien covid-19 har det vært lav terskel for å bli hjemme ved symptomer på luftveisinfeksjon siden mars 2020. Mot slutten av 2021 økte sykefraværet også pga reell smitte blant ansatte.

Korttidsfraværet i 2021 endte på 2,45 % og langtidsfraværet på 7,4%. Korttidsfravær er fravær i arbeidsgiverperioden inntil 16 dager, mens langtidsfravær er fravær utover 16 dager. Det er langtidsfraværet som gir de største utslagene på fraværstatistikken. Tallene må ses i sammenheng med antall ansatte. Ved få ansatte i en avdeling/sektor vil enkeltfravær gi store utslag. Elverum kommune hadde i virksomhetsplan for 2021 et mål om sykefravær under 7,5%.

Å ha oversikt over mønstre og sammenhenger i sykefraværet gir kunnskap og avdekker utfordringer. Ved å se utviklingen i sykefraværet over tid og sammenligne med nærliggende virksomheter, vil vi få en status og et bilde på om målene bør justeres og om det eventuelt bør iverksettes tiltak. Godt sykefraværarbeid krever kompetente ledere som følger opp, ansatte som involveres og tillitsvalgte og verneombud som er aktive deltagere.

Det gjennomsnittlige sykefraværet er målt og rapportert per sektor/stab. Av hensyn til personvernet er stabene, eksklusive eiendomsstaben, slått sammen.

Vi har fortsatt fokus på nærvær gjennom eksisterende tiltak som lederutvikling og opplæring i sykefraværsoppfølging for ledere, tillitsvalgte og verneombud. Målet er et vesentlig redusert sykefravær innenfor nevnte sektorer innenfor en tidsramme på 3 år. Innholdsmessig har det handlet om forebyggende innsats, bedre oppfølging av sykemeldte og å gi ledere og ansatte effektive verktøy for å skape gode og inkluderende arbeidsmiljø.

Prosjektet «Fra fravær til nærvær – hvordan jobbe for redusert sykefravær i utvalgte sektorer» ble avsluttet våren 2019. De erfaringer og verktøyene vi ser har effekt på nærværet har vi implementert i våre rutiner for sykefravær og oppfølging. Det jobbes videre med fokus på nærvær både internt og i samarbeid med NAV lokalt, NAV Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten.

5.2 Bemanning - utvikling årsverk

Sektor/stab	Antall årsverk	
	31.12.2020	31.12.2021
Rådmannskontoret og Samfunnsutviklingsstaben	5,5	5,5
Sektor for teknikk og miljø	57,0	56,0
Eiendomsstaben	89,3	85,8
Sektor for skole * tidligere rapportert sammen med bhg.	553,9	593,7
Sektor for barnehage * tidligere rapportert sammen med skole		142,5
Sektor for familie og helse	66,7	59,0
NAV Elverum	20,0	19,0
Sektor for kultur	32,5	32,7
Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg	511,4	487,8
Personalstaben	6,3	6,3
Service- og IKT-staben	25,5	23,9
Økonomistaben	25,0	25,0
Sum kommunen	1 992,6	1 994,8

Tabell: Bemanning i Elverum kommune målt i antall årsverk fordelt på sektorer og staber per 31.12.2021 og 31.12.2020

Oversikten over viser faste personalressurser per 31.12.2021. Dette gir oversikt over den reelle innsatsen av ressurser i form av personell, og mindre endringer/forskyvninger som ikke endrer den totale innsatsen. Grunnlaget hentes direkte ut fra lønssystemet slik at tellingen er maskinell.

Utgangspunktet for tellingen er ansettelsesprosent for de enkelte stillingskategorier, og disse summeres opp til lønnete årsverk. Utviklingen vises sammenliknet med sum personalressurser per 31.12.2020. Det ser ut som en totalnedgang på 57,8 årsverk sammenlignet med samme tidspunkt i fjor, men et viktig men; man må ha i minne at denne maskinelle tellingen gir oss antall "aktive årsverk" pr 31.12.21. Det betyr at dersom en stilling står vakant på telletidspunktet kommer den ikke med i tellingen, dette kan forklare noe av differansen pr sektor fra år til år.

Stabene

Endringen i eiendomsstaben på 3,5 årsverk skyldes naturlig avgang, hvor årsverkene inngår i effektivisering av driften.

Pr. 31.12.21 er det 6,3 faste årsverk i personalstaben. Personalstaben administrerer også 5,2 årsverk frikjøpte hovedtillitsvalgte i tillegg til hovedverneombud. Disse blir talt ut i sektorer i sine opprinnelige stillinger.

Endringen i antall årsverk i Service- og IKT-staben skyldes vakant stilling ved enhet Arkiv- og dokumentasjonssenter.

Sektorene

Sektor for teknikk og miljø har i prinsippet stabil bemanning uten kapasitetsendringer som ikke er hjemlet i budsjettvedtak.

Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg reduserte 3 årsverk i forbindelse med stenging av 4 korttids/rehabiliteringsplasser i institusjonstjenesten, samt 3 årsverk i hjemmebaserte tjenester på

grunn av redusert behov. Øvrigtilsynelatende reduksjon skyldes vakante stillinger på telletidspunktet.

Årsaken til endringene i sektor for familie og helse skyldes innsparing på legevakta og en redusert stilling i barnevernet som følge av AFP. Sektoren har i dag 64,3 årsverk hvorav 5,3 stod vakant pr 31.12.21.

Barnehage og skole lå tidligere i samme sektor, sektor for utdanning, nå rapporteres disse som 2 sektorer. Som følge av elevtallsnedgang både i grunnskolen og ved voksenopplæringen er det en reell nedgang på årsverk i sektoren. Nedgang i antall flyktninger har medført nedbemanning i enhet for bosetting og introduksjon. PPT gjennomførte en nedbemanning i forbindelse med at Våler kommune trakk seg ut av det interkommunale PPT-samarbeidet i 2021.

5.3 Likestilling og mangfold i arbeidslivet

5.3.1 Bakgrunn

I henhold til kommuneloven § 48 og likestillingsloven § 1, så skal kommunene rapportere sitt arbeid med likestilling. Rapporteringen skal inngå i årsmeldingen.

5.3.2 Generelt om likestilling og mangfold

Likestilling og mangfold handler om likeverdige muligheter og like rettigheter og plikter til deltakelse for alle uansett opprinnelse, legning, kjønn, funksjonshemming, alder og bakgrunn. Følgende lover og avtaleverk gjelder for likestilling:

- Lov om likestilling mellom kjønnene (likestillingsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (diskrimineringsloven)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)
- Arbeidsmiljøloven, Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen

5.3.3 Likestilling i Elverum kommune

Likestillings- og mangfoldsarbeidet i kommunen er tillagt Mangfoldsutvalget. Utvalget er politisk sammensatt med bistand fra administrasjonen. Det har ikke vært noe aktivitet i dette utvalget de siste årene. Det ble våren 2019 startet et arbeid med å vurdere utvalgets mål og hensikt, dette arbeidet er ikke fullført.

5.3.4 Lønn, stillinger og kjønn

Lønnsoppgjøret sentralt innenfor KS området ga i 2021 i snitt en lønnsvekst på 2,8% for ansatte i kapittel 4. I tillegg ble det i sentrale forhandlinger avsatt 1% av lønnsmassen til lokale forhandlinger for ansatte som tilhører kap4.

Flesteparten, dvs ca 80%, av kommunens ansatte er innplassert i dette lønnskapitlet etter Hovedtariffavtalen. For Elverum kommune ga dette en ramme på rett i overkant av 6 millioner nkr til lokale forhandlinger i kap4. Det ble også gjennomført ordinære lokale lønnsforhandlinger for ansatte i kapittel 3 for ledere på enhetsledernivå og avdelingsledernivå, samt for stillinger i kapittel 5 som omfatter rådgivere, ingeniører, jordmødre, leger, psykologer og spesialbibliotekarer. For ledere i kap3 ble resultatet i snitt en lønnsøkning på 3,3% mens det for ansatte i kap5 ble 3,4%.

Det er ikke nevneverdige forskjeller i lønn mellom kvinner og menn i de ulike forhandlingskapitlene, de forskjellene som er må sees i sammenheng med stillingens kompleksitet og utdanningsnivå.

Tabellene nedenfor viser oversikt over lønn for sektor - og stabssjefer i kapittel 3.4.1, samt gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn i de andre forhandlingskapitlene. Tallene i sistnevnte viser gjennomsnittslønn i 100 % stilling. Lønnsnivået for ledere og akademikere må ses i sammenheng med utdanning, ansvar og

kompleksitet i stillingen. De øvrige ansatte i kapittel 4 har som hovedregel sin lønsplassering i henhold til garantilønnstabellen i hovedtariffavtalen. Lønnsforskjeller innen enkelte stillingstyper er knyttet til markedsverdi og ikke kjønn.

Det er ikke store forskjeller i lønn mellom kvinner og menn i de forskjellige forhandlingskapitlene. Tabellene nedenfor viser oversikt over lønn for sektor - og stabssjefer i kapittel 3.4.1, samt gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn i de andre forhandlingskapitlene. Tallene i sistnevnte viser gjennomsnittslønn i 100 % stilling. Lønnsnivået for ledere og akademikere må ses i sammenheng med utdanning, ansvar og kompleksitet i stillingen. De øvrige ansatte i kapittel 4 har som hovedregel sin lønsplassering i henhold til garantilønnstabellen i hovedtariffavtalen. Lønnsforskjeller innen enkelte stillingstyper er knyttet til markedsverdi og ikke kjønn.

Lønn sektor- og stabssjefer (kommunedirektørens ledergruppe):

Stilling	Navn	Årlønn
Kommunedirektør	Kristian Trengereid	1 197 500
Assisterende kommunedirektør	Aasmund Hagen	1 000 000
Økonomisjef	David Sande	997 000
Service- og IKT-sjef	Rune Løchting	817 000
Personalsjef	Hjørdis Midjord	810 000
Eiendomsjef	Kjell Karlsen	920 000
Kultursjef	Line M. Rustad	813 000
Skolesjef	Thorleif Skavenn	920 000
Barnhagesjef	Lena Haugseth	875 000
Teknikk sjef	Tor Backe	923 000
Familie- og helsesjef	Lars Kiplund	814 000
Pleie- og omsorgsjef	Aino Kristiansen	950 000

Sektor- og stabssjefer	Gjennomsnittlig årlønn
Kvinner	862 000
Menn	941 000

Forskjellen i lønn mellom kvinner og menn er størst i kommunedirektørens ledergruppe. Som vi ser av oversikten over så tjener kvinner 91,6 % av det menn tjener. Lønn må ses i sammenheng med utdanning, type sektor, ansvar og kompleksitet i stillingen.

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - enhetsledere:

Forhandlingskapittel 3.4.2, enhetsledere/vektorer	Gjennomsnittlig årlønn
Kvinner	674 500
Menn	746 000

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - avdelingsledere:

Forhandlingskapittel 3.4.3, avdelingsledere	Gjennomsnittlig årlønn
Kvinner	612 400
Menn	600 000

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - akademikere:

Forhandlingskapittel 5, akademikere	Gjennomsnittlig lønn inkl. leger	Gjennomsnittlig lønn uten leger
Kvinner	674 700	623 400
Menn	681 300	619 000

Gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn - kapittel 4:

Forhandlingskapittel 4, de fleste ansatte	Gjennomsnittlig årlønn
Kvinner	486 000
Menn	480 000

*Aksentene er ikke med i uttrekket. Disse er fast ansatte, men arbeidet er ikke sidestilt med ordinært arbeid og regulering følger av lønntalen 100 1000.

Det ble i 2018 utarbeidet en veileder for fastsettelse av lønn. Hensikten er at denne veilederen skal bistå ledere i å fastsette riktig lønn ut ifra prinsippene i hovedtariffavtalen og lokal lønnspolitikk. Faktorer som utdanningsnivå og erfaring spiller inn på lønnsnivå til kvinner og menn. Lang fartstid vil normalt gi grunnlag

for et høyere lønnsnivå, samt at det innenfor visse yrker er utfordringer med å rekruttere kvalifiserte ansatte, noe som kan gi grunnlag for en høyere lønsplassering etter en konkret vurdering. Det er fokus på likelønn i alle typer stillinger i Elverum kommune. For stillinger tilhørende Hovedtariffavtalens kap4 følger vi som hovedregel garantilønns- bestemmelsene i tråd med ansiennitetsstigen.

Kommunens lønnspolitikk gjenspeiles i modellen «Lokale forhandlinger –gjennomføringsmodell», som er tuftet på Hovedtariffavtalen, hvor det blant annet fremkommer at lønnspolitikken skal bidra til:

- Motivere til kompetanseutvikling
- Motivere til mer heltid
- Beholde, utvikle og rekruttere
- Sikre kvalitativt gode tjenester
- Fremme og ivareta likestilling mellom kjønnene

Elverum kommune har utarbeidet en overordnet kompetanseplan, og alle sektorer og staber har egne kompetanseplaner som beskriver hvilken kompetanse som trengs videre fremover for å sikre gode, kvalitative tjenester til kommunens innbyggere. Elverum kommune ønsker at kommunens ansatte skal ta videreutdanning for å heve kompetansen innenfor de områder som er nødvendig. Vi har utarbeidet egne rutiner for gjennomføring av utdanning og hvordan dette kan kompenseres lønsmessig.

5.3.5 Andel kvinner og menn ansatt i Elverum kommune

Som det framkommer av tabellen under er andelen kvinner høy innenfor alle sektorer med unntak av sektor for Teknikk og miljø og kultursektoren. Elverum kommune skiller seg dermed ikke ut fra kommunesektoren generelt med hensyn til kjønnsfordeling, og det kan konstateres at Elverum kommune er en stor kvinnearbeidsplass.

Endringene er marginale fra år til år. På tross av sterkt søkelys de siste årene på kjønnssegregering i norsk arbeidsliv når det gjelder valg av sektor og yrke, viser tall fra SSB at dette tar tid å endre. I 2008 var det 71 % kvinner og 29 % menn i offentlig sektor, i 2019 viste tallene 70 % kvinner og 30 % menn.

Andel kvinner og menn fordelt på sektor og stab:

Sektor/stab	Kvinner		Menn	
	2020	2021	2020	2021
Kommunedirektor/stabene	61 %	65 %	39%	35 %
Eiendomsstaben	61 %	60 %	39 %	40 %
Teknikk og miljø	24 %	18 %	76 %	82 %
Skole * tidligere rapportert sammen med blg	80 %	76 %	20 %	24 %
Barnehage * tidligere rapportert sammen skole		96 %		4 %
Familie og helse	76 %	80 %	24 %	20 %
Pleie, rehabilitering og omsorg	89 %	89 %	11 %	11 %
Kultur	34 %	31 %	66 %	69 %
NAV	85 %	84 %	15 %	16 %
Totalt	79 %	79 %	21 %	21 %

*Her er kommuneskogen med i totalen, men ligger ikke inne i noen sektor.

Andel kvinner og menn i de ulike forhandlingskapittel (stillingskategorier):

Forhandlingskapittel etter hovedavtalen	Kvinner		Menn	
	2020	2021	2020	2021
3.4.1 Kommunedirektørens ledergruppe	36 %	34 %	64 %	66 %
3.4.2 Enhetsledere og rektorer	56 %	66 %	44 %	34 %
3.4.3 Avdelingsledere	77 %	78 %	23 %	22 %
4. Fagarbeidere, assistenter, pedagoger etc.	81 %	81 %	19 %	19 %
5. Akademikere	56 %	53 %	44 %	47 %

Når det gjelder lederstillinger har Elverum kommune fortsatt et stort flertall med kvinnelige avdelingsledere med 78%, andel kvinnelige enhetsledere har også økt fra 56% i 2020 til 66% i 2021.

Kommunedirektørens ledergruppe, som består av sektor- og stabsledere, har en større andel av mannlige ledere. Vi ser at andelen menn er betydelige lavere enn andel kvinner også blant pedagogisk personale. Vi

mangler fortsatt et bredt nok rekrutteringsgrunnlag for å få flere menn i skole og barnehage (kap. 4). Loven åpner for positiv særbehandling av menn når det er et saklig formål, og når det gjelder stillinger hvor arbeidsoppgavene er rettet inn mot undervisning eller omsorg for barn, som i barnehage og skole, og når menn er underrepresentert.

Som et tiltak for å bedre kjønnsbalansen vil Elverum kommune kunne benytte seg av positiv særbehandling der dette er tillatt, jfr. likestillingsloven og forskrift. Hensikten vil være å rekruttere flere menn inn i barnehage og grunnskolen. Blant akademikere i kap5 er fordelingen omtrent 50/50 mellom kvinner og menn.

5.3.6 Tiltak for å hindre diskriminering

Vår arbeidsgiverstrategi «Framoverlent sammen», inneholder elementer som påvirker likestillings- og mangfolds arbeidet i kommunen. Arbeidsgiverstrategien gir uttrykk for de handlinger, holdninger og verdier som vi ønsker at våre ledere og ansatte står for og praktiserer hver dag.

Det har vært en bred forankring av arbeidet med arbeidsgiverstrategien, både blant ledere, ansatte og tillitsvalgte før den ble vedtatt i kommunestyret 23.11.16. Arbeidsgiverstrategien uttrykker en felles plattform for å fremme likestilling og mangfold og hindre diskriminering. Arbeidsgiverstrategien skal sammen med nye rutiner for rekruttering/tilsetning, som ble ferdigstilt i 2018, legge grunnlaget for at mangfoldet i Elverum kommunes befolkning gjenspeiles i Elverum kommunes medarbeidere.

Arbeidsgiverstrategien er tema i kommunens lederutviklingsprogram. Hensikten er å reflektere over vår arbeidsgiver politikk, den ansatte i fokus, og hvordan dette kommer til uttrykk gjennom holdninger, verdier og lederatferd som igjen kommer til uttrykk i vår kultur.

Kommunen hadde 16 aktive lærlingestillinger pr 31.12.21.

Kommunen har ikke statistikk over hvor mange ulike etnisiteter som er representert blant våre ansatte, dette fordi dette ikke ansees som relevant. Man ansettes som følge av kompetanse og egnethet, ikke på bakgrunn av etnisitet. En partssammensatt arbeidsgruppe har utredet kommunens muligheter for tilrettelegging og tilpasning av arbeidssituasjon i de ulike faser av livet. Elverum kommune ønsker at våre ansatte skal trives og yte sitt beste.

Alle beveger vi oss gjennom ulike faser i livet, og hver livsfase medfører ulike behov, krav, begrensninger og muligheter. Det som skjer underveis i yrkeskarrieren vil kunne påvirke vår produktivitet og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Arbeidsgruppen ferdigstilte i 2019 et policydokument hvor de personalpolitiske verktøy som kan benyttes for at ansatte i ulike faser skal kunne yte sitt beste er beskrevet.

5.3.7 Heltid/deltid

Elverum kommune har fra Handlings - og økonomiplan 2016 - 2019, vedtatt at kommunen skal ha fokus på heltidskultur. Dette følger av kommunestyrevedtak av 15.12.15, punkt 15. Heltidskultur: «Elverum kommune prioriterer igangsetting av tiltak og prosjekter som legger bedre til rette for heltidskultur». Det ble fra høsten 2016 til desember 2018 jobbet i en partssammensatt arbeidsgruppe med fokus på å legge til rette for større andel heltidsstillinger primært i sektor for pleie, rehabilitering og omsorg da det er her deltidsproblematikken oppleves som størst.

Gjennom dette arbeidet har man også sett på ulike alternative turnusordninger, i den hensikt å vurdere om dette kan føre til større stillinger for flere og på den måten legge bedre til rette for en heltidskultur.

Arbeidet så langt har medført en ny lokal retningslinje med formål om å øke antall heltidstilsatte i tråd med HTA §2.3.1. Ønske om en sterkere heltidskultur er en overordnet samfunnsutfordring og ikke primært et lokalt problem for Elverum kommune. Det er en utbredt holdning i arbeidstakernes organisasjoner at økt frekvens på helgearbeid ikke er ønskelig. Vi vet at dagens etablerte måte å organisere turnusarbeid på bremser en økning av heltidsstillinger. Det er blant annet spørsmål om frekvensen av helgearbeid som medfører at turnusen har behov for flere små helsestillinger, ofte på under 20%, for å kunne levere en forsvarlig tjeneste gjennom hele uka.

Mulighetene for å øke antall heltidsansatte begrenses av gjeldende turnus- og arbeidstidsordninger. I sentralt

hovedoppgjør 2020 ble partene enige om å fortsette arbeidet med å øke andelen heltidsansatte. Utvalget skal se nærmere på ulike arbeidstids- ordninger/måter å organisere arbeidstiden på, og initiere forsøk rundt dette. Partene skal i fellesskap følge opp forsøkene. I tillegg skal utvalget vurdere virkemidler som kan bidra til å løse utfordringene rundt helgebemanning.

Fristen for utvalgets rapport var 31.1.2022. Lokalt har vi fokus mot et høyere andel heltidsstillinger i tråd med lokalt vedtatte retningslinjer for en sterkere heltidskultur. Elverum har i flg KS sysselsettingsstatistikk gjennomsnitt stillingsstørrelse på 79,9% pr 01.12.21, dette er på nøyaktig samme nivå som vi ser hos våre nabokommuner som vi gjerne sammenligner oss med; Hamar (79,0), Ringsaker (79,9), Løten (80,7) og Stange (79,2).

Kommuner som ofte løftes fram som de som har lyktes med heltidskultur er eksempelvis tidligere Oppegård - nå Nordre Follo (83,7%) og Vestby (78,5%). Nordre Follo ligger altså fortsatt noe foran Elverum, mens vi nå har noe høyere gjennomsnittlig stillingsstørrelse enn Vestby.

Utviklingen i gjennomsnittlig stillingsstørrelse i Elverum kommune har gått fra 77,6% i 2014 til 80,5% i 2020 med en økning hvert år i perioden unntatt fra 2018-2019 hvor den var stabil. Nå ser vi en liten nedgang i 2021 til 79,9%. Vi ser av tabellen under her at vi har økt andel hele og store stillinger, men samtidig har vi også økt andel stillinger under 20%. Dette har sammenheng med turnus og 24/7 drift hvor man er avhengig av antall hoder på helg.

Stillingsstørrelse i %	Kvinner		Menn		Antall stillinger *)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
0 – 19,99 %	80 %	82 %	20 %	18 %	93	89
20 – 39,99 %	81 %	76 %	19 %	24 %	102	102
40 – 59,99 %	93 %	90 %	7 %	10 %	183	174
60 – 79,99 %	90 %	87 %	10 %	13 %	245	247
80 – 99,99 %	90 %	94 %	10 %	6 %	191	209
100 %	73 %	75 %	27 %	25 %	698	712

*) Antall stillinger er ikke samme antall som antall ansatte, da flere ansatte innehar flere stillinger.

5.3.8 Arbeid med etikk og verdigrunnlag

Elverum kommune har arbeidet systematisk med etikk og verdigrunnlag i lang tid og det er de senere årene foretatt en gjennomgang av både de etiske retningslinjene og kommunens antikorrupsjons-arbeid gjennom et antikorrupsjons-program. I tillegg inngår korrupsjonsforebygging i styrings-plattformen vår, vårt verdigrunnlag, etiske retningslinjer, arbeidsreglement, varslingsrutiner mv.

Hensikten med programmet er å sørge for at de folkevalgte, ansatte og ledere, har en høy bevissthet rundt etikk for å forhindre mislighold og korrupsjon. Programmet anbefaler blant annet tiltak som god internkontroll som ivaretas gjennom bruk av kvalitetssystemet hvor arbeidsprosesser er beskrevet gjennom prosedyrer, retningslinjer og rutiner og tilhørende avvikssystem som er under implementering i hele organisasjonen. Dette arbeidet har blitt noe forsinket blant annet som følge av pandemien og ser ut til å kunne være fullt implementert våren 2022.

Et annet tiltak som anbefales i programmet er å gjennomføre gode og riktige anskaffelser. Dette ivaretas gjennom innkjøpsrådgivere i økonomistaben som bistår organisasjonen med innkjøp og anskaffelser.

Kommunen har gjennom en partssammensatt gruppe utarbeide enkle rutiner som skal gjøre det lett for ansatte å varsle om kritikkverdige forhold. I rutinen fremgår det at Elverum kommune som arbeidsgiver oppfordrer til å varsle om kritikkverdige forhold. Målet med rutinene er å legge til rette for at vi skal ha en åpen organisasjon og en god ytrings-kultur i Elverum kommune.

Varsling har vært tema i kommunedirektørens ledergruppe og det har blitt utarbeidet foilserie og dilemmaverktøy som ledere har fått distribuert ut i den hensikt at dette skal tas opp som tema i ansattgrupper i sektorer og staber. Verktøyet ligger tilgjengelig i kvalitetssystemet og brukes i de ulike sektorer og staber.

5.4 Medarbeiderundersøkelse - 10 faktor

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelse i hele organisasjonen annet hvert år, sist i november 2020. Ansatte og ledere svarer på 35 påstander der svarene er rangert i 5 kategorier fra svært uenig til svært enig. Påstandene det svares på vil avdekke ulike forhold knyttet til arbeidssituasjon som f.eks. mestring, samarbeid, ledelse og arbeidsmiljø.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor bygger på forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og derigjennom skape gode resultater. Forskningen er koblet opp mot brukernes vurdering av kvaliteten på tjenester. I 2020 var det 1355 ansatte som svarte, det gir en svarprosent på 71 %. Resultatene fra undersøkelsen i 2020 viser at Elverum kommune ligger på snitt eller over landsgjennomsnittet på de fleste faktorer. Kun på faktoren "relevant kompetanseutvikling" scorer organisasjonen 0,1%-poeng lavere enn landsgjennomsnittet, 3,6 mot snitt 3,7.

Resultatene viser at det på kommunenivå er en samme gjennomsnittsscore på 9 av de 10 faktorene fra 2018 til 2020, kun på faktoren "Relevant kompetanseutvikling" har vi gått ned fra 3,7 til 3,6 fra 2018 til 2020. Ellers var vi i 2020 bedre enn gjennomsnittet for Norge på faktorene "Bruk av kompetanse", "Rolleklarhet" og "Mestringstro".

Gjennom 2021 og fram mot ny undersøkelse i 2022 vil organisasjonen jobbe avdelingsvis med prioriterte tiltak etter undersøkelsen. Hvilke faktorer man vil ha fokus på og hvilke tiltak som prioriteres vurderes internt i hver avdeling på bakgrunn av avdelingens resultater. Ledere og medarbeidere har tilgang til gode verktøy i arbeidet med 10-faktor. Ekstra utfordringer og merarbeid som følge av pandemien har medført at flere avdelinger vanskelig har funnet tid til å jobbe så systematisk som ønskelig med resultatene i 10-faktor.

Det skal gjennomføres ny medarbeiderundersøkelse i november 2022.

6 Handlingsplan 2021 – 2024, arbeid og resultater i 2021

6.1 Innledning

Elverum kommune ruller hvert år handlings- og økonomiplan for kommende fireårs periode. Handlings- og økonomiplanen for perioden 2021–2024 ble godkjent av kommunestyret 17. desember 2020. Det første året i planen har navnet Virksomhetsplan og årsbudsjett, og er bindende i form av mål og rammer. Dette er grunnlaget for årets virksomhet. Resultater for 2021 per tjenesteområde, finnes under kapitlet «Tjenesteområdenes resultater» (se kapittel 7 – under). Status for investeringsprosjekter finnes i kapittel 9 – se under.

Handlingsplanen beskriver hovedtrekkene i det som planlegges gjennomført for kommende fireårs- periode, økonomiplanen er de økonomiske rammene for samme periode. Som nevnt over er det første året bindende og er eksakt og relativt detaljert. De neste tre årene i planen er tentative, og beskriver hvilke mål, rammer, forutsetninger, aktiviteter og utfordringer som ligger til grunn for disse årene.

Kapitlet «Handlingsplan 2021–2021 – arbeid og resultater i 2021» beskriver kort arbeid og resultater i 2021 sammenholdt med ambisjoner i Handlings- og økonomiplan 2021 – 2024. Handlings- og økonomiplanen beskriver også i noen grad samfunnsutvikling som foregår i regi av næringslivet, frivillig sektor og andre offentlige aktører innenfor vår kommune, derfor kommenteres resultater i 2021 også noe i dette perspektivet der det er naturlig.

Kommuneplanen med samfunnsdel og arealdel er den overordnede planen som Elverum kommune styres etter. Kommuneplanens mål og strategier er utdypet i de strategiske planene/temaplaner for ulike fagområder. Disse temaplanene er grunnlaget for prioriteringer i handlings- og økonomiplanen med virksomhetsplan og årsbudsjett. På den måten skapes det «en rød tråd» i planverket. Handlings- og økonomiplanen for fireårsperioden «samler trådene» og:

1. Tar tak i mål og strategier i kommuneplanen, kommunedelplaner og tema /sektorplanene (de strategiske planene).
2. Tar tak i føringer for tjenester og samfunnsutvikling som vurderes som nødvendig å håndtere, og som ikke er redegjort for i planverket (uforutsette ting som kommer på, muligheter og utfordringer som gir seg underveis og som ikke er tatt høyde for i planverket).

Planverket i kommunen er utviklet i samsvar med kommunens planstrategi. Denne planstrategien beskriver hvilke planer kommunen må og bør ha for å drive forsvarlig og ivareta kommunens roller: 1. Demokratisk arena; 2. Tjenesteproduksjon for befolkningen; 3. Forvaltningsmyndighet; 4. Samfunnsutvikler; 5. Arbeidsgiver.

Planverket er strukturert og fordelt på seks samfunnsområder. Disse samfunnsområdene ligger fast over tid, og er de områdene der vi må sørge for å ha tilstrekkelig planverk for å ivareta våre roller (se over) på en forsvarlig måte. De seks samfunnsområdene er: 1. Klima og energi; 2. By- og bygdeutvikling; 3. Samferdsel og infrastruktur; 4. Verdiskaping og næringsutvikling; 5. Natur, kulturmiljø og landskap; 6. Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Handlingsdelen i handlings- og økonomiplanen har disse seks samfunnsområdene som inndeling for å beskrive hva som planlegges gjennomført, og i denne delen av årsrapporten rapporterer og kommenterer vi fra 2020 fordelt på samfunnsområdene.

6.2 Klima og energi

Ved inngangen til Handlingsplanperioden 2021-2024 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- Strategisk plan – Klima og energi i Elverum 2020-2024.
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2021 på samfunnsområdet klima og energi, og som er ledd i det merlangsigte perspektivet fram mot 2024 er særlig (fordelt på innsatsområdene i klima- og energiplanen):

1. **Energiproduksjon og distribusjon**

Elverum har relativt stor produksjon av fornybar energi i form av bioenergi i fjernvarmeanlegg, på gårdsanlegg og i de enkelte hjem (vedfyring i rentbrennende ovner) samt vannkraftproduksjon i Glomma, grunnvarme i varmepumper og etterhvert stadig flere solcelleanlegg.

Dette utvikles litt og litt år for år, og energiproduksjonfullt ut basert på klima-, miljøvennlige og fornybare energikilder er innen rekkevidde. Kommunen veileder i reguleringssaker og byggesaker og der det ellers byr seg muligheter med tanke på konvertering til klimavennlig energiproduksjon.

2. **Bærekraftige bygg, oppvarming og energibruk**

Elverum kommunes fornyede trestrategi ble godkjent i kommunestyret 26.05.2021 etter et relativt omfattendearbeid gjennom 2020 og fram til godkjenning. [Trestrategien](#) vil gi føringer for byggevirksomhet i kommunen, bl.a. med et betydelig klimaperspektiv.

Etter en intensiv investeringsperiode i bygg gjennom flere år, har kommunen i inneværende periode etbegrenset investeringsprogram. Det jobbes imidlertid til enhver tid aktivt for å sikre energieffektiv energiforsyning og bruk i kommunale bygg.

Det har gjennom hele 2021 vært arbeidet i kommunens pilotprosjekt i Ydalir, i særlig grad i regi av kommunens selskap Elverum Vekst AS med datterselskapet Elverum tomteselskap AS. Etter en intensiv periode med klimariktig utbygging av Ydalir skole og barnehage, jobbes det nå med profilering, markedsføring og salg av Ydalirområdet og ferdigregulerte områder, med detaljreguleringsplaner, med avtaleutforming med utbyggere o.a. [Se nærmere omtale av aktivitet og prosjekter her.](#)

Utbyggingen av Ydalir skole og barnehage har vært et meget stort og framtidsrettet løft for Elverum kommune som kulminerte med åpningen til barnehage- og skolestart i august 2019. Hele utbyggingsprosessen inngår som en del av kommunens deltakelse i [Zero Emission Neighbourhood-prosjektet\(2017 – 2024\)](#). Fra kommunalt perspektiv er prosessen oppsummert gjennom 2020 i rapporten «Veien til Ydalir», [og kom som rapport til kommunestyret per 24.03.21.](#)

Fra 2020 har det vært statlig initiert forbud mot oppvarming av bygg med fossilt basert fyringsolje. Elverum som lokalsamfunn har som følge av langsiktig arbeid klimavennlige oppvarmingssystemer med utstrakt bruk av bioenergi basert, klimanøytral oppvarming i kommunens fjernvarmeanlegg i kommunesentrum samt bruk av varmepumper, vedfyring i rentbrennende vedovner, lokale flis- og vedfyringsanlegg samt vannkraftbasert bruk av elektrisitet i boligene i kommunen.

3. **Transport, anlegg og arealplanlegging**

Det har også i 2021 vært arbeidet noe med videre planlegging (tilknyttet byplanen) for å kunne realisere bedre forhold for syklende og gående i byområdet. Egen utredning og plan for sykkeltiltak er grunnlag for byplanen. I byplanen tilstrebes det å legge til rette for et klima- og miljøvennlig og arealeffektivt utbyggingsmønster. Den vedtatte byplanens føringer ligger nå til grunn for reguleringsplanlegging som til enhver tid pågår. Gjennom 2020 er et fremmet til sammen 14 reguleringssaker på større eller mindre utbygginger i kommunen og som i varierende grad har klimaperspektiver i prosjektene.

Kommunen bidrar med gradvis elektrifisering av egen bilpark. Per årsskiftet 2021/2022 er i overkant av 25% av bilparken elektrifisert, etter planen vil mer enn 50% være elektrifisert i 2025 og 100% i 2030 – det foregår jevn og planmessig utskifting med konvertering til elbiler. I 2021 har Elverum kommune sammen med 9 øvrige kommuner rundt Mjøsa, fylkeskommunen, transportetatene og Statsforvalteren i Innlandet arbeidet videre for å følge opp den vedtatte felles areal- og transportstrategi for «Mjøsbyen».

Dette har bl.a. ført til at det er utviklet en samarbeidsavtale som kom til godkjenning i kommunestyret 23.06.21 i [KS-sak 072/21](#). Arbeidet Mjøsbyen-samarbeidet vil være førende for å skape et klimariktig transportmønster fram mot 2040 i den bo- og arbeidsmarkedsregionen som Mjøsbyen-kommunene representerer – se www.mjosbyen.no.

4. Utslipp og opptak av klimagasser fra skog og annen arealbruk.

Karbonbinding i skog, bygg og trekonstruksjoner – langsiktig karbonbinding for å hindre klimagassutslipp til atmosfæren er viktig i klimaarbeidet. Skogen spiller en helt avgjørende rolle i karbonforvaltningen.

I Elverum drives det et aktivt skogbruk innenfor miljø- og bærekrafts- standarder som er allmenne for skogforvaltningen i Norge, for å sikre god netto tilvekst i skogene.

Markedene modnes etter hvert mer og mer for moderne trebyggeri som et vesentlig bidrag i klimaarbeidet, dette påvirker også primærskogbruket og skogforvaltningen i den forstand at aktiviteten er jevnt høy.

5. Jordbruk og matproduksjon

I jordbruk og matproduksjon skjer både klimagassutslipp og klimagassbinding gjennom karbonkretsløpet. Det arbeides kontinuerlig med veiledning for god agronomi blant kommunens jordbrukere.

6. Forbruk, avfall og avløp

Elverum kommune har i samarbeid med de øvrige Sør-Østerdalskommune et godt avfallshåndteringskonsept i regi av Sør- Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap (SØIR). SØIR bidrar til forsvarlig håndtering gjennom stadig forbedring av avfallsgjenvinningen, god kildesortering og reduksjon av avfallsmengdene blant Elverums innbyggere. [Se mer om virksomheter og resultater hos SØIR IKS.](#)

Elverum kommune har i all hovedsak et godt og driftssikkert system og infrastruktur for vann og avløp med tilhørende rensing. Dette har også klimaperspektiv i den forstand at det dreier seg om god ressursanvendelse, gjenvinning og miljøvern. Vann- og avløpssystemet driftes i henhold til egen plan og med en egen langsiktig gebyrfinansiert investeringsplan.

7. Kommunens egen virksomhet

I kommunens egen virksomhet er det tiltakende oppmerksomhet for å bidra i klimaarbeidet gjennom:

- Kommunen skal fortsette å vise vei ved å **bruke tre som byggemateriale i sine bygg.**
- Kommunen tilrettelegger for at det både i kommunens drift og ansatte kan bruke **elbiler og ha tilgang til lademuligheter.**
- Anvende **anskaffelsesspesifikasjoner** som stiller krav som fremmer klima- og miljøeffektive løsninger ved innkjøp og bygg- og
- Anvende tilgjengelig teknologi for å redusere behovet for arbeids- og møtereiser. Dette har i Elverum kommune som for øvrig i Norge og globalt blitt gitt et kraftig puff framover gjennom Teknologien for digitale møter bidrar nå til vesentlig mindre reising og tidsbruk i tilknytning til møter, både internt i kommunen og med eksterne partnere.

8. Klimatilpasning

I tilknytning til beredskapsarbeidet i kommune ble det gjennom 2020 og 2021 gjennomført et arbeid i samarbeid med de øvrige Sør-Østerdalskommunene for å kartlegge klimasårbarhet og legge grunnlaget for oppdaterte planer for å håndtere klimarelaterte hendelser (intens nedbør, flom, vind) på utsatte steder.

Dette arbeidet er sluttrapportert i 2021 med den følge at kunnskap er systematisert, kartmateriale m.m. er oppdatert som grunnlag for å gjennomføre risikoreduserende tiltak samt forberede for å håndtere uønskede klimarelaterte hendelser.

I planleggingsarbeidet er det hele tiden oppmerksomhet med tanke på klimatilpasning i bygge- og anleggsinvesteringer og i å holde vannveger åpne for å tåle nedbør.

6.3 By- og bygdeutvikling

Ved inngangen til Handlingsplanperioden 2021- 2024 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- Kommunedelplan-arealdelplan Elverumbyområde: «Byplan 2030».
- Et omfattende lovverk og forskrifter – i særlig grad Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap vedrørende regulering og utbygging.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2021 på samfunnsområdet by- og bygdeutvikling, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2024 er særlig:

Arealplanlegging - Byplanlegging - Reguleringsplanlegging – på dette området planlegges det og har vært gjort jevnt mye arbeid gjennom hele 2021. Gjennom 2021 er det fremmet til sammen 14 reguleringsplaner på større eller mindre utbygginger i kommunen. **Disse planene med tilhørende dokumentasjon finnes igjen under formannskapets møteplan gjennom 2020. Vedtatte planer og planer som til enhver tid er på høring kan også finnes igjen her på kommunens hjemmeside.**

Byggesaksbehandling – Denne tjenesteproduksjon er riktig dimensjonert ut fra behovet i kommunen. Den har blitt gjennomført som stabil gebyrfinansiert tjenesteproduksjon i hele 2021 og leverer tjenesten innenfor gitte rammer på tid og økonomi. **Se her for mer info om pågående arbeid og resultater.**

Oppfølging av privat og offentlig utbygging – Som følge av både privat og offentlig utbygging i Elverum, er det til enhver tid et antall prosjekter å følge i drøftinger, dialog, forhandlinger m.v. Dette arbeidet gir grunnlag for de forskjellige formene for arealplanlegging og byggesaksbehandling.

Elverum Tomteselskap AS er et kommunalt eid selskap med særskilt rolle i tilrettelegging for bygging i Elverum, både for næringsformål og boligformål. Selskapet er datterselskap av Elverum Vekst AS, og inngår som et kommunalt verktøy i det samlede attraktivitetsarbeidet.

I 2021 har kommunens administrasjon og selskapet hatt løpende og tett samarbeid. Utbyggingsområdet Ydalir har, som i tidligere år, hatt særskilt fokus med tilhørende arbeid som følge av deltakelse i forskningsnettverket Zero Emission Neighbourhoods (ZEN). Se mer info her: <https://fmezen.no/>.

Kommunikasjons- og omdømmearbeid. Det har vært arbeidet på en rekke fronter for å markedsføre Elverumregionen som bosted, arbeidssted og som et sted å besøke både i kommunens virksomhet, i kommunale selskaper og i det private næringslivet. Særlig har nå **Elverum Vekst AS** en sentral, operativ rolle i dette arbeidet.

6.4 Samferdsel og infrastruktur

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2021-2024 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.
- **Hovedplan vann og avløp** – godkjent plan for perioden 2015-2024.
- Et omfattende lovverk og forskrifter-i særlig grad Plan-og bygningsloven med forskrifter.
- Særskilte vedtak i egen saker i kommunestyre og formannskap.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2021 på samfunnsområdet samferdsel og infrastruktur, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2024 er særlig:

Vann og avløp – dette har også i 2021 vært en stabil, gebyrfinansiert tjenesteproduksjon på forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av vann- og avløpssystemer i kommunen i henhold til rullerende strategisk plan (se også oversikt over denne virksomhet i kapittel 7.13 under).

Vegbygging og vegvedlikehold – Elverum kommunes vegnett har gjennomgått relativt betydelig oppgradering de senere år, med hovedvekt på gruslagt bygdevegnett fram til og med 2016. Fra 2017 har byveger og gater blitt prioritert i henhold til en oppsatt plan, og oppgraderinger er under gjennomføring over flere år for gatebelysning.

Gater, veg og park – forvaltning, drift, vedlikehold og utbygging av gater, veier og parker m.v. tilligger sektorfor teknikk og miljø. Drift av vegnettet til alle årstider er en betydelig og krevende virksomhet med begrensede ressurser, og inngår som en viktig del av kommunens trafikksikkerhets- arbeid.

Foruten vegbygging og vegvedlikehold, som får særskilt oppmerksomhet som grunnleggende infrastruktur, legges det vekt på å holde parker og uteområder i kommunen i beste mulige skikk. I 2021 har dette også blitt gjennomført bl.a. med en blomsterprakt i byen gjennom sommerhalvåret som årlig får betydelig og fortjent oppmerksomhet.

Bredbåndutbygging – i 2021 er videre bredbåndsutbygging forberedt. Det er utviklet planer for å gjennomføre utbygging av bredbånd ytterligere i Elverum (på bygdene) i et samarbeid mellom det offentlige ved kommune og fylkeskommune, bredbåndsselskaper og potensielle abonnenter i de aktuelle geografiske områder gjennom dugnadsbidrag og egenandeler. Status for arbeidet og videre utfordringer ble presentert i [egen sak til kommunestyret i KS-sak 075/21 per 23.06.21](#).

Trafikksikkerhetsplan – på grunnlag av eget kommunestyrevedtak per 23.09.20 i KS-sak 097/20 ble det i henhold til den kommunale planstrategien gjennomført planleggingsarbeid gjennom høsten 2020 for å oppdatere og utvikle kommunens Trafikksikkerhetsplan. [Planen kom til godkjenning i kommunestyret 26.05 2021](#), og er grunnlaget for kommunens trafikksikkerhetsarbeid fram mot 2025.

6.5 Verdiskaping og næringsutvikling

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2021 – 2024 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette fokusområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel.
- Strategisk Næringsplan 2014 – 2018.
- Strategiskplanforinternasjonaltarbeid 2018 – 2021.
- Særskilte vedtak i kommunestyre og formannskap, i tilknytning til de årlige budsjetter, i tilknytning til enkeltsaker e.a.

Det operative næringsutviklingsarbeidet for Elverum kommune i 2021 har foregått i regi av Elverum Vekst AS med datterselskapene Elverum Tømteselskap AS; Elverum Kommunale Industribygg AS (EKI AS), EKI Utvikling AS samt Samfunnsutviklingsstaben i kommunen – i nært samarbeid.

I løpet av 2021 er også Terningen Innovasjonspark etablert som en virksomhet i regi av det kommunalt eide selskapet Flerbruksanlegget AS. Arbeid som har blitt gjennomført i 2021 på samfunnsområdet verdiskaping og næringsutvikling, og som er ledd i det mere langsiktige perspektivet fram mot 2024 er særlig:

- Førstelinjetjeneste overfor bedrifter, gründere og nyskapere for å bistå disse med de første vurderinger og hjelpe de videre inn i virkemiddelapparat bestående av det en sjøl har i form av Elverum Vekst AS, Sør-Østerdal Næringshage AS, Kosser Innovasjon, Innovasjon Norge m.fl.
- Saksforberedelse og utredningsarbeid for å sikre god bruk av næringsfondspenger.
- Særskilt og omfattende saksbehandling for å håndtere statlig kompensasjonsordning overfor bedrifter i Elverum som har hatt betydelige reduksjoner i virksomheten som følge av koronapandemien.
- Forvaltning og bidrag til utvikling av større og mindre næringsutviklingsinitiativ som er oppe. I 2021 har et knippe initiativ for etablering i Elverum blitt jobbet med, til dels også etablering av virksomheter med større industriell produksjon – jfr. initiativ for batterifabrikk o.a.
- En rekke systematiske bedriftsbesøk i Elverum Veksts regi, med deltakelse fra politisk – og administrativ ledelse i kommunen, noe som har bidratt til flere samarbeidsarenaer mellom bedriftene.
- Et nettverksamarbeid med Klosser Innovasjon ble forberedt gjennom 2019 og ble realisert med virkning fra høsten 2020 da Klosser etablerte seg med kontor i Elverum.
- Det er gjennomført samlinger mellom bedrifter, Innovasjon Norge med flere for å kople flere virksomheter på Innovasjon Norges ordninger for kompetansebygging, finansiering m.
- Det er gjennomført kurs og samlinger for gründernetttverk.
- Elverum kommune er fra 2020 medlem i **OsloRegionens Europakontor**, og det vil kunne inngå som en del av internasjonalt arbeid som kan gi lokal utvikling. Kommunens plan for det internasjonale arbeidet følges opp gjennom arrangement av internasjonal uke m.m. I 2021 ble internasjonal uke gjennomført med egen «Europadag» med flere arbeidsseminarer som gir grunnlag for oppfølging i egne prosjekter. Det er gjennom 2021 forberedt og arbeidet med flere konkrete prosjektinitiativ som vil føre til at Elverum kommune gjør samarbeidsavtaler med polske kommuner for perioden 2022 – 2024, i tillegg til pågående samarbeid med baltiske kommuner. Samarbeidet utvikles i samarbeid mellom KS og KS´ s polske søsterorganisasjon. Samarbeidet er finansiert av Norway Grants-ordningen som er en del av EØS-avtalen.
- I Elverum Kommunale Industribyggs regi er det jobbet med gjennomføring av byggeprosjekter av betydning for Elverums utvikling, a. magasinbygg for Anno Museum.
- I Elverum Tomteselskaps regi er det jobbet videre med utvikling og salg av næringstomter, og kjøp og etableringer har skjedd.

Det hører med til næringsutviklingsarbeidet at kommunen bedriver arealplanlegging, bidrar til reguleringsplanlegging og sørger for effektiv byggesaksbehandling. Dette har vært bidragende til etableringer og utvikling i 2021.

6.6 Natur, kulturmiljø og landskap

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2021- 2024 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Kommuneplanens samfunnsdel.
- Lover og forskrifter som regulerer saksbehandling.
- Særskilt vedtak i kommunestyre og formannskap, i tilknytning til de årlige budsjetter, i tilknytning til enkeltsaker e.a.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2021 på samfunnsområdet natur, kulturmiljø og landskap, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2024 er særlig:

- Enhet for landbruk og miljø, innenfor sektor for teknikk og miljø, har drevet kontinuerlig forvaltning og tjenesteproduksjon i henhold til omfattende lovverk innenfor jord- og skogsektoren.
- Elverum er preget av store skogarealer – grunneiere i Elverum driver i sum en aktiv skogforvaltning innenfor bærekraftige rammer i henhold til lover og forskrifter.
- Det har vært arbeidet noe gjennom 2021 for å forberede videre arbeid for å ferdigstille en kulturminneplan, dette arbeidet er imidlertid preget av for begrenset kapasitet.

6.7 Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Ved inngangen til handlingsplanperioden 2021- 2024 har den kommunale tjenesteproduksjon og samfunnsutvikling innenfor dette samfunnsområdet i vesentlig grad vært basert på følgende:

- Strategisk plan: Folkehelsearbeid i Elverum - 2019 - 2023.
- Strategisk plan: Integrering i Elverum - 2015 - 2019.
- Strategisk plan for Nav.
- Strategisk plan: Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv - 2014 - 2018.
- Strategiske plan: Helse og omsorg i Elverum - 2016 - 2020.
- Strategisk plan: Utdanning i Elverum - 2017 - 2022.
- Strategisk plan: Veteraner i Elverum - 2019 - 2023.

I sum er dette et komplett planverk på samfunnsområdet i henhold til planstrategien. I 2021 pågår henhold til kommunestyrevedtak arbeidsprosess for å rullere og fornye helse- og omsorgsplanen.

Arbeid som har blitt gjennomført i 2021 på samfunnsområdet helse, livskvalitet og oppvekstmiljø, og som er ledd i det mer langsiktige perspektivet fram mot 2024 er særlig:

- Et meget omfattende, beredskapsorientert arbeid har preget hele kommunen, som resten av Norge og verden, for å holde koronapandemien under kontroll etter utbruddet av denne i mars 2020. Dette har vært svært ressurskrevende, har medført at andre arbeider har måttet stilles i bero, og har påvirket hele lokalsamfunnet og den kommunale organisasjonen gjennom hele 2021. Sentralt i dette arbeidet har TISK-strategien stått - det kontinuerlige arbeidet for å teste, isolere, smittespore og karantenerer innbyggere for å finne de som har vært smittet og vært nærkontakter for andre samt vaksinerer av innbyggere.
- Det årlige arbeidet med utarbeidelse, framlegg og drøfting av tilstandsrapporten for grunnskolen.
- Det årlige arbeidet handlingsplan for idrett og nærmiljø og forberedelse av- og forvaltning av tippemidler inn til idretts- og aktivitetsanlegg i Elverum.

En rekke faglige utviklingsinitiativ som pågår på tjenesteområdene pleie og omsorg, helse, barnehage, skole og sosial fortsetter over flere år. Se også omtale under tjenesteområdene i kapittel 7 i denne årsmeldingen.

Jevn kulturproduksjon, begrensede ressurser og koronapandemientatt i betraktning, holder fram på kino, kulturhusarrangementer og bibliotek. Elverum kommune bidrar betydelig både økonomisk og praktisk, i samarbeid med frivillige og øvrige organisasjoner, på en rekke kulturarrangementer som festspill, Grundsetmartn, Elverumsdager, jakt- og fiskedager, filmfestival (Movies on War), 17. mai, fotball- og håndballturneringer m.v.

Alt dette arbeidet har imidlertid i 2021 vært preget av koronapandemien, og er arrangementer som dels er avlyst, dels er gjennomført med betydelige reduksjoner.

7 Tjenesteområdenes resultater

7.1 Innledning

I kapittel 7 av årsmeldingen rapporteres det fra virksomheten i Elverum kommune i 2021 på det som er kommunens hovedaktivitet – tjenesteproduksjonen. Kommunen har i størrelsesorden 150 definerte tjenester for å gi Elverums befolkning de tjenester enkeltmennesker og grupper skal ha i henhold til lover, forskrifter samt ambisjoner vi forøvrig har i kommunen i henhold til planer på kort og lang sikt, vedtatt i kommunestyre og formannskap.

Tjenestene er gruppert i tjenesteområder: 1. Politisk styring- folkevalgte; 2. Administrasjon; 3. Barnehage; 4. Skole; 5. Barnevern; 6. Helse – forebygging og behandling; 7. Pleie og omsorg; 8. Sosial – tjenestebistand; 9. Sosial – økonomisk bistand; 10. Kultur og religiøse formål; 11. Teknisk forvaltning; 12. Teknisk drift; 13. Næringsutvikling; 14. Fellestjenester.

Rapporten fra tjenesteområdene tar utgangspunkt i det som har vært [virksomhetsplan og budsjett for tjenesteproduksjonen for 2021](#).

I [virksomhetsplanen for 2021](#) redegjøres det i følgende underkapitler for hvert tjenesteområde:

- Funksjoner og tjenester innenfor tjenesteområdet.
- Målgrupper for tjenestene.
- Utvikling i nøkkeltall.
- Mål for tjenesteproduksjonen – målekort 2021.
- Organisering av tjenesteproduksjon.
- Planlagt utviklingsarbeid i 2021.

På dette grunnlaget er det i årsmeldingen rapportert fra hvert tjenesteområde, fordelt på underkapitlene:

- **Fakta** – noen vesentlige faktiske forhold om tjenesteområdet.
- **Mål og resultater i 2021** – målekortet med mål og resultater samt budsjettet økonomisk ramme og regnskap vises, samt at det gis en resultatkommentar. I tabelloversikten som viser budsjett og regnskapsresultat på hvert tjenesteområde er det korrigert for de særskilte utgifter kommunen har hatt for å håndtere koronapandemien gjennom 2021, og som for en stor del er kompensert gjennomsærsomt statlig.
- **Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført** – planer og resultater kommenteres.
- **Utfordringer videre** – en vurdering av kommende utfordringer innenfor tjenesteområdet.

7.2 Politisk styring - folkevalgte

7.2.1 Fakta

Innenfor tjenesteområdet er 2 funksjoner:

- **100 Politisk styring:** Funksjonen inneholder godtgjørelse til folkevalgte og utgifter som følger med møteavvikling, representasjonsutgifter, befaringer/høringer arrangert av folkevalgteorganer. Utgifter til valgavvikling føres også her. Utgifter til interkommunale og regionale politiskeråd og samarbeidstiltak inngår.
- **110 Kontroll og revisjon:** Funksjonen inneholder utgifter og inntekter til kommunens kontrollutvalg etter kommunelovens § 77 og revisjon etter kommunelovens § 78. Møtegodtgjørelser og andre utgifter til

møteavvikling i kontrollutvalget, kontrollutvalgs sekretariatet og utgifter til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon inngår.

7.2.2 Resultater

Som det framgår av faktakapitlet over er dette tjenesteområdet til for å registrere de aktiviteter og kostnader som er knyttet til den politiske styring, altså de folkevalgte organer i henhold til lover og forskrifter. Det kan derfor betraktes som den delen av kommunens ressursbruk som går til å ivareta de demokratiske prosesser og forankringer – herunder valg, samt til styring og nødvendig kontroll og revisjon av virksomheten.

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Politisk styring - folkevalgte	-2 881	11 517	-1 524	1 575

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Tjenesteområdet har et mindreforbruk på 1,6 millioner kroner. Dette fordeler seg med mindreforbruk på flereposter, men hovedsakelig på godtgjørelser til folkevalgte i kommunestyre, formannskap, kontrollutvalg, på lønn til ordfører og varaordførere samt på honorar til regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjoner og kontrollutvalgssekretariat.

Innenfor samlet netto mindreforbruk på tjenesteområdet ligger et merforbruk på 0,3 millioner for å håndtere avviklingen av Stortingsvalget i 2021 med tilstrekkelig smittevern under koronapandemien.

7.3 Administrasjon

7.3.1 Fakta

Tjenesteområdet **Administrasjon** omfatter flere funksjoner som administrasjon, forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen og administrasjonslokaler.

Funksjon administrasjon består av:

- **Administrativ ledelse** (kommunedirektør, assisterende kommunedirektør, sektorsjefer, stabsledere, enhetsledere og avdelingsledere). Vedrørende fordeling av andel av lederstilling gjelder følgende: Dersom en administrativ leder yter tjenester for ett eller flere tjenesteområder, og dette utgjør 20 % av stillingen eller mer, skal denne andelen henføres til det aktuelle tjenesteområdet i regnskapet.
- **Stab/støttefunksjoner:** Stabs-/støttefunksjoner knyttet til planlegging, oppfølging og styring av hele kommunen. Dette omfatter blant annet oppgaver knyttet til økonomiforvaltning, personalforvaltning, informasjonsarbeid, IKT-drift og utvikling, kommunejurist, utvikling av lokalsamfunn, næringsutvikling, selskapssekretariat m. En andel blir henført til aktuelle tjenesteområder i regnskapet.
- **Fellesfunksjoner:** Kommunikasjon og servicekontor, felles journalføring, post- og arkivfunksjon, felles lønns- og regnskapsfunksjon, fakturering og innfordring, felles IKT-drift for hele kommunen, lærlingeordning og Fellesutgifter: Kantine, sekretariat for politisk ledelse, bedriftshelsetjeneste for kommunens ansatte, overordnet HMS-arbeid, kontingent til KS, frikjøp av hovedtillitsvalgte, utgifter knyttet til innføring og administrasjon av eiendomsskatt.

Funksjon forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen består av utgifter knyttet til forvaltning av kommunens bygg og eiendom, bl.a. eiendomsforvaltning, eiendomsledelse og administrasjon, forsikringer av bygg og skatter og avgifter knyttet til bygg. Deler av opprinnelig budsjett henføres til riktig tjenesteområde i regnskapet.

Målgrupper for administrasjonstjenestene er i all hovedsak organisasjonsinterne brukere.

Administrasjonens funksjon er å bidra til at de funksjoner som er direkte tjenesteproduserende når sine mål gjennom ledelse, administrasjon og tilrettelegging med en rekke fag (jfr. stabene: eiendomsstab, økonomistab, personalstab, service- og IKT-stab, samfunnsutviklingsstab).

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er alle kommunens planer på overordnet/strategisk nivå.

7.3.2 Mål og resultater

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet.

Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2020.

120: Økonomi. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Økonomiske rapporter gir et korrekt bilde og er levert til avtalte tider – ledere (skala fra 1–6, 6 er høyest).	-	Ikke målt	4,5
Tilfreds med økonomiske rapporter for å ha god økonomistyring fra Agresso og GAT (skala fra 1–6, 6 er høyest).	-	4,1	4,5
Opplever Økonomistaben som serviceinnstilt (skala fra 1–6, 6 er høyest).	-	4,0	4,5

Forbehold i revisjonsberetning for kommuneregnskapet.	0	0	0
120: Personal. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver- og personalspørsmål (skala fra 1–6, 6 er høyest).	5,0	4,9	4,7
Opplever personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel (skala fra 1–6, 6 er høyest).	5,0	4,7	4,7
120: Service- og IKT. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Forbrukerrådets kommunetest for servicetjenester – rangering i Hedmark.	1. plass	Ikke målt	10. plass
Dagens inngående og utgående post, mottatt av Dokumentasjonscenteret før kl 12.00, journalført og lagt ut på postlista samme dag. (Indikator = måloppnåelse innen tidsfrist hverdager)	98%	96%	96%
Andel utgående dokumenter ekspedert digitalt.	50%	83%	58%
Svarprosent inngående samtaler til sentralbord	93%	92%	90%
Hvor fornøyd er innbyggerne med informasjonen fra kommunen? Brukertilfredshet på nettsiden og sosiale medier måles direkte i kanalene (skala fra 1–6, 6 er høyest).	Måles ikke	Ikke målt	Ikke målt
Svartid på Facebook – antall minutter innenfor ordinær arbeidstid	15 min	10 min	10 min
120: IKT-drift. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Opplever responstid ved kontakt med IKT brukerstøtte som tilfredsstillende (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,9	5,0	4,8
Opplever IKT-drift som serviceinnstilte (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,9	5,2	5,1
Oppetid for nettverksinfrastruktur, måles 24/7, unntatt planlagt nedetid.	99,4%	99,9%	99,9%
Oppetid for servere, målt i tiden 07.00 – 23.00, 24/7 (unntatt planlagt nedetid).	99,4%	99,9%	99,9%
Andel husstander med tilbud om høyhastighetsbredbånd i ikke-kommersielle områder i kommunen	96%	74%	74%
120: Personvern, internkontroll. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Ledere har tilstrekkelig kunnskap til å ivareta personvern og informasjonssikkerhet for brukere, innbyggere og medarbeidere (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,9	4,54	4,5
Gjennomføring av årlig internkontroll skal sikre at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til personopplysningsloven.	100%	Ikke målt	Ikke målt
121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikatorer på tjenestekvalitet.	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Opplevelse av driftsteknikers evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende driftsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,7	4,6
Opplevelse av renholders evne til å løse avtalte oppgaver i henhold til gjeldende renholdsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	5,0	4,9
Opplevelse av oppfølgingen av dine henvendelser til eiendomsstaben (eiendomssjef, enhetsledere og teamledere) (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,0	4,0

Opplevelse av utførelsen av vedlikehold i henhold til vedtatt vedlikeholdsplan (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,0	4,0
Opplevelse av at byggeprosjekt er utført i henhold til inngått oppdragsavtale (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,0	3,9
Opplevelse av Eiendomsstabens samlede leveranser (skala fra 1–6, 6 er høyest).	4,5	4,1	4,1
121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikatorer på økonomi.	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Renholdskostnad – kroner per m ² bruttoareal	<200	231	226
Økonomi i byggeprosjekter innenfor vedtatte investeringsrammer	100%	100%	100%
Framdrift på byggeprosjekter i henhold til entreprisekontrakter.	100%	100%	92%
Korrigerede brutto driftsutgifter til vedlikeholdsaktiviteter i eiendomsforvaltningen i kroner per m ²	>170	58	58
Samlet arealer for administrasjonslokaler i m ² per innbygger	<0,7	0,6	0,6
121/130: Eiendomsfunksjoner. Indikator samfunnsperspektivet.	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Reduksjon i energiforbruket i kommunale bygg i forhold til referanseåret 2009-2010, korrigert i forhold til utetemperatur, areal og brukstid.	-21%	-22%	-23%

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert Avvik*
Tall i hele tusen				
Administrasjon	75 928	80 539	78 709	3 792

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar:

Administrasjon har et mindreforbruk på 3,8 millioner kroner. Mindreforbruket fordeler seg på en rekke postersom inngår i tjenesteområdet administrasjon hos nær samtlige sektorer og staber i kommunen. De største postene er et mindreforbruk på 0,7 millioner kroner i grunnskole; 1,3 millioner kroner i kultursektor og 1,6 millioner kroner på felleskostnader/ finanskostnader.

Inkludert i netto mindreforbruk ligger et merforbruk på kommunedirektørens kontor på samlet 0,6 millioner kroner, som igjen er fordelt med lønnskostnader som ligger noe over budsjett på grunn av en feilbudsjettering samt flere poster som kjøp av juridiske tjenester, lisenser, abonnementer og serviceavtaler.

Det er i tillegg et merforbruk i eiendomsforvaltningen som tilligger tjenesteområdet på 0,6 millioner kroner, noe som dels skyldes en feilbudsjettering mellom tjenesteområder og dels økte energipriser.

I eiendomsforvaltningen ble målet om redusert energiforbruk på 21% relatert til referansenivå nådd, resultat ble en reduksjon på 22% i 2021. Renholdskostnaden er over målsetning, og skyldes at tidligere vedtatt optimalisering av renholdet ikke har blitt realisert fullt ut som følge av pandemien. Videre er det gjennomgående i kommentarene til brukerundersøkelsen at virksomhetene er misfornøyde med at det ikke er økonomisk dekning for nødvendig vedlikehold av kommunens formålsbygg.

Resultatet 58 kroner per m² er langt under det nivået sammenlignbare kommuner og nabokommuner har, og innebærer også at vedlikeholdsetterslepet øker i omfang fra år til år. Basert på gjennomført tilstandsanalyse i 2018, og underbudsjettering av vedlikeholdet i ettertid, er gjeldende vedlikeholdsetterslep nå anslått til å utgjøre cirka 350 millioner kroner.

Dette medfører at det i kommende budsjettprosesser blir nødvendig å fremmeekstraordinære driftstiltak

for øremerking av vedlikeholdsmidler til kostbare kritiske vedlikeholdstiltak. Dette for å unngå at bygg må stenges som følge av risiko knyttet til HMS.

Personalstaben blir målt på 2 indikatorer: «Tilfreds med faglige råd i arbeidsgiver – og personalspørsmål» her fikk staben en score på 4,9 i 2021. Det viser at ledere er tilfredse med faglige råd som gis, denne har økt fra 4,7 i 2020.

På indikatoren «Opplever personalstaben som serviceinnstilt og fleksibel» fikk personalstaben både i 2020 og i 2021 en score på 4,7. I disse to siste årene, 2020 og 2021, har staben vært underbemannet. Dels på grunn av vakant rådgiverstilling fra januar-september 2020, men også på grunn av foreldrepermisjon og langtids sykefravær.

Også personalstaben har hatt økt arbeidsmengde som følge av pandemien for å tilpasse rutiner og verktøy til stadige endringer i statlige føringer, blant annet knyttet til sykefraværsregistrering og refusjonsordninger, og bistått organisasjonen med omdisponering av bemanning etter behov.

7.3.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
Service- og IKT-staben	
<p>Fortsette etablering av nettbaserte tjenester for kommunikasjon med innbyggere, næringsliv og det offentlige.</p>	<p>Kommunen jobber kontinuerlig med å tilby tjenester slik at alle som har evne og mulighet til det kan kommunisere digitalt med kommunen. Både innbyggere, bedrifter og offentlige etater har tilgang til og benytter i stadig større grad våre digitale tjenester. Følgende nye tjenester er tatt i bruk i 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I forbindelse med pandemien: KS sine verktøy for smittesporing og prøvesvar og helsenorge.no sin løsning for forenklet timebestilling for vaksinasjon • Nye digitale skjema for Teknikk og miljø, skole/barnehage og i forbindelse med Stortings- og sametingsvalget 2021. • Aktivert kobling mellom rekrutteringsverktøyet WebCruiter og Vitnemålsportalen som for jobbsøkere forenkler uthenting og deling resultater fra høyere utdanning. <p>Andre digitale tjenester som er tilgjengelig gjennom kommunens løsninger: Digital post til/fra innbyggerne (SvarUt og SvarINN), elektronisk signering, Multikanal med ulike typer betalingskanaler (e-faktura, Vipps, e-post etc), digitale søknadsskjemaer publisert på kommunens hjemmeside, digital kommunikasjon med foreldre/foresatte i både i skole og barnehage, FIKS Digisos for behandling av sosialsøknader (NAV), digital løsning for kjøp av årskort for parkering, Min side med oversikt over all saksbehandling og avgifter knyttet til egen eiendom, E-dialog for sikker håndtering av sensitiv innbyggerkommunikasjon.</p>
<p>Videreføre oppdatering av infrastruktur og driftssystemer for støtte i tjenesteproduksjonen og til utførelse av effektiv drift. Utnytte skybaserte løsninger der dette er hensiktsmessig.</p>	<p>Kapasitet, dekning og robusthet i infrastrukturen bygges kontinuerlig ut for å kunne møte det pågående digitaliseringsarbeidet. Dette inkluderer blant annet oppdatering av kommunens interne</p>

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
	<p>nettverk, samt utbygging av skalerbare og driftssikre server- og lagringsløsninger. Nye løsninger er etablert for å øke kommunens sikkerhets- og beredskapsevner innen datasikkerhetshendelser og datainnbrudd. Skyløsninger blir i stadig større grad tatt i bruk. Innenfor skole og barnehage er man godt i gang både når det gjelder overgang til skybaserte fagsystemer og kontorstøtteverktøy. Ny felles GIS (geografiske informasjonssystemer) -løsning etablert i samarbeid med 11 andre kommuner er også <u>skybasert</u>. Det samme gjelder gebyreksport for kommunale avgifter. Arbeidet med å ta i bruk nye skytjenester vil fortsette der dette anses hensiktsmessig og hvor det ressursmessig er mulig.</p>
<p>Innføre <u>NOARK 5</u> (norsk arkivstandard) godkjent arkivkjerne i alle sak-/arkivsystemer og fagsystemer.</p> <p><u>Noark 5</u> er en standard for dokumentasjonsforvaltning og arkivdanning. Den stiller krav til arkivstruktur, metadata og funksjonalitet, og er pålagt for journalføring og arkivering av elektroniske saksdokumenter i offentlige organ.</p>	<p>I løpet av 2021 har utdanningssektoren tatt i bruk <u>NOARK 5</u> arkivkjerne for dokumenter som inneholder sensitive opplysninger. Fra tidligere har kommunens felles dokumenthåndteringssystem, samt fagsystemer for NAV, barnevern, <u>PPT</u> og læringssenteret egen <u>Noark 5</u>-kjerne. Dette sikrer forskriftsmessig arkivering av dokumenter der alle lovpålagte og funksjonelle krav til sporbarhet, tilgangsstyring og sikkerhet er ivaretatt. Noen fagsystemer gjenstår fortsatt.</p> <p>Arbeidet med <u>NOARK 5</u> arkivkjerne for kommunens elektroniske pasientjournalssystem <u>Gerica</u> er påstartet</p>
<p>Automatisere arbeidsprosesser gjennom utvikling av mer effektive arbeidsflyter for dokumentbehandling for både ansatte og innbyggere. Dette skjer fortrinnsvis ved bruk av eksisterende verktøy og ved å ta i bruk muligheter de ulike fagsystemene tilbyr gjennom nødvendige oppgraderinger.</p>	<p>Digitale skjema forbedres kontinuerlig, og det utnyttes funksjonalitet for automatisk avlevering av dokumenter til relevante fagsystemer for arkivering.</p> <p>Flyten av dokumenter som skal lagres/arkiveres i arkiv-/fagsystem forenkles der dette er mulig (kontinuerlig arbeid).</p> <p>Prosessen for nyansettelser i Elverum kommune er forbedret ved gjennom en effektivisering av arbeidsflyten som inkluderer alle de vesentlige dokumenter som må være på plass ved en ansettelse (arbeidskontrakt, lønnsmelding <u>etc</u>).</p>
<p>Videreutvikle bruk av gode kommunikasjonskanaler og markedsføre disse for å nå kommunens målgrupper, både internt og eksternt.</p>	<p>Våre kommunikasjonskanaler benyttes til å nå riktig målgruppe med riktig budskap til riktig tid. Budskap og innhold tilpasses kanal. Vår nettside og andre sosiale medier som Facebook, Instagram, <u>Twitter</u> <u>etc</u> er viktige for å nå ut til våre innbyggere. Det jobbes derfor kontinuerlig med disse for å gjøre språket forståelig, holde informasjonen oppdatert, sørge for at de er brukervennlige og til å markedsføre våre digitale tjenester. I 2021 har det vært spesielt fokus på å holde innbyggerne oppdatert på korona-situasjonen.</p>

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
<p>Ferdigstille implementering av opplæringsplan for personvern og informasjonssikkerhet for både ledere og medarbeidere.</p>	<p>Opplæringsplan er utarbeidet og følgende er implementert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • e-læringen «Personvern for ledere» som er en del av basismodulen for lederopplæringen, er tilgjengelig på intranettet. • For øvrige medarbeidere er det etablert og tilgjengeliggjort egne e-læringer knyttet til personvern på intranettet. • For ansatte i skole er det tilgjengelig et opptak av en presentasjon i Teams som omhandler grunnleggende personvern. <p>Det gjenstår noe arbeid med e-læringsprogrammene for enklere å kunne tilgjengeliggjøre, samt ha oversikt over hvem som har gjennomført de ulike e-læringene. Dette arbeidet videreføres i 2022.</p>
<p>Fortsette utvikling av system for internkontroll som sikrer at kommunen følger de grunnleggende personvernprinsippene i henhold til <u>personopplysningsloven</u>, (kommunens plikter og den registrertes rettigheter).</p>	<p>Eksisterende modul i <u>RiskManager</u> mht behandlingsprotokoll ble i 2021 videreutviklet slik at den inneholdt mer og forbedret informasjon enn opprinnelig.</p> <p>Ultimo 2021 ble det besluttet at Elverum kommune skal ta i bruk en forbedret og mer fremtidsrettet versjon av kvalitetssystemet, Samsvar. Denne inneholder en egen omfattende personvernmodul, hvor det vil være en detaljert oversikt over alle behandlinger, systemer og databehandlere.</p> <p>Innholdet som skal være med i den obligatoriske behandlingsprotokollen er knyttet opp mot en trafikklysmoell, hvor man må angi om behandlingen er i samsvar eller ikke mht <u>GDPR</u>. Her får man raskt en oversikt over status.</p> <p>Det vil også være en egen innsynsmodul for personvernerklæringer for hver enkelt sektor/stab og de behandlinger som skjer. Disse erklæringene vil automatisk oppdateres når nye behandlinger starter eller opphører.</p> <p>Planen er at denne versjonen skal <u>implementeres</u> i løpet av 2022.</p>
<p>Videreføre prosjekt utbygging av høyhastighetsbredbånd i hele kommunen. Målsetning om 100% dekning innen utgangen av 2023.</p>	<p>Ved årets slutt har ca. 74% av totalt 1778 husstander på bygdene fått tilbud om fibertilknytning. Det var i 2021 planlagt med oppstart av utbygging av ytterligere 128 husstander, men kostnader i henhold til mottatte tilbud fra utbygger var for høyt og ble følgelig ikke akseptert. For de resterende 26% av husstandene som nå mangler et høyhastighetsbredbåndstilbud jobbes det videre med ulike løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurderer mobile løsninger i områder med få husstander og store avstander, da legging av fiber i disse områdene blir svært kostbart. • Det søkes om utvidet støtte til noen områder, og støtte til områder som ikke har fått tilskudd tidligere. • I områder sør i kommunen som grenser mot Våler kommune vurderes samarbeid med Våler for å redusere kostnader

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
	<ul style="list-style-type: none"> I områdene som grenser inn mot kommersielle områdene i og utenfor sentrum avventes videre planlegging inntil utbyggerne har lagt sine planer.
<p>Velferdsteknologisk plattform, digitale trygghetsalarmer og ny responsløsning er integrerte løsninger i dagens helse- og omsorgstjeneste. Service- og IKT-staben skal aktivt bidra med å integrere ytterligere velferdsteknologiske produkter og løsninger som et bidrag til økt mestring, trygghet og kvalitet i tjenesten, samt bidra med at det etableres en driftsmodell som støttefunksjon til utførende tjeneste.</p>	<p>Service- og IKT-staben har med rådgiver velferdsteknologi og andre ressurser i staben sterkt bidratt i kommunalt velferdsteknologiprojekt, velferdsteknologiprojektet i Sør-Østerdal regionen og det nasjonale velferdsteknologiprogrammet.</p> <ul style="list-style-type: none"> Et nytt pasientvarslingsanlegg med digital alarmflyt og muligheter for digitalt tilsyn er installert i 2021 ved Lyngholtet sykehjem – et arbeid som har krevd samhandling mellom flere sektorer; IKT, Eiendom og Pleie- og omsorg. Det er en utfordring at kommunens ulike systemer ikke alltid «snakker godt sammen» (er integrert). Et tiltak for å bedre dette er blant annet etablering av en integrasjon som muliggjør samhandling mellom kommunens elektroniske pasientjournalssystem og velferdsteknologiplattformen. Funksjonaliteten var på plass mot slutten av 2021, og det resterende vil bli ferdigstilt i 2022. Arbeid med utvikling av prosesser og rutiner for drift og vedlikehold innenfor området, samt bidra i den daglige driften gjennomføres av ansatte i Service- og IKT-staben. Arbeidet har vært gjennomført i tett samarbeid med Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg Pilot for erstatning av dagens nøkkelbokser med digitale nøkler er startet. Dette er et innovativt prosjekt som involverer mange interessenter, og det krever stor samhandling og dedikasjon fra alle parter for å komme i mål. Prosjektet oppfattes som nybrottsarbeid og er svært spennende for fremtiden når det gjelder videre innføring av velferdsteknologi. Staben har også i 2021 bidratt til produktutvikling i samarbeid med vår leverandør av velferdsteknologiske løsninger og tjenester.

Eiendomsstaben	
Innarbeide nye tekniske spesifikasjoner og prosedyrer for helse- og omsorgstjenester i kommunens renholdsstrategi, herunder sikre tett samarbeid med brukerne av byggene.	Arbeidet er utsatt på grunn av pandemien, men planlagt gjennomført i 2022.
Utarbeide avhendings-/rivningsplan for utdaterte formålsbygg.	Planen krever forankring i komité for plan og eiendom som grunnlag for finansiering i forbindelse med rulling av handlings- og økonomiplan. Tiltaket følges opp videre i 2022, og forutsetter befaring av aktuelle bygg sammen med komitéen.
Videreføre det kontinuerlige forbedringsarbeidet med LEAN-konseptet for å sikre effektiv ressursbruk og samarbeid både internt i staben og mellom sektorene i kommunen.	Eiendomsstaben har kontinuerlig fokus på helhetlige og kostnadseffektive leveranser, hvor grunnlaget er struktur, planer som grunnlag for effektiv og tilpasset bemanning, samt koordinert gjennomføring og oppfølging. I tillegg standardisering og forenkling i gjennomføring av prosesser.
Videreføre fokuset på innovative anskaffelser – koordinert med NHOs leverandørutviklingsprogram og Elverum Vekst.	Sluttrapporten "Veien til Ydalir", jf. KS-sak 033/21, skapte interesse hos blant annet NHO. Dette medførte at eiendomsstaben ble bedt om å holde et innlegg om kommunens engasjement for å drive innovasjon og næringsutvikling på "IKT-Norge – anskaffelseskonferansen 2021". Utover dette har det vært begrenset med investeringsprosjekter i 2021, hvor innovative anskaffelser har vært relevant å benytte fullt ut.
Personalstaben	
Lederutvikling – det har ikke vært oppstart for nytt kull i Lederutviklingsprogrammet i 2021.	Det har vært unntaks år i 2020 og 2021 grunnet covid-19 pandemien og smittevernsrutiner har gjort det vanskelig å gjennomføre kurs på vanlig måte.
Tilsetting/rekruttering - personalstaben bistår sektor-/stabssjefer og enhetsledere i ansettelsesprosesser av avdelingsledere og andre nøkkelstillinger på etterspørsel.	Nye rutiner og verktøy til bruk i rekrutteringsprosess er iverksatt og tilbakemeldingene fra lederne er at de er effektive og enkle å bruke.
«Ned med sykefraværet» - Sykefraværsoppfølging og fokus på nærvær er et kontinuerlig arbeid. Personalrådgivere bistår ledere i forebygging og oppfølging av sykefravær. Staben har tett samarbeid med NAV og BHT for å få ned sykefraværet og øke nærværet.	Det er etablert rutiner for visualisering av fravær/nærvær, et verktøy for ledere i dialog med ansatte. Pga pandemien har det vært lav terskel for å være hjemme med symptomer på luftveisinfeksjon, dette har medført et noe høyere sykefravær enn i et normalår. Totalt sykefravær 2021 endte på 9,85%.
Økonomistaben	
Videreføre arbeidet med digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser. Målet er å flytte arbeidsressurser fra manuelle oppgaver til kontrolloppgaver for å sikre kvalitet i arbeidet.	Tilpasning av digitale løsninger er en kontinuerlig prosess. Den største endringen i 2021 var innføring av digital løsning for timeregistrering, fraværsregistrering og ferie- og permisjonssøknader for ansatte med dagarbeidstid. Systemet som brukes er <u>Visma Gat</u> , og det bidrar til å forenkle arbeidsprosesser, informasjonsflyten og det blir mer gjenbruk av data (unngår dobbeltregistreringer mv). Systemet har vært i bruk for de som jobber i turnus over flere år.

Service- og IKT-staben opplever disse utfordringene:

- Tilstrekkelig med ressurser til å håndtere langsiktige utviklingsoppgaver i tillegg til ordinær drift og «kriser». Utfordringen er hele tiden å finne den rette balansen mellom utvikling og drift. Ressurser avsatt til utvikling må ofte nedprioritere sine utviklingsoppgaver for å håndtere oppdukkende drifts relaterte problemstillinger.
- Nye digitale løsninger er i økende grad skybaserte med en prismodell basert på abonnement eller leasing. Denne utviklingen gir finansielle utfordringer, da belastningen nå kommer på driftsbudsjettene fremfor investering.
- Digital kompetanse er en viktig forutsetning for å kunne utnytte muligheter og hente ut gevinster ved digitalisering. Erfaringsmessig er det et effektiviseringspotensial ved bedre utnyttelse av eksisterende eller nye IT-systemer gjennom økt digital kompetanse. Denne kompetansen er også viktig for å kunne redusere digitalt utenforskap, skape tillit til digitale løsninger, for læring og aktiv deltakelse i arbeidsliv og samfunn. Innbyggere og næringsliv har en forventning om at kommunen leverer best mulig tjenester og at kommunens tjenester er lett tilgjengelig. Det skal leveres «mer for mindre». Dette er med på å sette krav til digital kompetanse både hos ansatte og ledere i kommunen, samt hos innbyggerne. Det er derfor behov for å løfte den digitale kompetansen for å imøtekomme disse kravene, og en satsning på digitalisering må komme samtidig med en satsning på kompetanse.
- Alle digitaliseringstiltak skal ha sterkt fokus på gevinstrealisering. Dette må synliggjøres allerede når tiltak vurderes gjennomført. Like viktig er det å følge opp at gevinstene faktisk blir hentet ut i etterkant av gjennomføringen av tiltakene.
- Trusselbildet i det digital rom anses økende. Det er derfor behov for økt fokus på informasjons- sikkerhet og personvern i kommunen, herunder øke kommunens sikkerhets- og beredskapsevner innen datasikkerhetshendelser og datainnbrudd.
- Valgperiodene for Stortings- og sametingsvalg/kommunestyre- og fylkestingsvalg binder opp store deler av Service- og IKT-staben. Mange stemmegivingssteder fører til mye logistikk og arbeid, og er ressurskrevende med hensyn på økonomi og behov for interne og eksterne ressurser i forbindelse med gjennomføringen. Antall stemmesteder bør derfor vurderes for kommende valg.

Eiendomsstaben opplever disse utfordringene:

- Verdibevaring av kommunens bygningsmasse utgjør fortsatt den største utfordringen for fremtiden. Vedlikeholdsbudsjettet for 2021 utgjorde cirka 7,6 millioner kroner. Dette skal ivareta verdibevaring av kommunens formålsbygg som nå utgjør cirka 144.000 m². Av dette utgjør bygg som burde vært revet eller solgt cirka 5.800 m². Vedlikeholdsetterslepet ble i 2018 kartlagt gjennom tilstandsanalyser av alle formålsbygg, og ble beregnet til å utgjøre cirka 300 millioner kroner. For å unngå vedlikeholdsetterslep er det anbefalt å budsjettere med 170 kroner per m² bruttoareal. Dette tilsier at kommunen bør bevilge 23,5 millioner kroner til vedlikehold årlig for å unngå ytterligere forfall i kommunal bygningsmasse som er nødvendig å benytte til tjenesteproduksjon. I 2021 ble det omsatt vedlikehold for 58 kroner per m². Basert på gjennomført tilstandsanalyse, samt underbudsjettering av vedlikeholdet i ettertid, er gjeldende vedlikeholdsetterslep nå anslått til å utgjøre cirka 350 millioner kroner. Dette medfører at det i kommende budsjettprosesser blir nødvendig å fremme ekstraordinære driftstiltak for øremerking av vedlikeholdsmidler til kostbare kritiske vedlikeholdstiltak, eksempelvis omlegging av tak med omfattende taklekkasjer over tid. Tiltakene er nødvendige for å unngå at bygg må stenges som følge av risiko knyttet til HMS, herunder fukt- og råteskader som utvikler seg videre inn i bygningene over tid. Oppsummert er det nå særdeles stor risiko for at større oppdukkende og kritiske behov kan medføre at bygg blir stengt i mangelen av vedlikeholdsmidler. For å kunne opprettholde virksomhet i eksisterende bygningsmasse er det nå avgjørende at vedlikeholdsbudsjettet blir styrket.
- Festeavtalen for Prestegårdsjordet med Opplysningsvesenets fond (OVF) utgjør fortsatt en potensiell økonomisk utfordring da det er uavklart om og når festeavtalen vil bli regulert med virkning fra 2017. Gjeldende årlig festeavgift utgjør 2,5 millioner kroner, og OVF har meddelt at de vil kreve avsavnsrente med virkning fra januar 2017 når regulering er gjennomført.

Personalstabens prioriteringer framover:

2021 var staben preget av underbemanning deler av året på grunn av foreldrepermisjon og langtids sykefravær. Dette i tillegg til merarbeid som følge av pandemien har medført noe forsinkelse på planlagt revisjonsarbeid med eksisterende rutiner. Vi har de senere årene produsert mange nye retningslinjer og

prosedyrer nå er tiden inne for å kvalitetssikre oppdatering på disse samt sørge for at alt er godt implementert i organisasjonen. Vi fortsetter å holde interne kurs for ledere på bestilling samt utvikle flere e-læringskurs for ledere og ansatte.

Det var planlagt å utvikle dag 5 i kommunens lederutviklingsprogram i 2021, på grunn av restriksjoner for hvor mange som kunne samles og lav terskel for å holde seg hjemme på grunn av symptomer ble dette utsatt til 2022. Målet er nå å rulle ut dag 5 fortløpende fra andre halvår 2022. Vi er også klar for å invitere et nytt kull til lederutviklingsprogrammet, kull 7, mot slutten av 2022 og inn i 2023. Lederutviklingsprogrammet består nå av 4,5 dager og i hvert kull er det plass til 24 ledere.

7.4 Barnehage

7.4.1 Fakta

Tjenesteområdet barnehage omfatter tjenestene: Kommunal barnehagedrift; Privat barnehagedrift (dvs. kommunens økonomiske bidrag til private barnehager), samt den kommunale tilsynstjenesten overfor private barnehager; styrket spesialpedagogisk opplæring til førskolebarn med særskilte behov; tiltak for to-språklige; ekstra assistanse og tilsyn/omsorg; barnehagelokaler og uteanlegg; skyss av barn som har vedtak om dette.

I Elverum er det 7 private barnehager og 7 kommunale barnehager per 31.12.2021.

Målgrupper for tjenestene er alle barn i førskolealder i Elverum kommune.

Kommunens planverk som ligger til grunn for barnehagetjenestene er særlig strategisk plan for utdanning 2017 - 2022.

7.4.2 Mål og resultater

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet.

Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2020.

Barnehage: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Funksjon 201: Barnehage			
Opprettholde 100% barnehagedekning jamfør barnehagelovens rett til plass	100%	100%	100%

<p>BRUKERUNDERSØKELSE/KARTLEGGING: Kultur for læring Alle barnehager har deltatt i utviklingsarbeidet Kultur for Læring i regi av Fylkesmannen i Hedmark. Det er gjennomført brukerundersøkelser/kartlegging i 2017, 2019 og 2021 rettet mot ansatte, barn og foresatte. I denne perioden erstatter denne kartleggingen brukerundersøkelsene som tidligere har vært benyttet. Mål for indikatorer ble satt etter første kartlegging. Undersøkelsen benytter en poengskala der 500 er gjennomsnittet for Hedmark. Indikatorer på de 3 dimensjonene under vil bli tatt med inn fra foreldreundersøkelsen.</p>			
Informasjon og samarbeid	520	532	511
Tilfredshet	500	512	495
Aktiviteter	510	502	470

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	*Korrigert avvik
Barnehage	187 858	179 166	186 706	-461

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift

Resultatkommentar

Tjenesteområdet barnehage har hatt merforbruk på 0,5 millioner kroner. Dette skyldes feil budsjettfordeling per konto mellom tjenesteområder knyttet til eiendomsdrift. For barnehage innebærer feilen at det er avsatt for lavt totalbudsjett til eiendomsdrift, hvor vesentlige økte energikostnader er hovedårsaken til resultatet.

Elverum har full barnehagedekning i henhold til loven, det betyr at det er de barn med rettigheter og som er født i perioden juni til ut november som er sikret barnehageplass. Elverum fyller retten til barnehageplass med et opptak med fastsatt dato 1.mars. Per 15.12.2021 hadde Elverum 26 barn under 3 år og 0 barn over 3 år påventeliste for oppstart våren 2021, disse hadde ikke rett til barnehageplass i hovedopptak pr. 1 mars 2021 og eller søkt etter frist for opptak. I 2021 var det pr 15.12.21 plassert 1005 barn totalt (0-6år) i private og kommunale barnehager.

Alle barnehagene i Elverum har gjennomført en kartleggingsundersøkelse for barn 4 og 5 år, personal, foreldre og ledere i 2017, 2019 og 2021. Resultatene på de punkter som er gjengitt i målekortet viser at Elverum ligger på og noe over snittet for de tre utvalgte indikatorene. Det betyr at gjennomgående er foreldre i Elverumsbarnehagene godt fornøyd med tjenesten de får, men det er forskjeller mellom barnehagene.

Det drives forbedringsarbeid i alle barnehagene på bakgrunn av funn i kartleggingen. 1.1.2021 ble barnehageloven endret med et nytt kapittel om psykososialt barnehagemiljø. Barnehagen har fått nytt regelverk for barnehagemiljø. Det nye kapittelet skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag. Handlingsplan for trygt og godt barnehagemiljø er utarbeidet og implementert. I tillegg har barnehagene gjennom 2021 jobbet med kompetansepakke "inkluderende barnehagemiljø, fritt for krenkelser" i regi av SEPU.

I 2021 fikk 31 barn i alderen 0-6 år spesialpedagogisk hjelp etter barnehagelovens §31. 20 barn ble tildelt ekstra ressurser i forbindelse med tilrettelegging etter barnehagelovens §37.

Elverumsbarnehagene hadde i 2021, 140 minoritetsspråklige barn i barnehagene. 99,3 % av disse hadde oppholdstid på 41 timer eller mer, det vil si full plass. Det er i et tidlig-innsats-perspektiv en god indikator med tanke på betydningen av god språkutvikling.

Pedagognorm - Alle barnehagene i Elverum oppfylte per 15.12.2021 pedagognormen med et snitt på 47,2%

barnehagelærer, en økning med 1,6% fra 2020. Elverum må ha et fokus på økt antall pedagoger, det nasjonale fremtidige målet er 50% pedagogdekning (Barnehager mot 2030. Strategi for barnehagekvalitet 2021-2030).

Bemanningsnorm – Barn per ansatt viser til antall barn per årsverk til grunnbemanningen.

Grunnbemanningen er de ansatte i barnehagen som jobber direkte med hele barnegruppen. Normen er 6 barn per voksen for barn over 3 år. I Elverum er antall barn 5,85 barn per voksen i gjennomsnitt per 15.12.2021.

7.4.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring – kommentar
Kultur for Læring. Alle de kommunale og 3 av de private barnehagene, deltar i det femårige utviklingsarbeidet Kultur for Læring.	<u>Covid 19</u> har preget arbeidet i barnehagene også i 2021. Det vært prioritert lite utviklingsarbeid, fokuset var på organisering, smitteverntiltak og tilpasning til ulike nivå for smittesituasjon. Barnehagene har jobbet med kompetansepakken om inkluderende barnehagemiljø.
Digitalisering i barnehage. Økt digital kompetanse og bedre effektivitet, spesielt innenfor det administrative arbeidet. Utvikle ny IKT-strategi med fokus på rammeplanens mål.	Det er gjennomført en prosesskartlegging av opptak og vurdert digitale løsninger for å forenkle opptaksprosessen. Programmet ble foreløpig vurdert til å ikke være tilfredsstillende utviklet. Integrasjon mot skatteetaten i dagens programvare er vurdert og bestilt. Det forventes å gi mer effektiv saksbehandling til vedtak om redusert foreldrebetaling. Tas i bruk i løpet av 2022. Ledergruppen har tatt i bruk Teams for digital samhandling. Barnehagene har deltatt med 5 ansatte på den årlige konferansen Digital Arena Barnehage som oppstart til arbeidet med å utvikle en IKT-strategi med fokus på rammeplanens mål. Selve strategien er ikke utviklet.
Oppfølging av <u>Meld.St. 6</u> .	Oppstart Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering i regionen Sør-Østerdal og behovskartlegging for kompetanseplan neste 4 år.
Hjerterom. En hovedsatsing som bygger på mål fra Strategisk plan for utdanning.	Gjennomført foreldremøter i alle kommunale og 3 private barnehager.
Tidlig innsats og tverrfaglig samhandling.	Samarbeid om 2-årskontroll mellom helsestasjon og barnehager. I 2021 er det utarbeidet rutinebeskrivelse og maler for rutinen, samt gjennomført pilot med 2 barnehager. Implementeres i alle kommunale og private barnehager fra 2022.

7.4.4 utfordringer videre

Digitale arbeidsprosesser og samhandling: Vi vil fortsette å ha fokus på å kartlegge arbeidsprosesser innenfor tjenesteområdet for å identifisere muligheter for mer bruk av digitale verktøy som kan bidra til å frigjøre tid fra administrative oppgaver. I forbindelse med pilot 0-24 skal det implementeres digital

handlingsveileder og stafettlogg som bedre samhandling mellom barnehage, andre tjenester og foreldre.

Utvikle en IKT-strategi for barnehage med fokus på rammeplanens mål: Det er viktig å se IKT- strategi for barnehager i sammenheng med IKT-strategi for skole for å sikre progresjon i hele utdanningsløpet fra barnehage til skole. I tillegg må kompetansen heves for å være i stand til å nå rammeplanens mål.

Nasjonale føringer og strategier: Tilpasse og utvikle barnehagetjenesten i tråd med nasjonale føringer og strategier. Det er viktig at tjenesten klarer å integrere dette i en felles plan når strategisk plan for utdanning utløper i 2022. De viktigste føringer for videre arbeid:

- Program for folkehelsearbeid 2017-2027.
- Oppvekstreform og endringer i lovverk.
- Barnehage mot 2030. Nasjonalstrategi for barnehagekvalitet.
- Nasjonale faglige retningslinjer.
- Bedre tverrfaglig innsats-BTI-modellen implementeres som ledd i 0-24-piloten.
- Stortingsmelding 6 og omorganisering styrket tilbud førskole.

Sektor for barnehage må prioritere å videreføre arbeidet med å ruste ledere i å stå i endrings- og utviklingsarbeid samt få til effektiv ressursutnyttelse og god ledelse av tjenestene.

Endringer i barnehageloven: Med endringer av 1.1.21, ble det innført bestemmelse om at kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier. Ved utgangen av 2021 ble det derfor opprettet en egen stilling som barnehagefaglig rådgiver. Det er behov for kontinuerlig fokus fra sektorledelsen på oppfølging, etterspørring, bistand, rådgiving, veiledning og støtte. Sektor for utdanning på administrativt nivå ble i 2019 redusert med totalt 3 årsverk, dette har konsekvenser for oppfølging innenfor barnehage og skole på den måten det har vært tradisjon for.

7.5 Skole

7.5.1 Fakta

Tjenesteområdet skole omfatter tjenestene: grunnskole, skolefritidstilbud, voksenopplæring, skolelokaler, skoleskyss, kulturskole, samt pedagogisk-psykologisk tjeneste (interkommunal).

Målgrupper for tjenestene er:

- Grunnskoletjenesten til alle barn og unge i Elverum i alderen 6 – 16 år.
- Skolefritidstilbudet for barn på 1.-4. trinn i grunnskolen, samt på 5.-7. trinn for barn med spesielle behov.
- Voksne med rettigheter i henhold til introduksjonsloven og voksenopplæringsloven.
- PP-tjenesten for tilrettelegging for elever med spesielle.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er særlig strategisk plan for utdanning 2017-2022. Skoletjenestene i Elverum gis i én ungdomsskole, én kombinert barne- og ungdomsskole, en spesialskole, 7 barneskoler, et læringscenter (voksenopplæring) og en egen PP- tjeneste.

7.5.2 Mål og resultater

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene på tjenesteområdet skole nås, særlig i henhold til i strategisk plan «Utdanning i Elverum 2017 – 2022». Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2020.

Skole: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Nasjonale prøver 5. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1	<17 %	27 %	25,3%
Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1	<17 %	21,7 %	25,9%
Nasjonale prøver 5. trinn: Regneferdighet - andel elever på nivå 1	<15 %	26,5%	21,2%
Nasjonale prøver 8. trinn: Regneferdighet– andel elever på nivå 1 og 2	<20 %	30,6 %	27,6%
Nasjonale prøver 8. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1 og 2	<20 %	23,1 %	25,1%
Nasjonale prøver 8. trinn: Engelsk – andel elever på nivå 1 og 2	<15 %	26,9 %	25,9%
Nasjonale prøver 9. trinn: Leseferdighet – andel elever på nivå 1 og 2	<15 %	12,8 %	16,2%
Nasjonale prøver 9. trinn: Regneferdighet – andel elever på nivå 1 og 2	<15 %	18,1 %	17,8%
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	43	44,6	43,2
Andelen elever som får spesialundervisning i henhold til § 5.1	8,0 %	7,7 %	8,4 %
PC tetthet 1. – 7. trinn, antall elever pr. pc (nytt mål)	1,5	1	2,1
PC tetthet 8.- 10- trinn, antall elever pr. PC (nytt mål)	1,5	1	1,4

Kulturskolen: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Kulturskolen skal sammen med kultursektor arrangere felles forestillinger der elever og lærere deltar sammen med ansatte i kultursektor.	3	1	1

Elverum Læringscenter: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Antall elever som oppnår Norskprøven A2 Nivå (muntlig)	90%	90%	70%
Antall elever som fullfører grunnskole for voksne	100%	100%	100%

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik
Skole	302 105	291 858	299 677	2 687

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift

Resultatkommentar

Tjenesteområdet skole har et mindreforbruk på 2,7 millioner kroner. Av dette utgjør 2,2 millioner kroner feil budsjettfordeling per konto mellom tjenesteområder knyttet til eiendomsdrift. For skole innebærer feilen at det er avsatt for høyt totalbudsjett til eiendomsdrift, hvor vesentlige økte energikostnader inngår i resultatet.

Nasjonale prøver - Elverumsskolen har mål om at andelen av elever på nivå 1 på 5. trinn ikke skal overstige 17 %. Andelen på nivå 1 og 2 på 8. trinn skal ikke overstige 20 % i lesing og regning, og ikke overstige 15 % i engelsk. Vi har svakere resultater, både i lesing, regning og engelsk på 5., 8. og 9. trinn enn hva som er målsatt, bortsett fra i engelsk på 9. trinn.

Grunnskolepoeng - Grunnskolepoengene for 2021 er på 44,6 poeng. Dette er bedre enn hva som er målsatt og 1,4 poeng bedre enn hva resultatet var i 2020.

Andel elever som får spesialundervisning - Elverum har 0,3 %-poeng færre elever som mottar

spesialundervisning enn hva som er målsatt og 0,7 %-poeng lavere enn for 2020. Elverum har nå samme andel elever som mottar spesialundervisning som landet for øvrig.

Pc tetthet – Det store IKT-løftet for Elverumsskolen ble gjennomført i 2021, og det er oppnådd full dekning av digitale enheter på 1.- 10. trinn.

Kulturskolen – på grunn av pandemien som satte mange restriksjoner måtte felles arrangementer avlyses. Målet ble derfor ikke nådd i 2021.

7.5.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført utviklingsarbeid, selv om et par av områdene har blitt satt på vent på grunn av pandemien. Resultatene fra utviklingsarbeidet er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring – kommentar
Deltakelse i prosjektet Kultur for læring, et pågående forbedrings- og innovasjonsarbeid som har til hensikt å løfte skolerresultatene i hele gamle Hedmark og skape en positiv holdning til utdanning. For skoleåret 2020/21 er fokuset i Kultur for læring fagfornyelsen og innføring av nye fagplaner i engelsk, norsk, matematikk og kroppsøving. Arbeidet blir organisert kommunalt gjennom egne fagnettverk mellom alle skolene. Dette vil utvides til flere fag i skoleårene som følger.	Arbeidet er blitt gjennomført som planlagt.
Høsten 2021 innføres «Hjerteromsarbeidet» på ungdomstrinnet. Metodene i dette arbeidet, som er godt etablert på barnetrinnet, tar utgangspunkt i grunnleggende verdier for å skape kulturer hvor alle barn og unge, uansett utgangspunkt og forutsetninger, har sjanselighet til å lære gjennom samarbeid, lek og trygge læringsmiljøer.	På grunn av pandemien har innføringen av Hjerterom på ungdomsskolen ikke blitt gjennomført. Restriksjoner og kapasitet har satt sine begrensninger.
Utvikle ny IKT-strategi som både omfatter tilfang av mer utstyr og fokus på økt kompetanse. Verktøy alene skaper ikke læring, men det er hvordan vi bruker verktøyene som er avgjørende.	Arbeidet har blitt gjennomført som planlagt.
I samarbeid med Høgskolen i Innlandet gjennomføres et pilotprosjekt hvor målet er å legge til rette for mer fysisk aktivitet i SFO.	Pilotprosjektet er satt på vent på grunn av pandemien, og de begrensninger det har påført både høgskolen og SFO`ene.
Kulturskolen skal arbeide videre med utviklingen av «fremtidens kulturskole», dette med bakgrunn i endrede ønsker om tilbud fra elevene. Kulturskolen skal utvikle nettbaserte undervisningsleksjoner som støtte og oppfølging av vårt allerede eksisterende tilbud. Målet er å opparbeide en base som inneholder alle fagområder i løpet av de neste fem årene.	2021 var preget av pandemien, som bremset opp aktivitetsnivået, men Elverum kulturskole arbeider med «fremtidens kulturskole» på flere områder. Vi samarbeider tett med fire andre kulturskoler om utviklingen av og realiseringen av fordypningsprogram, samt at vi deltar i et større nasjonalt utviklingsprogram for digital deling. Lokalt prioriterer vi området; strømming – altså deling av både undervisning og forestillinger live på skjerm. Våren 2022 arbeider vi videre med konkrete prosjekter som skal strømmes, og opplæring for å håndtere både den tekniske og den pedagogiske/didaktiske delen av prosjektet.

7.5.4 utfordringer videre

Det er risiko for at det tverrfaglige samarbeidet i kommunen ikke fanger opp eller reagerer overfor elever som er i en sårbar situasjon, særlig på grunn av pandemien og virkningene av den.

Det er risiko for at elever blir utsatt for mobbing/krenkende atferd, herunder risiko for at kommunen ikke har gode nok systemer for å avdekke mobbing. Det er risiko for at det ikke er tilstrekkelig utviklende arenaer for faglig utvikling.

Økonomien i skolene er en utfordring, skolene opplever å ha et svært lite handlingsrom. Det er heller ikke rom for kompetanseutvikling utover den statlige satsningen på videreutdanning som kommunen er inne i. Reduksjonen av årsverk på kommunalt nivå har ført til at støtte av kommunal oppfølging/utviklingsarbeid, samt støtte ut i enhetene, blir vesentlig redusert.

7.6 Barnevern

7.6.1 Fakta

Tjenesteområdet barnevern omfatter tjenestene barneverntjeneste; barneverntiltak i familien; barneverntiltak utenfor familien og tjenesten for enslige mindreårige flyktninger.

Barneverntjenestene produseres i hovedsak innenfor kommunens sektor for familie- og helse, og er organisert i en egen enhet i sektoren med egen enhetsleder, to fagledere, 14 saksbehandlere og fire miljøterapeuter.

Enheten er videre delt inn i et undersøkelsesteam og tiltaksteam. Det er tre saksbehandlere som har i hovedoppgave å følge opp fosterhjems plasseringer. I det ligger oppfølging av biologisk familie, fosterhjemmene og barna som er plassert.

Barn og familier som trenger hjelp skal få hjelp som virker til rett tid. De skal møte et samarbeidende barnevern som gir reell mulighet til medvirkning, og skal gis styrket rettssikkerhet. Det skal være god kvalitet i saksbehandling og oppfølging med rask behandling og gode beslutninger. Det skal gi likeverdige tjenester og forutsigbarhet for barn og familier.

Bosetting og underhold av enslige mindreårige flyktninger inngår i tjenesteområdet barnevern, tjenesten produseres i enheten bosetting og introduksjon i sektor for utdanning. Enheten har 8,5 årsverk. Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger er i regnskapet ført her sammen med drift.

Målgrupper for tjenestene er innbyggere i Elverum som i samsvar med lov og forskrift har:

- Barn med behov for bistand i familien for ikke å oppleve videre omsorgssvikt.
- Barn som etter barneverntjenesteloven har behov for nytt bosted/familie.
- Enslige mindreårige flyktninger.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er særlig strategisk plan for Helse og omsorg i Elverum 2016 - 2020, strategisk plan for integrering i Elverum 2015 - 2019 og deler av Kommuneplanens samfunnsdel.

7.6.2 Mål og resultater

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet.

Under vises indikatorene i målekortet og resultatene for 2020 og 2021.

Barnevern: Indikator tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Resultat 2021
Funksjon 244: Barneverntjenesten.			
Antall fristoverskridelser for gjennomgang av melding	5	0	0
Undersøkelser konkludert med tiltak skal være iverksatt innen 1 måned	Ny	100%	92%
Antall fristoverskridelser for å gjennomføre undersøkelser	Ny	0	95
Funksjon 251: Barneverntiltak i familien.			
Andel barn med frivillige hjelpetiltak som skal ha utarbeidet tiltaksplan som evalueres hver 3. måned	Ny	100%	27%
Funksjon 252: Barneverntiltak utenfor familien.			
Andel lovpålagte tilsyn i fosterhjem	100%	100%	88%
Oppfølging av fosterhjem i tråd med lovkrav slik at fosterhjemmene opplever at de er i stand til å ivareta omsorgsoppgaven	Ny	100%	77%
Andel barn som er i fosterhjem som har oppfølgingsplan for ettervern innen fylte 18 år	Ny	100%	88%
Funksjon 285: Barneverntiltak utenfor familien			
Andel enslige mindreårige flyktninger i utdanning eller arbeid etter fylte 20 år	100 %	100 %	100 %
Antall enslige mindreårige flyktninger som bosettes	4	3	3

Det meste av avvik på oppfølging i barnevern er koronarelatert, da det i perioder ikke har vært besøk i fosterhjem, og besøk er flyttet så det ikke er registrert i riktig periode, og kommer da frem som avvik.

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Barnevern	50 827	47 325	46 866	-3 454

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift

Resultatkommentar

Barneverntjenesten har et samlet merforbruk på 3,5 millioner kroner. Tjenesteområdet har hatt stort sykefravær og har måttet leie inn eksterne private tiltak på saksbehandling. Det har vært mange saker til fylkesnemnda (7 siste kvartal). Det har vært utarbeidet sakkyndig rapporter på enkelte barn. Alle tiltak har vært nødvendige etter lov om barneverntjenester. Barneverntjenesten fikk 440 meldinger i 2021, og det har vært en liten økning i plassering av barn i fosterhjem, men ikke flere i institusjon.

7.6.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
<p>Fortsette å utvikle det tverrfaglige samarbeidet med andre enheter i kommunen for å forbedre forebyggende arbeid, for å redusere saker til overtagelse av omsorg.</p>	<p>Barneverntjenesten har hatt stort fokus med å bidra inn for å styrke kommunens muligheter og incentiver til tidlig innsats og forebygging. Barneverntjenesten søker stadig å få bedre tilpasset hjelp til den enkelte som er i behov av hjelp fra barneverntjenesten. Det vil være en kontinuerlig prosess for å nå disse målene, og kommunen er avhengig av at alle aktører som jobber med barn og unge bidrar inn i denne prosessen.</p>
<p>Fortsette å videreutvikle bruk av fagsystemer for gode styringsdata.</p>	<p>Barneverntjenesten vil fra høsten 2022 oppgradere <u>Visma Familia</u> til <u>Visma Flyt Barnevern</u>;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det vil sørge for full integrasjon med den statlige delen av <u>DigiBarnevern</u> med nasjonal portal for bekymringsmeldinger, eget kvalitetssystem, egen rapporteringsbank og innbyggertjenester gjennom KS-Fiks med <u>SvarUT</u>, <u>SvarInn</u>, innbyggerdialog, e-signaturer og <u>MinSide</u>. Det vil være integrert løsning for generelle saker i barnevernet. Videre er det integrasjon for kalender og <u>sms</u>. E-læring er integrert og rollebasert tilgangsstyring er i tråd med Norm for informasjonssikkerhet. - Flyt løsning (skole, barnehage, <u>PPT</u>, Barnevern) vil kobles til samhandlingsløsningen <u>Visma Flyt</u> samspill slik at det blir enklere å samhandle på tvers i kommunen.
<p>Videreutvikle og implementere prosedyrer for «nærnettverk» som tiltak i barnevernet i Elverum kommune - jamfør lovendring i forbindelse med barnevernreformen.</p>	<p>Gjennom økt fokus på å bruke nærnettverk i tiltaksarbeid og ved plasseringer har barneverntjenesten utviklet et sterkere samarbeid med blant annet skole og barnehage i dette arbeidet. Det har resultert i at barneverntjenesten har funnet lokale tiltak inn i barnevernssaker. Dette i samarbeid med foreldre. Det vil i løpet av 2022 utarbeides egen prosedyre for dette arbeidet.</p>
<p>Utvikle tilbud om tiltak i kommunen i henhold til endringer i Lov om barneverntjenester – barnevernreformen.</p>	<p>Det er igangsatt et arbeid med å samordne kommunens forebyggende tjenestetilbud rettet mot barn og familier. Dette vil styrke kommuneledelsens ansvar for den overordnede styringen av barneverntjenesten. Barneverntjenesten og andre instanser i kommunen må jobbe med samordning av og videreutvikling av tjenestene.</p>

Utarbeide plan for hvordan barneverntjenesten skal imøtekomme krav om helhetlig ansvar og oppfølging av fosterhjem. Delta i interkommunalt samarbeid for å bedre kvaliteten på barnevernets akuttarbeid i alle faser.	Barneverntjenesten er med i læringsnettverk med andre kommuner i nærheten, for å bedre oppfølging av fosterhjem. Barnevernet vil i løpet av 2022 få opplæring i ulike metoder for veiledning av fosterhjem, og dette arbeidet vil bli satt i system (årshjul). Fosterhjemmene vil da få egne nettverk og vi vil på bestilling fra andre kommune kunne gi tilbud om kurs til fosterforeldre i Elverum.
Utvikle spesialiserte hjelpetiltak til utsatte barn og familier.	Barneverntjenesten har etablert 4 miljøterapeuter i tjenesten som jobber med tiltak direkte inn i familien.
Utvikle plan for kompetanseutvikling.	Barneverntjenesten har egen kompetanseplan basert på krav i barnevernreformen.

7.6.4 utfordringer videre

Barnevernreformen trer i kraft fra 2022, og kommunen har fått et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk.

Nye nasjonale føringer for fagsystemer, arbeidsmetoder, kompetansekrav og oppfølging i barnevernet skal innføres. Kommunen kommer ofte for sent inn med forebyggende fokus og lavterskeltiltak. Det har fra 2020 til 2021 vært en liten økning i antall meldinger.

7.7 Helse - forebygging og behandling

7.7.1 Fakta

Tjenesteområdet **Helse - forebygging og behandling** omfatter tjenestene:

- Helsesykepleier - smittevern og vaksinasjonsprogram
- helsestasjonstjeneste til barn mellom 0-5 år
- jordmortjeneste
- skolehelsetjeneste - for barn 6-20 år med tilstedetid på alle grunnskoler og videregående skoler og tilbud til høgskolestudenter
- psykisk helsearbeid i helsestasjon for gutter, ungdom 0-24 år og skolehelsetjenesten
- miljørettet helsevern - interkommunal tjeneste i Sør-Østerdal
- samfunnsmedisinske tjenester og smittevern - tjeneste med kommuneoverleger
- helsestasjonslege og kommunepsykologer
- frisklivssentralen - forebyggende helsearbeid til utsatte grupper
- tiltaksteam barn, unge og familier med familieveiledning og tiltak overfor utsatte barn og unge
- NOK (SMISO Elverum) - Senter mot incest og seksuelle overgrep - et lavterskel tilbud hvor Elverum er vertskommune
- krisesenter - interkommunaltjeneste som utøves fra Krisesenteret i Hamar
- tilskudd til private og interkommunale tiltak - tilskudd til Møteplassen
- transporttjenester for eldre og yrkes- og utviklingshemmede til og fra dagaktiviteter/dagopphold
- aktivitet og kulturaktiviteter for funksjonshemmede - Sundsvoll dagaktivitetssenter
- støttekontakter - fritidsaktiviteter med bistand
- avtaleleger - kommunens avtaler med fastleger
- interkommunal legevakt (Åsnes, Våler, Åmot og Elverum)
- turnusleger
- tilsynsleger - i sykehjem, på helsestasjon og legetjenester på IKAD-plasser (interkommunal akutte døgnplasser) for somatikk og psykiatri
- fysioterapitjeneste - tilskudd til drift av private fysioterapitjenester

- kommunal logopedtjeneste
- Ungdommens hus

- tjenesten er for alle i alder 10-20 år, i tjenesten inngår gruppeaktiviteter, feriekubb/åpen hall, Ungdommens kulturmønstring og andre enkeltarrangementer.

Målgrupper for tjenestene som gis innenfor tjenesteområdet er innbyggere i Elverum som i samsvar med lov og forskrift, har rett til eller behov for, en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt samt barn og unge. Tjenestene gis i hjemmet, på alle aktuelle samtalearenaer som skole, barnehage, helsestasjon, Ungdommens hus, samt som oppfølging ut i kommunene eller som tilbud på arenaer vi stiller til disposisjon for de vi er i interkommunalt samarbeid med.

Kommunens planverk som i særlig grad er styrende for tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet er Kommuneplanens samfunnsdel - særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd og de strategiske planene Helse og omsorg i Elverum 2016 - 2020, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 - 2023, Integrering i Elverum 2015 - 2019, Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum - 2014 - 2018, en legeplan og en fysioterapiplan.

7.7.2 Mål og resultater

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Lav måloppnåelse skyldes for flere av indikatorene Covid-19-pandemien. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2020.

Pleie og omsorg: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Indikatorer felles for tjenesteområdet			
Overordnet internrevisjon – gjennomført	Ja	Nei	Ja
Lokal internrevisjon pr. avdeling – gjennomført (29 avdelinger)	26	27	NY
Andel saker med fristbrudd etter forvaltningsloven	0 %	3 %	2 %
Andel tjenestemottakere som ønsker og har rett på personlig koordinator som skal få dette opprettet innen 1 måned etter søknad	100 %	65 %	73 %
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende			
Antall mottakere av hjemmebaserte tjenester som har velferdsteknologiske tiltak (tiltakene digitalt tilsyn og lokaliseringsteknologi)	75	20	Ny
Antall mottakere dagaktivitet for hjemmeboende personer med demens	68	64	Ny
Antall hele plasser dagaktivitet hjemmeboende personer med demens (1 plass = 5 dager/uke)	17 plasser	15,6 plasser	13,6 plasser
Andel brukere i henhold til prosedyre som er ernæringskartlagt hjemmebaserte tjenester	100 %	85 %	90 %

Andel nye tjenestemottakere og de som er i risikogruppe i bofellesskap med gjennomført ernæringskartlegging.	100 %	100 %	100 %
Andel tjenestemottakere i bofellesskap som har fått tilbud om brukersamtale 1 gang per år	100 %	100 %	100 %
Antall dager ventetid på poliklinisk oppfølging, psykisk helsetjeneste	30	110	Ny
Indikatorer for helse- og omsorgstjenester i institusjon			
Andel pasienter institusjon med ernæringskartlegging utført i henhold til prosedyre	100 %	100%	100 %
Andel pårørende institusjon som har fått tilbud om deltagelse på individuelle møter	100 %	100%	100 %
Andel pasienter med utført fallkartlegging	100 %	100%	100 %
Andel pasienter med langtidsvedtak med utført legemiddelgjennomgang	100 %	100%	100 %
Antall plasser i skjermet enhet for personer med demens	22 %	20,6	22 %
Brukerundersøkelser tjenesteområde pleie og omsorg (Gjennomføres i hovedsak annet hvert år)			
Brukerundersøkelse sykehjem (forenklet underundersøkelse, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best). «Resultat for brukere (totalvurdering).»	Måles ikke	Måles ikke	1,9
Pårørendeundersøkelse sykehjem (skala 1-6, 6 er best). «Resultat for brukerne – pårørende (totalvurdering).»	Måles ikke	Måles ikke	4,6
Brukerundersøkelse hjemmebaserte tjenester (forenklet, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best. «Alt i alt, jeg er fornøyd med den hjemmesykepleien jeg får.»	2,0	2,0	Måles ikke
Pårørendeundersøkelser tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne (skala 1-6, 6 er best). «Alt i alt, jeg er fornøyd med den tjeneste som bruker får.»	5,0	4,9	Måles ikke
Brukerundersøkelse matombringning institusjon (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	Måles ikke	Måles ikke	6
Brukerundersøkelse matombringning hjemmeboende (skala 1-6, hvor 6 er best). «Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten.»	Måles ikke	Måles ikke	5
Brukerundersøkelse ergo- og fysioterapitjenesten (skala 1-6, hvor 6 er best). «Helhetsvurdering».	Måles ikke	Måles ikke	5,1

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Pleie og omsorg	456 825	401 316	443 927	-501

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Tjenesteområde pleie og omsorg har et merforbruk på 0,5 millioner kroner som skyldes flere forhold. Det kan nevnes at det har vært flere UK-døgn (utskrivningsklare pasienter) enn budsjettet, noe som kan muligens kan skyldes økt skrøpeligheit i befolkningen.

Det har vært økte transportutgifter for skyss av brukere til tilrettelagt dagaktivitet, større utgifter til matvarer enn budsjett, økt egenandel knyttet til skade på tjenestebiler og økte energipriser og drivstoffpriser.

Merforbruket er redusert på grunn av høyere inntekt enn budsjettet for betaling av opphold på institusjon, redusert kjøp av tjenester både fra private og til BPA-ordningen. Samlet viser måleindikatorerne i stor grad måloppnåelse, men enkelte indikatorer er i stor grad påvirket av koronapandemien.

7.7.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring – kommentar
Videreutvikle mestringstilbud og arbeid ved frisklivssentralen i henhold til føringer for folkehelsearbeid.	Grunnet pandemien har 2021 vært et utfordrende år for videreutvikling av frisklivssentralens tilbud. De fleste faste tilbud med unntak av Bra Mat kurs og kurset Tobakksfri, ble gjennomført i 2021: Gruppetrening utendørs for frisklivsdeltakere, barsel- og gravidtrening, samt individuelle samtaler når smittesituasjonen tillot det. Bassenggruppe for ansatte i kommunen ble ikke gjennomført i 2021 på grunn av stengt basseng. Frisklivssentralen arrangerte høsten 2021 kurs i depresjonsmestring (KiD) i samarbeid med Frisklivssentralen i Solør og psykisk helsetjeneste i Elverum. Det er gjennomført mestringskurs for krefttrammede i samarbeid med kreftomsorgen i kommunen og avtalefysioterapeut. En psykomotorisk gruppe med innleid fysioterapeut ble startet opp på Frisklivssentralen på slutten av 2021. Dette tilbudet er videreført i 2022. Med prosjektmidler fra Innlandet fylkeskommune ble det planlagt og rekruttert frivillige instruktører til å starte opp et forebyggende gruppetilbud for seniorer (65+) «Sterk og stødig», som starter februar 2022. Dette er ett av 20 tiltak i handlingsplan for eldrereformen «Leve hele livet» i Elverum. Utover dette samarbeider Frisklivssentralen med avtalefysioterapeuter som i 2021 har holdt grupper for krefttrammede og personer med kols i frisklivssentralens lokaler.
Videreutvikle tverrfaglig samarbeid med barnehage, skole og helsestasjon/skolehelsetjeneste.	Det jobbes videre med utvikling av tverrfaglig team, og arbeidet går parallelt arbeid med pilot prosjekt 0-24. I tillegg samarbeider sektor for utdanning og FaHe tett i et verdiskapende og folkehelseprogrammet hjerterom/I ditt liv og Ung4Reg.
Lavterskeltilbudene Åpen hall og Ferieklubb i Ungdommens hus utvikles for bedre å treffe målgruppa barn fra lavinntektsfamilier, jamfør FN's bærekraft mål.	Tiltakene Åpen hall og Ferieklubb er gjennomført med corona begrensninger. En har innført Spond som registrering, kommunikasjon og påmeldings plattform. Dette er svært positivt fordi en klarer å gi et tilbud til flere.
Utvikle aktiviteter tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.	Det gjennomføres stadig nye aktiviteter på Sundsvoll dagsenter, tilrettelagt til brukernes interesser og forutsetninger. Nytt for året var blant annet Sundsvolliaden og produksjon av syltetøy og saft. Økonomi og lokaler legger begrensning på utvidelse av tilbudet til flere brukere.

7.7.4 utfordringer videre

Vi erfarer at det å få til en god tverrfaglig samhandling er krevende. Felles forståelse, helhet og koordinert tilnærming, ansvar og ansvarfordeling er alle krevende faktorer i dette arbeidet. Vi har fortsatt som hovedmål

å komme tidligere inn, jobbe mer forebyggende og helsefremmende og styrke den tverrfagligesamhandlingen og for å styrke barn og unge sin psykiske helse. Videre for å kunne støtte utsatte barn, unge og familier.

Gjennom 2021 er samarbeidet med skoler barnehager utviklet gjennom felles arbeid inn mot hjerterom påtimeplanen/I Ditt Liv-programmet, helhetlig sosial handlingsplan, Ung4Reg og pilotprosjektet 0-24.

Økende gruppe av barn og unge under 18 år:

- har utfordringer (skolevegring, selvskading, lettere-moderate psykiske plager, rus) og kommunen har behov for flere tiltak.
- økt sammensatte utfordringer (psykisk uhelse) hos gravide og småbarnsforeldre og behov for foreldrestøttende tiltak på ulike nivåer.
- økende antall personer med behov for tilrettelagte aktiviteter og fritidsaktiviteter, spesielt innenfor området psykisk helse og rus.
- Behov for Lavterskeltiltak barn, unge og familier for tidlig kartlegging og igangsetting av tiltak.

I tillegg er de økonomiske rammer en utfordring for å følge nødvendig digital utvikling – blant annet i legevakt, forebyggende enhet og barnevern.

Vi har utfordringer med rus og psykisk helse hos barn og unge, videre er vi spente på effekten av pandemien blant barn og unge som ennå ikke er synlig. Vi har også en forhøyet andel lavinntektsfamilier og flere lavinntektsfamilier og enslige forsørgere enn landet for øvrig.

Det er en utfordring i å utvikle, systematisere og implementere arbeidet mot barn, unge og deres familier i Elverum kommune.

7.8 Pleie og omsorg

7.8.1 Fakta

Tjenesteområdet Pleie og omsorg omfatter tjenestene:

- Pleie og omsorg i institusjon – omfatter også langtids-, rehabiliterings- og andre korttids- og avlastningsopphold
- drift av kjøkken i institusjon
- dagopphold og aktivitet
- transporttjenester
- hjemmetjenester – herunder helsehjelp og psykiskhelsetjeneste, matutkjøring, trygghetsalarm, avlastning utenfor institusjon, omsorgsstønad, opplæring, lavterskel tjenester for rus og psykisk helse, heldøgns bemannet omsorgsbolig
- hjemmehjelp – praktisk bistand – daglige gjøremål
- brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- innsatsteam rehabilitering
- formidling av tekniske hjelpemidler fra NAV i tillegg til at kommunen har eget lager for korttidsutlån
- akutthjelp helse- og omsorgstjenesten
- renhold, drift og vedlikehold av institusjonslokaler

Målgrupper for tjenestene som gis innenfor tjenesteområdet er innbyggere i Elverum som, i henhold til særskilt vedtak og i samsvar med lov og forskrift, har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene. Målgruppen for helse- og omsorgstjenestene er personer i alle aldre med akutt skade eller sykdom, personer med kronisk sykdom eller funksjonssvikt og personer med pleie- og omsorgsbehov som de selv ikke kan mestre.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er de strategiske planene Helse og omsorg i Elverum 2016 – 2020, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 – 2022 og Integrasjon i Elverum 2015 – 2019. Helse-

og omsorgstjenestene er lovpålagte og i stor grad regulert av lovverk, forskrifter og veiledere.

7.8.2 Mål og resultater

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2020 er vist i virksomhetsplanen for 2020.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet.

Lavmål oppnåelse skyldes for flere av indikatorene Covid-19 pandemien. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2020 og 2019.

Pleie og omsorg: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019
Funksjon 253: Pleie, omsorg, hjelp og rehabilitering i institusjon			
Brukerundersøkelser sykehjem (forenklet undersøkelse, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best).			
Resultat for brukerne (totalvurdering)	1,9	1,9	Måles ikke
Pårørendeundersøkelser sykehjem (skala 1-6, 6 er best).			
Resultat for brukerne - pårørende (totalvurdering)	4,6	4,9	Måles ikke
Indikatorer for tjenesteproduksjonen i institusjon			
Andel pasienter med utført fallkartlegging	100 %	100 %	100 %
Andel pasienter med langtidsvedtak med utført legemiddelgjennomgang	100 %	100 %	100 %
Andel pasienter med ernæringskartlegging utført	100 %	100 %	100 %
Andel som har fått tilbud om pårørendesamtale	100 %	100 %	100 %
Plasser institusjon av innbyggere 80 år eller over	18 %	16,77 %	18,57 %
Antall avdelinger som har implementert systematisk forbedringsarbeid ved bruk av forbedringstavle (9 avdelinger)	9 av 9	0 av 8	NY
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	19,6 %	22 %	20,2 %

Funksjon 253: Tjenesteproduksjon - Storkjøkken og kantine. Indikatorer på tjenestekvalitet	Mål 2020	Resultat 2020	Resultat 2019
Brukerundersøkelse - matombringing- (skala 1-6, 6 er best)			
Svarprosent brukerundersøkelse ved tjenesten matombringing for hjemmeboende brukere	60 %	71 %	Ikke målt
Svarprosent brukerundersøkelse ved tjenesten matombringing for pasienter på institusjon	80 %	81 %	Ikke målt
Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten - hjemmeboende	5	5	Måles ikke
Alt i alt hvor fornøyd er du med tjenesten - institusjon	5	6	Måles ikke
Antall avdelinger som har implementert systematisk forbedringsarbeid ved bruk av forbedringstavle (2 avdelinger)	2 av 2	1 av 2	NY
Funksjon 254: Kjerne tjenester knyttet til pleie, omsorg, hjelp.			
Pårørendeundersøkelser - tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne (skala 1-6, 6 er best).			
Alt i alt, jeg er fornøyd med den tjenesten som bruker får	Måles ikke	Ikke målt	4,8
Brukerunders. hjemmebaserte tjenester (forenklet undersøkelse, skala 1-2 og «vet ikke», 2 er best).			
Alt i alt, jeg er fornøyd med den hjemmesykepleien jeg får	Måles ikke	Ikke målt	2,0
Alt i alt, jeg er fornøyd med den praktiske bistanden(hjemmehjelpen)	Måles ikke	Ikke målt	1,9
Indikatorer for tjenesteproduksjon - tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne.			
Andel tjenestemottakere over 35 år som er demenskartlagt	100 %	100 %	NY
Andel nye tjenestemottakere og de som er i risikogruppe i bofellesskap med gjennomført ernæringskartlegging.	100 %	100 %	100 %
Andel tjenestemottakere med gitt tilbud om brukersamtale 1 gang per år.	100 %	100 %	100 %

Antall avdelinger som har implementert systematiskforbedringsarbeid ved bruk av forbedringstavle (9 avdelinger)	9 av 9	7 av 9	NY
Indikatorer for tjenesteproduksjonen - hjemmebaserte tjenester - somatikk			
Ernæringskartlegging er utført på alle aktuelle brukere i henhold til prosedyre	100 %	90 %	90 %
Antall plasser dagaktivitet for hjemmeboende personer med demens (1 plass = 5 dager/uke)	15 plasser	13,6 plasser	NY
Antall avdelinger som har implementert systematisk forbedringsarbeid ved bruk av forbedringstavle (7 avdelinger)	7 av 7	0 av 4	NY
Indikatorer for tjenesteproduksjonen - hjemmebaserte tjenester - psykisk helse			
Andel oppdaterte tiltaksplaner	100 %	96 %	32 %
Antall gjennomførte samarbeidsmøter med spesialisthelsetjenesten	25	31	NY
Kapasitet på tjenester psykisk helse (antall brukere)	500	522	NY

Sikre rask behandling og mottak av UK (utskrivningsklare pasienter) innen psykisk helse. Antall UK døgn.	20 døgn	2 døgn	NY
Utvikling av en varig forbedringskultur. Antall forbedringsforslag per år	500	Ikke målt	NY
Utvikling av en varig forbedringskultur. Antall gjennomførte forbedringsforslag	350	Ikke målt	NY
Indikatorer for tjenesteproduksjonen - Tjenestekontoret - forvaltning			
Andel saker med fristbrudd etter forvaltningsloven (Mål 0)	0 %	2 %	NY
Antall UK (utskrivningsklare) døgn (somatikk)	40 døgn	53 døgn	7 døgn
Antall brukere med oppfølging fra demenskoordinator	79 brukere	67 brukere	NY
Antall nye brukere henvist til demensteam for kartlegging og utredning av demens	20 brukere	28 brukere	NY
Antall utførte utredninger av demens	15	26	NY
Antall bruker med oppfølging fra kreftkoordinator/kreftsykepleier	105 brukere	119 brukere	NY
Antall pårørende med oppfølging fra kreftkoordinator/kreftsykepleier	65 pårørende	52 pårørende	NY
Andel tjenestemottakere som har fått tildelt koordinator hvor koordinator er opprettet	100 %	73 %	100 %
Antall avdelinger som har implementert systematisk forbedringsarbeid ved bruk av forbedringstavle (2 avdelinger)	2 av 2	2 av 2	NY

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde	Regnskap 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Revidert budsjett 2020	Korrigert avvik*
Tall i hele tusen				
Pleie og omsorg	428 326	361 897	400 344	-15 334

*Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift.

Resultatkommentar

PRO har et merforbruk på 15,26 millioner kroner som i hovedsak kan henføres til mindreinntekt for ressurskrevende tjenester, kjøp fra andre, svikt i salg av mat, brukerinnbetaling og overtid for å sikre forsvarlige tjenester.

12 millioner kroner av merforbruket skyldes mindreinntekt for refusjon ressurskrevende tjenester. Flereforhold påvirker mindreinntekten; endret vedtakstid, lavere ressursinnsats utover vedtak, lavere andelvariabel lønn og innleie, lavere lønnsvekst og redusert arbeidsgiveravgift som følge av nasjonalt covid-19tiltak.

Pensjonspåslaget for 2020 var også veldig lavt pga. covid-19. I tillegg har refusjonsordningen blitt ytterligere

strammet inn. Disse forholdene gjør at vi får lavere timepris enn det vi hadde budsjettert med, som igjen påvirker refusjon. På grunn av usikkerhet knyttet til timepris og uttrekk av covid-19 midler er det foretatt en anordning som er noe lavere enn beregnet refusjonsbeløp. Dersom kommunen får godkjent uttrekk, og timeprisen blir som beregnet, vil merinntekten bli inntektsført i 2021.

Deretter er det største merforbruket knyttet til kjøp av tjenester fra andre. Årsaken er kjøp av eksterne tjenester knyttet til enkelttiltak, hvor kommunen ikke har egen tjeneste som dekker behovet. Samt ordningen brukerstyrt personlig assistanse, hvor flere brukere fikk økt vedtakstimer pga. økt behov, også som kompensasjon for redusert avlastningstilbud som følge av koronapandemien. Merforbruk på budsjett for utskrivningsklare pasienter (UK) skyldes i hovedsak en enkelttjeneste hvor kommunen måtte betale for UK-døgn i perioden hvor tjenesten måtte bygges opp.

Sektoren har et mindreforbruk på fastlønn, som må sees opp mot merforbruk på vikarpostene. Merforbruk på overtid skyldes behov for vikar på kort varsel, ofte med rett kompetanse og arbeid ut overordinær arbeidstid pga. korttidsfravær og ekstra innleie, samt tjenestemottakere med komplekse behov.

Forbruksvarer går med overskudd, noe som i stor grad skyldes reduserte innkjøp knyttet til matvarer vedsentralkjøkkenet, men må sees mot en større mindreinntekt på alle salgsposter. Institusjonene har merforbruk på service og reparasjoner på ulikt teknisk og medisinsk utstyr.

Det er mindreinntekt på salg av mat til hjemmeboende, samt brød- og bakerverer. Det har gjennom året vært ledig kapasitet på korttidsopphold, og derav også redusert brukerbetaling for tjenesten. Dagaktivitet har også en mindreinntekt, som skyldes redusert drift deler av året.

Fritid med bistand har et mindreforbruk som skyldes redusert aktivitet i forbindelse med koronapandemien. Samlet viser måleindikatorerne i stor grad måloppnåelse, men enkelte indikatorer er i stor grad påvirket av koronapandemien.

7.8.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsarbeid 2021	Gjennomføring - kommentar
Kontinuerlig forbedring: Fortsette forbedringsarbeidet gjennom LEAN, kontinuerlig forbedring og utvikling av en varig forbedringskultur, og bli en lærende organisasjon.	På grunn av koronapandemien er arbeidet med å videreføre og utvikle arbeidet med kontinuerlig forbedring og LEAN varierende fra avdeling til avdeling. Visualisering og bruk av tavler har vært et godt redskap i pandemiarbeidet 2021. Det er i 2021 gjennomført intern undervisning - kort innføring i LEAN til nye ledere i PRO. I november 2021 ble det gjennomført ledersamling med fokus på prosessledelse og oppfriskning i arbeidet med kontinuerlig forbedring gjennom LEAN metoder.
Pasientsikkerhet: Styrke pasientsikkerheten med spesielt fokus på tidlig oppdagelse av forverret tilstand og opplæring av instruktører.	Sektor for pleie, rehabilitering og omsorg startet i 2019 i læringsnettverk for tidlig oppdagelse av forverret tilstand, læringsnettverket ble avsluttet og fullført i 2021. I 2021 har deltakerne i læringsnettverkene og ProAct instruktørene jobbet med implementering av ny kunnskap i egen enhet. Observasjonsverktøyene NEWS2 og ISBAR er tatt i bruk og hjemmetjenesten har startet opp med utstyrssekker.

<p>Demensomsorg: Arbeide med flyt og koordinering i demensomsorgen internt i kommunen. Utvikle aktivitetstilbudet til hjemmeboende personer med demenssykdom og se på mulighet for arbeidslag innen hjemmetjenesten.</p>	<p>I 2021 ble prosjektet «Modell for avlastning for pårørende» gjennomført. Dette er et pilotprosjekt for avlastning for pårørende på kveldstid. Prosjektet gikk over 8 uker på Jotuntoppen aktivitetsstue. Målgruppen var personer med demens som allerede hadde et vedtak på dagopphold i Elverum Kommune og pårørende. Prosjektet var vellykket, og det ses nå på muligheter til å få tilbudet inn i ordinær drift. Arbeidet med et demensvennlig samfunn ble startet opp i 2021. Kurs i demensvennlig samfunn handler om å gi personer i service- og næringsliv kompetanse til å møte personer med demenssykdom.</p>
<p>Pårørendearbeid: Systematisere arbeidet med pårørendearbeid i hele sektoren.</p>	<p>I 2021 er det gjennomført samtalegrupper for pårørende til personer med demens. Samtalegruppen har hatt møte 10 ganger med veiledere fra sektoren. Arbeidet med samtalegrupper videreføres i 2022. Øvrig arbeid med å systematisere pårørende arbeid er ikke gjennomført på grunn av koronaarbeid.</p>
<p>Velferdsteknologi: Fortsette arbeidet med å innføre velferdsteknologi som en del av helse- og omsorgstjenesten.</p>	<p>Hjemmebaserte tjenester har i 2021 vært involvert i velferdsteknologiprojekter både i forhold til aktiv bruk av velferdsteknologi og utprøving/pilotstudier. Blant annet er det i 2021 startet en pilot med <u>eLås</u> og bruk av Buddy – sensorteknologi på Jotuntoppen. Kommunen har også deltatt i prosjektet «Felles innsats mot ensomhet og utenforskap gjennom</p>
	<p>digitale løsninger» sammen med kommunene i Sør-Østerdal og HelseInn. Lyngholtet sykehjem ha installert nytt signalanlegg. Dette har gjort arbeidshverdagen til de ansatte tryggere og livskvaliteten til pasientene bedre.</p>
<p>Frivillighet: Styrke og utvikle samarbeidet med frivilligheten.</p>	<p>Frivillige lag og foreninger har gjennom hele 2021 og bidratt i mange avdelinger i sektoren. Institusjonstjenesten, tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne og Jotuntoppen bo- og omsorgssenter har fortsatt samarbeidet med frivillige gjennom digital plattform VilMer. Videreutvikling og bruk av digital plattform for å organisere frivillighet gjennom digital plattform er satt på pause på grunn av pandemien.</p>
<p>Leve hele livet: Implementere vedtatte tiltak i tråd med reformen.</p>	<p>Handlingsplanen for Leve hele livet er utarbeidet og vedtatt i Kommunestyret i november 2021. Flere av tiltakene i handlingsplanen er startet opp og pågående i 2021.</p>
<p>Psykisk helse- og rustjeneste: Videreutvikle mestringstilbud innen rus- og psykisk helsetjeneste, samt videreutvikle det terapeutiske tilbudet i psykisk helse i samarbeid med kommunepsykologene</p>	<p>Det er igangsatt arbeid for utvikling av tjenestetilbudet innen milde- og moderate lidelser (angst/depresjon). Kommunepsykologene er delaktige i dette arbeidet som har som mål å implementere Rask psykisk helsehjelp (RPH) som modell i kommunal helsetjeneste innen to år.</p>

<p>Psykisk helse- og rustjeneste: Flexible Assertive Community Treatment (FACT-) prosjekt skal over i driftsfasen og skal tilby både kommunal- og spesialisthelsetjenester. Teamet skal gi alle typer tjenester som brukeren har behov for, drive oppsøkende virksomhet med fokus på brukerens mestring, fungering og integrering i lokalsamfunnet.</p>	<p>FACT-etableringen har blitt utsatt flere ganger. Delvis på grunn av pandemien, men primært fordi det har vært utfordrende å få spesialister (psykiater/psykolog) knyttet til teamet. Kommunen kan ikke påvirke dette. Det er satt ny oppstartdato 01.05.22. Tjenesten overfører tre årsverk til FACT-teamet.</p>
---	---

7.8.4 utfordringer videre

Helse og omsorgstjenester – Fram til 2040 vil antallet personer over 80 år i distriktene nesten doble seg. Flere eldre vil øke utgifts- og sysselsettingsbehovet til pleie- og omsorgssektoren. Færre personer i yrkesaktiv alder vil gjøre at det blir færre tilgjengelige ressurser i form av skatteinntekter og arbeidskraft. Norge vil mangle 28 000 sykepleiere og 18 000 helsefagarbeidere i 2035.

Elverum kommune erfarer allerede i dag utfordringer ved rekruttering av sykepleiere. Vi må legge til rette for robuste fagmiljøer hvor knappe ressurser kan benyttes der det er behov for å sikre faglige forsvarlige tjenester til pasienter og brukerne med behov for helse- og omsorgstjenester.

Det vil være behov for å øke antall institusjonsplasser, øke kapasiteten i hjemmebaserte tjenester og i rus- og psykisk helsetjeneste. Med stadig flere oppgaver og større forventninger til hva kommunen skal sørge for, er dette en av de største utfordringene for tjenesteområdet fremover.

Hjemmebaserte tjenester – Fra høsten 2021 har det vært en økning i antall vedtakstimer i tjenesten. Videre har tjenesten over tid blitt pålagt stadig flere krav og høyere forventninger, uten at nye ressurser har blitt tilført. Det ble gjennomført en arbeidsmiljøkartlegging våren 2021, og rapporten viser i tillegg til høyt arbeidspress i tjenesten også til behov for økt lederkapasitet.

Rus og psykisk helsetjeneste hadde en økning i antall henvendelser i 2021, spesielt innen poliklinisk virksomhet, hvor det antas at noe kan tilskrives koronapandemien. Økningen har vedvart de fire siste årene. Det har det siste året vært økende ventetid på tjenester, spesielt på poliklinisk oppfølging. Dette skyldes delvis økende behov, men også høyt fravær under pandemien. Det er vanskeligere å få brukere innlagt i psykisk helsevern, og de som er innlagte kommer raskere tilbake til kommunen. Det betyr at tjenestene fra kommunen må dekke en større del av totalinnsatsen for brukerne.

Pakkeforløp er innført innen psykisk helsevern og rusfeltet. Dette øker behovet for koordinerte tjenester og pålegger også kommunene større ansvar. Dette merarbeidet er en utfordring for tjenestene som allerede er under sterkt press.

Vi har fortsatt for få tilrettelagte boliger for særlig ressurskrevende brukere, personer i aktiv rus og de som forsøker å få en rusfri tilværelse.

Dagaktivitet for hjemmeboende med demenssykdom – 1. januar 2020 ble det lovpålagt å sikre nødvendig aktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demenssykdom. Det er behov for å styrke denne tjenesten fremover, for å sikre at hjemmeboende med demenssykdom kan bo lengre hjemme, samt at pårørende kan få avlastning. Det er ønskelig å både variere aktivitetene, og vurdere utvidet åpningstid.

Institusjonstjenesten – det har vært stort press på plassene siden i sommer. I desember ble presset på plassene økt betydelig, og sykehuset hadde utfordringer med kapasitet, det ble derfor besluttet å åpne de 4 korttidsplassene som vi stengte i april 2021 på grunn av innsparing.

Den største utfordringen knyttet til institusjonstjenesten er at det ikke er tilstrekkelig stor andel plasser som er tilpasset pasienter med demenssykdom. Det er også økende press på tilbud innen alderspsykiatri.

Institusjonstjenesten har i perioder pasienter med komplekse og sammensatte lidelser, hvor det tidvis er behov for å styrke bemanningen for å sikre forsvarlige tjenester og også forsvarlig arbeidsmiljø for ansatte. Grunnbemanningen ved enkelte avdelinger er lav, som igjen medfører behov for ekstra innleie for å sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Antall UK (utskrivningsklare pasienter) hvor kommunen har måttet

betale døgnpris har i 2021 vært høyere enn det har vært de siste årene.

Vi ser også økende utfordringer med å få tak i kvalifisert personell, spesielt vikariater for sykepleiere, vi må derfor se på organisering av arbeidet, og hvordan vi kan sikre forsvarlige tjenester fremover hvis det som forventet blir knapphet på helsepersonell.

Interkommunal akutt døgnplass - tjenesten ble flyttet fra legevakt til sengepost 2 på Helsehuset i januar 2021. Beleggsprosenten på psykisk og somatisk akutt døgnplass er fortsatt lav, den var på 27 % i 2021. I november og desember ble disse plassene også brukt til korttidspasienter for UK- pasienter.

Fellestjenesten - enheten har flere seniorer, og er således sårbar med tanke på kompetanse. Det må legges til rette for gode overganger for å sikre kompetanseoverføring for å ivareta viktig arbeidsoppgaver.

Tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne - Det er ingen ledig kapasitet til nye brukere i bofellesskap. Det er planlagt å bygge bofellesskap med 8 døgnbemannede leiligheter og 4 omsorgsboliger i Ydalir. Det har vært forsinkelser i prosessen, blant annet grunnet motstand fra interesseorganisasjoner knyttet til antall leiligheter. Det er et stadig økende behov for avlastning. På Vestly avlastning er det begrenset med rom, og dette medfører at vi i mindre grad har kapasitet til å imøtekomme disse behovene på Vestly.

7.9 Sosial - tjenestebistand

7.9.1 Fakta

Tjenesteområde sosial - tjenestebistand omfatter tjenestene sosial rådgiving og veiledning; administrasjon og støttefunksjoner vedrørende bosetting og introduksjonsordningen; skjenkekontroll; gjeldsrådgiving; økonomirådgiving, rusomsorg og oppfølging i midlertidig bolig; boligforvaltning - ivaretagelse av eierinteresser og forpliktelser knyttet til kommunens ulike boligtyper som: omsorgsboliger, boliger i bofellesskap og øvrige kommunalt disponerte boliger samt to prosjekter i boligsosialt utviklingsprogram; kommunale sysselsettingstiltak og kommunale lavterskel sysselsettingstiltak; forvaltning, drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger.

Målgrupper for tjenestene er innbyggere i Elverum som har behov for:

- Råd, veiledning, midlertidigbolig, oppfølging relatert til rus, gjeldsrådgiving og økonomisk bistand.
- Omsorgsboliger og boliger til vanskeligstilte som har behov for kommunal bolig.
- Jobb eller aktivitet, for de mellom 18 og 67 år og har vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene som gis er: Kommuneplanens samfunnsdel - særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd, strategisk plan: Helse- og omsorg i Elverum 2016 - 2020, strategisk plan: Integrering i Elverum 2015 - 2019, strategisk plan: Barnefattigdom - bekjempelse og forebygging 2013 - 2016, alkoholpolitiske handlingsplan 2020 - 2024, Folkehelsearbeid i Elverum 2019 - 2023.

Tjenestene innenfor tjenesteområdet gis av NAV, boligsosialt team i Service- og IKT-staben, sektor for kultur som ivaretar sysselsettingstiltak for brukere, eiendomsstaben som bidrar med forvaltning, drift og vedlikehold av kommunalt disponerte boliger og sektor for pleie, rehabilitering og omsorg som ivaretar sysselsettingstiltak for utviklingshemmede og som ivaretar rusomsorg sammen med NAV.

7.9.2 Mål og resultater

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktigmålene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet.

Under visesindikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2020 og 2021.

Sosial tjenestebistand: Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Resultat 2021
Funksjon 242: Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid			
Antall avsluttede gjeldsrådgivningssaker per måned	12	10	10
Andel gjeldsrådgivningssaker som fører til avtale	86%	80%	91%
Andel flyktninger som følges opp av minoritetsveileder og som skal være i arbeidsrettede tiltak eller utdanning	88%	90%	93%
Andel av helt nye brukere som søker, og som har mottatt, sosialhjelp, skal være kartlagt i henhold til kartleggingsmal i en fells samtale med «makker» i markeds- eller oppfølgingsavdelingen i NAV	NY	90%	62%
Andel av søknad om sosialhjelp som er digitale	NY	70%	46%
Andel av ungdommer under 25 år som er i målgruppen skal henvises til aktivitet for sosialhjelp	NY	80%	Ingen måling
Funksjon 243: Tilbud til personer med rusproblemer			

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Sosial tjenestebistand	10 505	7 291	8 468	-1 785

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Sosial - tjenestebistand har et samlet merforbruk på kr 1,8 millioner kroner. Hovedårsaken til dette avviket er feilbudsjettering mellom tjenesteområder knyttet til eiendomsdrift. I tillegg vesentlig økte energipriser som også bidrar til merforbruket.

Målet om at 90% av alle nye brukere som søker sosialhjelp skal kartlegges ved bruk av kartleggingsmal og i samarbeid med "makker" i annen avdeling er ikke nådd. Årsresultatet er på 62%. Dette er et svært viktig mål som vi fortsetter å ha fokus på.

Årsaken til at vi ikke har klart å nå dette målet er blant annet utfordringer med bemanning og mangel på ressurser. Målet om at 70% av alle søknader om sosialhjelp skal være digitale er heller ikke nådd. Dette til tross for at det er blitt gjennomført ulike tiltak som blant annet utsendelse av infoskriv til alle aktive brukere på hvordan man søker digitalt. Vi fortsetter å gi veiledning til brukerne for å øke deres digitale kompetanse.

Kommunalt disponerte boliger/boligsosialt arbeid - Inngåtte intensjonsavtaler om tilvisningsavtaler for 30 leiligheter. De første 5 boligene er tildelt i 2021. Resterende boliger er planlagt ferdigstilt i 2022 og 2023.

3 kommunale leietakere som ønsker å kjøpe egen bolig har en søknad om startlån inne ved årsskiftet. Boligsosialtteam prioriterer barnefamilier med hensyn til bruk av startlån og utnytter Husbankens virkemidler for å bistå boligsosialt vanskeligstilte.

Råd og veiledning og sosialt forebyggende arbeide - 93 % av flyktingene som ble fulgt opp av minoritetsveileder var i arbeidsrettet aktivitet i 2021. Mange av disse er i Kvalifiseringsprogrammet, på YR2, under utdanning eller i Introduksjonsprogrammet.

Gjeldsrådgivning - det har vært en liten nedgang i antallet avsluttede saker i 2021. Løsningsgraden er imidlertid økt til 91%, noe vi er svært godt fornøyd med.

Tilbud til personer med rusproblemer - Andelen av rusmisbrukere som er i behandling og som følges opp av ruskonsulentene er 65% mot måltall 50%

7.9.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
Etablere og utvikle et FACT team for å gi mer helhetlige og koordinerte tjenester til personer med store utfordringer knyttet til rus og psykisk helse. (FACT = Flexible Assertive Community Treatment – et ambulant behandlingstilbud rettet mot personer med psykoselidelser).	Kommunen har deltatt i et forprosjekt med intensjon om å etablere et FACT-team i vår region (Sør-Østerdal) sammen med DPS (Distriktpsikiatrisk senter), Åmot og Trysil. Forprosjektet er avsluttet. Oppstart av teamet har vært utsatt, delvis på grunn av Covid-19. Planlagt oppstart er i 2022. Rus og psykisk helse skal bidra med 3 årsverk til dette teamet.
Å utvikle nye tilrettelagte arbeidsplasser for personer med utviklingshemming, og videreutvikle produkter fra Askeladden tekstilverksted i tråd med moter og etterspørsel. Forenkle produksjonen tilpasset brukergruppen.	Størrelse og utforming av dagens lokaler Askeladden benytter legger begrensninger på utviklingen av nye tilrettelagte arbeidsplasser. Det er stadig produktutvikling i avdelingen. Avdelingen har medvirket til flere nye arbeidsplasser innenfor annet næringsliv i kommunen.
Å avhende uhensiktsmessige boliger for å sikre optimal utnyttelse av boligporteføljen.	Det er avhendet seks boliger i 2021, hvor samlet inntekt utgjorde 12,25 millioner kroner. Ingen av boligene ble solgt til kommunale leietakere ("fra leie til eie").
Arbeid med å skaffe hensiktsmessige boliger for de som er i aktiv rus med helseutfordringer og stort bistandsbehov, et samarbeid mellom Eiendomsstaben og NAV.	Det er fremskaffet og startet regulering av tomt for bygging av 6 forsterkede enheter til bruk som midlertidige boliger. Statsforvalteren har rettet innsigelser mot reguleringen av tomta til vårt formål. Dialog pågår mellom Statsforvalteren og enhet for arealplan. Byggeprosjektet er derfor utsatt til 2022.
Utvikle rutiner for samarbeid mellom enhet for psykisk helse, enhet for bosetting og introduksjon, NAV og Eiendomsstaben, herunder gjennomføring av regelmessig tilsyn knyttet til BOFA.	Arbeidet er i gang med fokus på rutine vedrørende risikovurderinger knyttet til brann, både ved tildeling av bolig og under oppfølging av boforhold. Tiltaket med utvikling av rutiner er planlagt videreført i 2022.
Synliggjøre behov for arbeidsrettede tiltak for flyktninger til NAV Innlandet og Innlandets fylkeskommune.	NAV Innlandet har opprettet AMO-kurset «arbeidsrettet norskkurs» og tiltaksleverandør har levert kurset i Elverum siden våren 2021.
Nedfelle tydeligere prioriteringer mot ungdom med rusproblemer og forebyggende arbeid.	Utviklingsmålet ivaretas av 0-24 prosjektet og SLT
Motivere leietakere til å eie egen bolig, spesielt ved kontraktsutløp/reforhandlinger.	Aktuelle leietakere kalles inn til samtale for vurdering av startlån (kontinuerlig prosess).
Benytte etableringstilskudd for å styrke økonomien for flere barnefamilier slik at de kan få startlån.	Ingen aktuelle kandidater i 2021. Utviklingsmål videreføres i 2022.

7.9.4 Utfordringer videre

Kommunalt disponerte boliger/boligsosialt arbeid – Brukere som av ulike grunner blir bostedsløse utgjør en utfordring. I mange tilfeller er årsaken til bostedsløshet forbundet med manglende boevne. Dette innebærer spesielt skadeverk og husleierestanser, som medfører tvangsfravikelse i henhold til Husleielovensbestemmelser. For kommunen er utfordringen begrensede muligheter og ressurser til å skaffe midlertidig botilbud med tilstrekkelig oppfølging.

Midler er avsatt i økonomiplanen for å oppføre 6 akuttboliger på Vestad og arbeidet med å omregulere tomtene er i slutfasen.

Det er fortsatt utfordrende økonomisk sett å avsette tilstrekkelig midler til vedlikehold av den kommunale boligporteføljen. Arbeidet med å registrere tilstanden i kommunens boligportefølje er slutført, og gir et godt grunnlag for vedlikeholdsplanlegging samt utarbeidelse av avhendingsplan for uhensiktsmessige boliger. Vedlikeholdsetterslepet i kommunale boliger utgjør cirka 25 millioner kroner hensyntatt salg av boliger i løpet

av 2021. Vedlikeholdsbudsjettet er for øvrig marginalt, og medfører at flere av boligene ikke er utleiebare på grunn av uforholdsmessig stort vedlikeholdsbehov.

Større forbruk knyttet til energikostnader i 2021 har medført enda mindre vedlikehold i kommunale boliger enn avsatt i budsjettet, dette for å sikre et budsjett i balanse ved årets slutt knyttet til boligforvaltning. Utviklingen med høye energikostnader er forutsatt å fortsette i 2022. Dette innebærer at kommende års vedlikeholdsbudsjett er på kun 2,1 millioner kroner, som skal ivareta behovet knyttet til 33.621 m² boligmasse. For å unngå ytterligere etterslep burde årlig vedlikeholdsbudsjett være på 5,7 millioner kroner.

Internkontroll på kommunale boliger har hatt fokus i 2021, dette med bakgrunn i tekniske lov- og forskriftskrav, og arbeidet berører spesielt gjeldende brannforskrifter og tilhørende risikovurderinger i forhold til bosetting. Dette har blant annet resultert i at det er vedtatt å ettermontere sprinkleranlegg i omsorgsboligene ved Søndre Nyborg.

Tilrettelagte arbeidsplasser for personer med utviklingshemming – Askeladden tekstilverksted. Størrelse og utforming av dagens lokaler legger begrensninger på utviklingen av nye tilrettelagte arbeidsplasser. Det er stadig nye brukere som har behov for tilrettelagte arbeidsplasser, men lokalene begrenser antall nye som kan få innvilget plass. Dette medfører at vi må yte tjenester til disse på en annen arena en til en. Dette kan gi både større økonomiske utgifter for kommunen og et dårligere tilpasset tilbud for tjenestemottakeren.

Av statistikk (KOSTRA) ser vi at Elverum kommune benytter vesentlig mindre ressurser til råd og veiledning (ansatte) enn sammenlignbare kommuner, og at vi derfor har vesentlig høyere kostnader til utbetaling av økonomisk sosialhjelp til brukerne – og over lengre tid.

7.10 Sosial - økonomisk bistand

7.10.1 Fakta

Tjenesteområde sosial - økonomisk bistand omfatter tjenestene: mottak, bosetting og biveiledning og introduksjonsprogrammet for flyktninger og innvandrere; kvalifiseringsprogrammet (KVP); økonomisk sosialhjelp inkludert utgifter i forbindelse med bosetting av flyktninger samt videreformidling av tilskudd gitt av Husbanken som kan gis til vanskeligstilte.

Målgrupper for tjenestene er:

- Alle bosatte flyktninger innenfor fem-årsperioden, også enslige mindreårige flyktninger.
- Personer som deltar i kvalifiseringsprogrammet i regi av NAV.
- Personer som trenger råd og veiledning, midlertidig bolig og økonomisk bistand.
- Vanskeligstilte i egen eid bolig som kan søke tilskudd via kommunen for å opprettholde muligheten for å bo i egen bolig.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er Kommuneplanens samfunnsdel – særskilt kapitlet om Livskvalitet og velferd, strategisk plan: Helse- og omsorg i Elverum 2016 – 2020, strategisk plan: Integrering i Elverum 2015 – 2019, strategisk plan: Barnefattigdom – bekjempelse og forebygging 2013 – 2016.

7.10.2 Mål og resultater i 2021

Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2020 og 2021.

Indikatorer på tjenestekvalitet	Resultat 2020	Mål 2021	Resultat 2021
Funksjon 275: Introduksjonsordningen			
Antall deltagere på introduksjonsprogrammet (varighet cirka 2 år)	50	45	40
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb etter avsluttet program. Grunnskole for voksne er inkludert	61%	50%	64%
Andel flyktninger som starter på utdanning eller jobb fem år etter bosetting (ferdig med integreringsfase)	85%	80%	86 %
Antall flyktninger som bosettes + familiegjenforente.	19	20	18
Andel av flyktninger som ved utgangen av 5 års perioden skal være økonomiske selvhjulpne eller kun ha supplerende sosialhjelp	NY	70%	71%
Andel deltakere som hadde deltidsjobb ved siden av introduksjonsprogrammet	NY	20%	10%
Andel deltakere som hadde betalt arbeid som en del av introduksjonsprogrammet	NY	10%	7,5%
Funksjon 276: Kvalifiseringsordningen			
Andel deltagere som avslutter i KVP og som skal gå over i arbeid eller utdanning	82%	60%	69%
Andel av deltagerne i KVP via NAV som skal være i arbeidsrettede tiltak (tiltak i regi av NAV stat, aktivitetsplikt eller utdanning)	82%	80%	95%
Funksjon 281: Ytelse til livsopphold			
Andel av de som avsluttes i aktivitet for sosialhjelp som skal ha kommet over i jobb, utdanning eller statlige/kommunale tiltak	NY	80%	Ingen måling

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i 1.000 kroner	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Sosial - økonomisk bistand	49 200	52 108	49 389	237

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinært drift.

Resultatkommentar

Sosial - økonomisk bistand har et ubetydelig økonomisk avvik ved årsskiftet. Imidlertid har sektoren et betydelig mindreforbruk på 2,8 millioner kroner i forhold til opprinnelig budsjett året sett under ett. Dette skyldes reduserte utbetalinger av sosialhjelp på 2,1 millioner kroner og redusert utbetaling av kvalifiseringsstønad på 0,7 millioner kroner.

Det har vært en stor nedgang i gjennomsnitt antall hovedpersoner som mottar sosialhjelp hver måned i 2021, se tabell. Årsaken til nedgangen skyldes en målrettet innsats i veiledning og oppfølging av langvarige sosialhjelpsmottagere mot arbeid eller varige, statlige ytelser.

Aktivitetsplikten for personer under 30 år har ligget nede i store deler av 2021 grunnet korona og smitteverntiltak. Vi har i stor grad benyttet statlige tiltak til erstatning for aktivitetsplikten.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP). Det er hele 69% av de som har gjennomført programmet som er kommet over i arbeid eller utdanning, noe som er godt over målet. KVP har benyttet både lønnstilskudd og kompetansehevende tiltak som en suksessfaktor.

Bosetting flyktninger innenfor integreringsperiode – Enhet for bosetting og introduksjon, Elverum Læringscenter og NAV samarbeider tett for å sikre måloppnåelse for bosatte flyktninger. Dette sikrer at både det faglige og det økonomiske perspektivet blir ivaretatt vedrørende den enkeltes integreringsplan og framdrift. 2021 har også vært et spesielt år. På grunn av Koronaepidemien har både forutsigbarheten til ankomster og integreringsarbeidet vært krevende. Det har i perioder vært strenge restriksjoner slik at vi har opplevd forsinkelser i både utdanningsløp og tilgang til praksisplasser. På tross av dette er målene i kommunens målekort for introduksjonsordningen blitt oppnådd.

År	2018	2019	2020	2021
Gjennomsnitt per måned	36	23	27	20

Tabell: Antall ungdommer under 25 år i gjennomsnitt per måned som har mottatt økonomisk sosialhjelp som hovedytelse.

År	2018	2019	2020	2021
Gjennomsnitt per måned	55	44	44	37

Tabell: Antall ungdommer under 25 år i gjennomsnitt per måned som har mottatt økonomisk sosialhjelp.

ÅR	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES
2011	176	209	227	212	200	202	158	181	216	166	183	200
2012	161	196	205	167	179	211	143	186	165	188	219	178
2013	170	201	238	204	214	195	198	193	180	224	251	211
2014	210	233	224	227	259	231	248	233	242	252	208	274
2015	247	243	236	239	211	264	259	217	285	276	243	260
2016	213	283	277	290	281	291	283	301	275	234	271	277
2017	225	281	315	281	267	317	245	297	301	249	290	320
2018	248	314	319	324	271	336	243	296	214	314	310	293
2019	251	304	311	302	280	269	289	282	254	302	294	264
2020	272	269	254	290	270	220	278	208	281	267	211	274
2021	199	248	259	228	200	231	264	210	265	243	241	241

Tabell: Antall hovedpersoner per måned med utbetaling av sosialhjelp i Elverum – 2003 – 2021.

År	2018	2019	2020	2021
Gjennomsnitt per måned	290	283	258	234

Tabell: Antall hovedpersoner i gjennomsnitt per måned med utbetaling av sosialhjelp de 4 siste år i Elverum.

Utfordringsbilde for målgruppene i Sør-Østerdal							
Kommunene i Sør-Østerdalsregionen	Våler	Åmot	Stor-Elvdal	Trysil	Engerdal	Elverum	Innlandet
Innbyggere	3 587	4 223	2 338	6 580	1 250	21 400	370 905
Arbeidsledige (helt ledige) - %	3,3	2,6	2,1	3,1	1,8	2,4	2,5
Sykefravær - %	5,5	4,0	4,6	4,9	4,8	4,8	5
Andel innbyggere med økonomisk sosialhjelp - %	3,0	2,7	2,8	2,6	2,2	2,9	2,5
Andel uføretrygdede (alle) -%	21,3	14	19,9	14,3	13,7	12,8	13,9
Andel uføretrygdede (under 30 år) -%	3,3	2,2	6,7	1,9	*	3,0	3,4
Antall personer på arbeidsavklaring (AAP)	81	84	54	137	24	566	9 023
Herav antall personer (AAP) under 30 år	11	21	4	16	*	107	1 778
Andel husholdninger (0-17 år) med lavinntekt -%	15	11	18	14	15	15	13
Frafall i videregående skole - %	30	26	32	22	22	25	24
Andel av de som mottar sosiale tjenester som forsørger barn - %	23,4	19,8	16,4	22	25,9	24,1	25,3
Andel av de som mottar sosiale tjenester som har hjelpebehov som varer lengre enn 6 måneder - %	26,2	27,6	31,3	45,8	29,6	44,5	36,1

Tabell: Data hentet fra kommunebildet 2021, produsert av Statsforvalteren i Innlandet.

7.10.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
Aktivitetsplikt for de som mottar økonomisk sosialhjelp skal videreutvikles	Aktivitetsplikten for sosialhjelp har ligget nede det meste av året grunnet Korona og smittevernregler.
Økt bruk av aktivitetsplikt, bruk av lønnstilskudd i ordinært arbeid, bruk av utdanningstiltak og økt samhandling med videregående skole.	Ungdomsteamet i NAV samhandler godt med videregående skole. Aktivitetsplikten benyttes, men det er ikke igangsatt økt bruk av vilkår for dette under pandemien.
«Prosjekt 2020» er en ekstraordinær innsats med tettere oppfølging som avklarer langtidsmottagere av sosialhjelp mot statlige ytelser eller arbeid der hvor dette er mulig.	Prosjektet har svært gode resultater innarbeides i ordinær drift fra 2022.
Økt bruk av kommunale aktivitetsplasser.	Bruken har ikke økt i 2021 grunnet pandemi og smittevernstiltak.
Utrede mulighet for inngåelse av offentlig-offentlig samarbeidsavtale mellom NAV-Stat og Elverum kommune.	Muligheten er utredet. Tiltaket lot seg ikke realiseres.

7.10.4 utfordringer videre

Kommunebildet (se over) viser at en større andel av befolkningen i Elverum mellom 20 – 66 år mottar økonomisk sosialhjelp, enn i kommuner vi sammenligner oss med. En ser at barnefattigdom i Elverum ligger noe høyere enn de vi sammenligner oss med.

I oversikten over antall som har mottatt økonomisk sosialhjelp er det kun hovedpersoner som er registrert, utbetalingene vil gjenspeile familiestørrelser, det vil si antall barn i familie.

Av statistikk (KOSTRA) ser vi at Elverum kommune benytter vesentlig mindre ressurser til råd og veiledning (ansatte) enn sammenlignbare kommuner, og at vi derfor har vesentlig høyere kostnader til utbetaling av økonomisk sosialhjelp til brukerne – og over lengre tid.

Utfordringene fremover er å arbeide videre for å redusere det totale antall sosialhjelpsmottagere. Vi har derfor også for 2021 to dedikerte medarbeidere i NAV, med mål om å avklare flere langtidsmottagere av sosialhjelp over i arbeid, arbeidsrettet aktivitet eller utdanning. For noen av brukerne vil også avklaringen føre til overgang til varig, statlig ytelse (uførepensjon).

7.11 Kultur og religiøse formål

7.11.1 Fakta

Tjenesteområdet Kultur og religiøse formål omfatter tjenestene: Kino- og kulturhus; idrett og nærmiljø, kommunale idrettsbygg- og idrettsanlegg og flerbrukshall; folkebibliotek; tilskudd til frivillige lag og foreninger, museer og kunstformidling; støtte til den norske kirke og andre religiøse formål (livssynsorganisasjoner).

Målgrupper for tjenestene innenfor tjenesteområdet er alle kommunens innbyggere som benytter seg av kulturelle eller religiøse tjenester. Kulturaktiviteter og tjenester som tilbys i bibliotek, kino, museer og idrettsanlegg er åpent for alle og lett tilgjengelig. Også idrettslag, frivillige lag og foreninger er samarbeidspartnere og målgrupper for tjenesten. Målgruppen for religiøse formål er alle som sokner til den norske kirke eller øvrige livssynsorganisasjoner.

Kommunens planverk som gjelder for tjenesteområdet er særlig Kommuneplanens samfunnsdel med sine mål og strategier og hvor tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdet på mange områder bidrar til å oppfylle mål. Strategisk plan: «Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Elverum – 2014 – 2018» er også viktig underlag for tjenesteproduksjonen.

Tjenestene innenfor tjenesteområdet produseres i hovedsak innenfor sektor for kultur. I tillegg til drift av egne anlegg er driftsorganisasjonen til Elverumshallen leid inn av TAIK for å håndtere daglig drift av idrettshallen på Terningen Arena. Tjenestene som hører under religiøse formål ivaretas av Den norske kirke og livssynsorganisasjonene med tilskudd fra kommunen.

I 2021 har den samlede tjenesteproduksjonen på tjenesteområdet 77 tilsvart 20,2 årsverk, fordelt på gjennomsnittlig cirka 47 medarbeidere gjennom året, her inkludert timelønne og vikarer.

Arbeidsstyrken på tjenesteområdet er fordelt på yrkesgrupper som bibliotekarer, produsent, sekretærer, servicemedarbeidere, kinomaskinist, lys- og lydteknikere, assistenter, badebetjenter og arbeidsledere.

7.11.2 Mål og resultater

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen. Virksomhetsplanen inneholder et særskilt målekort med indikatorer. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene i dette målekortet – mål og resultater.

Kultur og religiøse formål: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Funksjon 370: Bibliotek.			
Utlån per innbygger	3	2,2	2,3
Utlån av bøker/media for barn	30 000	22455	22778
Antall besøkende per år	80 000	47037	43400
Totalt antall arrangementer	130	28	21
Antall arrangementer for barn/unge	25	3	5
Funksjon 373: Kino			
Antall besøkende på kino – barn	6500	5910	3543
Antall besøkende på kino – fra 11 år og oppover	44000	23820	15349
377: Kunstformidling			
Antall besøkende på kulturarrangementer for voksne	5000	2856	1494
Antall besøkende på kulturarrangementer for barn	5500	1836	1921
380: Idrett			
Antall veiledninger for søknad på spillemidler	80		70
Antall stormøter med informasjon til idrettsråd, samfunnshus og grendehus	3	2	3
Antall styremøter i Elverum Idrettsråd	10		11
381: Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg			
Brukertilfredshet Svømmehallen (skal 1-6, 6 er høyest).	-	-	-
Brukertilfredshet Elverumshallen (skal 1-6, 6 er høyest).	-	-	-
Antall besøkende per år i Elverumshallen	300000	300000	200000
Totalt antall brukere Svømmehallen	75000	47 407	40174
Svømmehallen – antall besøkende på fellesbad	15000	10 264	9898

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under:

Tjenesteområde Tall i 1.000 kroner	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Kultur- og religiøse formål	48 886	37 724	41 863	-2 079

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Tjenesteområdet kultur og religiøse formål har et merforbruk på 2,1 millioner kroner. Merforbruket skyldes vesentlig økte energipriser og utbetaling av tilskudd til medlemmer i trossamfunn i henhold til forskrift i 2021. Denne utbetalingen ble ved en feil ikke hensyntatt i budsjettet. Ordningen med kommunal utbetaling til trossamfunn er avviklet fra 2022.

Tjenesteområdet har et stort spenn i tjenester som gis. Noe er gratistilbud, noe er subsidiert av kommunen, noe er tilskuddsmidler/støtte og noen områder er markedsstyrt. Resultatene for 2021 viser at tjenestene leverer godt til tross for koronapandemiens utfordringer og at tjenesteområdets aktiviteter har vært viktige i disse spesielle årene.

Elverum bibliotek hadde et totalt besøk på 47 037 totalt 28 arrangementer hvor 3 var for barn, dette er under mål for 2021. Elverum kino og kulturhus nådde ikke mål for besøk i 2021 som følge av koronarestriksjoner. 2021 var nok et krevende år for filmbransjen og kulturlivet generelt. Besøket i hallene var som et normalår.

Driftsåret 2021 har vært preget av Korona restriksjoner, vises ved lavere besøk på tjenesteområdets tilbud. Dette har også hatt konsekvenser på å nå forventet inntektskrav på spesielt kulturhus og kino. Høsten 2021 tok kino- og kulturhus besøket seg opp igjen for så å få en stans igjen medio desember og ut året.

7.11.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
Videreutvikle utlånssentral for lån av sports og fritidsutstyr i Ungdommens hus tilpasset aktivitetstrender i barne- og ungdomsmiljøet	Innbyggere har vært flink til å låne friluft- og aktivitetsutstyr i Korona nedstengningen. Fritt Fram er et viktig folkehelse- og sosialt utjevnende tiltak.
Utvikle filmgull (Et tilbud i den kulturelle spaserstokken) til en fast arena for Elverums innbyggere for å gi et bedre tilbud til kvalitetsfilm, øke omdømme og besøket.	Under Korona har tilbudet vært et godt og kjærkomment tilbud for de eldre. Tilbudet ble flyttet inn i Storsalen så de besøkende opplevde det trygt å komme. En av få faste møteplasser i 2021 for denne gruppen.
Utarbeide en strategisk plan for kulturarbeidet i Elverum og bidra til kulturminneplan.	Arbeidet har ikke blitt prioritert 2021 som følge av korona og lite administrative ressurser tilgjengelige på sektoren, og det har vært fokus på tjenesteproduksjon i korona.

7.11.4 Utfordringer videre

Kulturtjenestene er i hovedsak kritisk lavt bemannet. 1 årsverk i administrasjonen, rådgiver, ble ikke erstattet i forbindelse med pensjonsavgang og satt på vent ut 2022 som følge av kommunens økonomiske situasjon. En stor andel ansatte er å regne for nøkkelpersonell, og fravær av enkeltpersoner kan skape store utfordringer, både for å nå mål og skape faglig forsvarlige tjenesteleveranser.

Elverum bibliotek har lav bemanning og lavt mediebudsjett sammenlignet med andre kommuner i Innlandet. Elverum Kulturhus er i en markedsstyrt bransje noe som kan være en stor utfordring.

Svømmehallens mangelfulle bygningstekniske standard utgjør en risiko for at anlegget må stenges på kortvarsel. En stenging vil få dramatiske konsekvenser for kommunens evne til å sikre svømmeopplæring i grunnskolen, det vil være kritisk for eksistensgrunnlaget til Elverum Svømming, det vil skape store utfordringer for Høgskolen, og det vil skape generell støy blant kommunens innbyggere som benytter seg av anlegget.

7.12 Teknisk forvaltning

7.12.1 Fakta

Tjenesteområdet **Teknisk forvaltning** omfatter tjenestene: Arealplanlegging; kart- og oppmåling; bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser; veterinærvakt; landbruksforvaltning; fiske- og viltforvaltning og viltfondet. Innenfor tjenesteområdet ligger også eiendomsskattekontoret.

Målgrupper for tjenestene er de som i tråd med lovverket har rett til en eller flere av de aktuelle tjenestene. De vanligste målgruppene for tjenestene etter særlovgivningen er: Utbyggere (private og profesjonelleaktører); aktører i landbruket samt grunneiere/eiendomsbesittere, og brukere av kart og geografiske informasjonstjenester (GIS) som kommunen forvalter og tilbyr, så vel publikumsrettet som profesjonsrettet.

Kommunens planverk; tjenesteområdet er i særlig grad et lovpålagt forvaltningsorgan og i mindre grad styrtav strategiske planer. Men forvaltningen må utføres i tråd med kommunens planverk hvor alle juridisk bindende planer skal hensyntas (reguleringsplaner m/bestemmelser), og hvor planer gitt innenfor de fleste samfunnsområdene operasjonaliseres gjennom vedtak i tjenesteområdet.

Tjenesteområdet forestår blant annet utarbeidelsen av Kommuneplanens arealdel/arealdelplaner (Byplan f.eks.), og plan for klima og energi i Elverum.

7.12.2 Mål og resultater i 2021

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021. Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene og resultatene som ble oppnådd i 2021 og 2021.

Teknisk forvaltning: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Alle funksjoner			
Antall saker omgjort av Statsforvalter på grunn av saksbehandlingsfeil.	0	0	1
Funksjon 301: Plansaksbehandling.			
Andel 1. gangsbehandling max 12 uker etter mottatt komplett planmateriale.	100 %	100 %	100 %
Andel planer registrert i planbasen innen 8 dager etter planvedtak (NY 2021)	100 %	80 %	-
Funksjon 303: Kart og oppmåling.			
Andel plassering av tiltak innen 5 dager.	100 %	100 %	100 %
Andel eksisterende eiendommer i eiendomsbasen.	98 %	96 %	97 %
Andel oversittelse av frist etter forskrift, Matrikkelloven § 18.3 (16 uker).	0 %	0 %	0 %
Funksjon 304: Bygge- og delesaksbehandling, ansvarsrett og utslippstillatelser.			
Andel gjennomførte tilsyn i % av gitte ferdigattester (eventuelt brukstillatelse) på nye boligbygg, næringsbygg, publikumsbygg og offentlige bygg (NY *)	50%	59 %	73 %
Overskridelser av saksbehandlingstid som medfører nedsettelse av gebyr.	0%	0 %	0 %
"3-ukers saker" ferdigbehandlet innen 16 dager	75 %	79 %	87 %
"3-ukers saker" ferdigbehandlet innen 3 uker	90 %	97 %	97 %
Matrikkelføring, andel saker innenfor 5-dagers fristen (NY)	90 %	85 %	-
Funksjon 329: Landbruksforvaltning.			
Andel ferdigbehandlede lovsaker innen 8 uker.	80 %	73 %	77 %
Andel næringssaker sendt overordnet myndighet uten mangler.	100 %	100 %	100 %
Andel skogfundsaker som behandles innen 1 uke	85 %	92 %	89 %
Andel nærings- og økonomisaker behandlet innen 3 uker	80 %	90 %	90 %
Gjennomføre tilsyn og oppfølging av private avløpsanlegg med meldt avvik.	100 %	75 %	100 %
Gjennomføre kontroll av tilskudd til jord- og skogbrukstiltak innen fastsatte frister og antall.	100 %	100 %	100 %

*) Ny beregningsmetode innført 2021

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under (tall i 1000 kr):

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Teknisk forvaltning	3 589	8 097	6 299	2 714

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Tjenesteområdet har samlet sett god måloppnåelse, men målet på enkelte indikatorer er ikke nådd – i detalj vesentligst på grunn av kapasitetsutfordringer og stor saksmengde.

Det økonomiske avviket henføres til større gebyrinntekter (ca 1,0 millioner kroner) enn antatt (merinntekter på selvkostområder avsettes til selvkostfond), effekten av ubrukte vikarlønnsmidler ved sykefravær (ca 1,0 millioner kroner) og generell tilbakeholdenhet på diverse forbruk.

7.12.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I virksomhetsplanen for 2021 ble det presentert utviklingsarbeid som ble planlagt gjennomført i virksomhetsåret, tabellen under viser status på dette:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring – kommentar
Videreutvikle kvalitetssystemet og komplettere internkontrollen for å adressere sårbarhet fremkommet i ROS analysen.	Løpende aktivitet, mye gjenstår. Kapasitetsmessig utfordrende.
Videreutvikle tilsynsordningen for private avløpsanlegg i spredt bebyggelse.	Løpende aktivitet, medarbeider i 50 % tilsatt.
Oppstart av arbeidet med revisjon av kommunedelplan Vestad nord og kommuneplanens arealdel.	Det mangler kapasitet og midler til å iverksette arbeidet, utsatt på ubestemt tid.
Driftsoppstart nytt interkommunalt GIS samarbeid.	Vellykket etablert og iverksatt.
Videreføre det kontinuerlige forbedringsarbeidet med LEAN-konseptet som strategi.	Liten aktivitet. Kapasitets- og kompetansemessig utfordrende.

Koronapandemien har generelt skapt utfordringer for gjennomføring av utviklingsarbeid.

7.12.4 Utfordringer videre

Stram økonomi og ressursknapphet er fortsatt den altoverskyggende utfordringen for forvaltningsoppgaver finansiert over ordinært budsjett (landbruks- og miljøforvaltningen og arealplanlegging). Det er ikke samsvar mellom oppgaver og ressurser (lønnsmidler og midler til tjenestekjøp). Det fører til at tjenester som ikke er myndighetspålagte skaleres ned eller utsettes, det gjelder også kommunestyrets planambisjoner.

Situasjonen må reflekteres i ny planstrategi slik at den blir realistisk fundert. Ellers er utredningskapasiteten sterkt begrenset og personalbelastningen stor. Oppgaver som ikke er direkte relatert til å håndtere henvendelser og drive tjenesteproduksjon kommer i 2. rekke. Det rammer spesielt eget utviklingsarbeid.

Tjenesten opplever også betydelige utfordringer når det gjelder å være konkurransedyktige opp mot privat næringsliv på lønn/betingelser.

7.13 Teknisk drift

7.13.1 Fakta

Tjenesteområdet **Teknisk drift** omfatter tjenestene: parkeringsordning; kommunale vegger; rekreasjon i tettsted (parker mv.); utrykning brann og ulykker – forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS; beredskapssenter – forvaltes av Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS; produksjon og distribusjon av vann; avløpsrensing; avløpsnett/innsamling av avløpsvann; gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall – forvaltes av Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjonsselskap IKS.

Målgrupper for tjenestene er alle kommunens innbyggere, samt alle brukere av kommunale vegger, parker og plasser, og alle som er tilknyttet og bruker offentlig vann- og avløp.

Kommunens planverk som ligger til grunn for tjenestene er i særlig grad den strategiske planen «Hovedplan vann og avløp – 2015 – 2024». Øvrige sentrale planer i virksomheten er «Trafikksikkerhetsplan 2021 – 2025», «Byplan for Elverum kommune» og Kommuneplanens arealdel/arealdelplaner/områdeplaner, dessuten de mer generelt rettede planene for Energi- og klimaarbeid og Folkehelsearbeid.

7.13.2 Mål og resultater 2021

Målekort – Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021.

Virksomhetsplanen inneholder et **særskilt målekort med indikatorer**. Oppfølging på indikatorene skal bidra til at de langsiktige målene nås i de strategiske planene på de punkter som er relevant for tjenesteområdet. Under vises indikatorene og resultatene som ble oppnådd i 2020 og 2021.

Teknisk forvaltning: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Funksjon 332 og 335: Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og Rekreasjon i tettsted.			
Andel behandlede feilmeldinger i Gemini melding etter 4 uker	100 %	100 %	100 %
Funksjon: 340, 345, 350, 353: Produksjon og distribusjon av vann, Avløpsnett, Avløpsrensing og innsamling av avløpsvann.			
Kommunale kloakkrensaneanlegg, avvik fra krav	0	0	0
Ingen skal være uten vann i mer enn 6 timer	100 %	100 %	100 %
Plassering i tilstandsvurderingen <u>BedreVA</u> (innenfor de -% beste)	10 %	30 %	39 %
Avvik fra drikkevannsforskriftene.	0	0	0

Økonomiske hovedtall for tjenesteområdet vises i tabellen under (tall i 1000 kr):

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Korrigert avvik*
Teknisk drift	19 519	15 750	19 184	-131

* Koronarelatert forhold er ikke budsjettregulert. Avviket er korrigert for koronarelaterte forhold og viser hva som er avviket i ordinær drift.

Resultatkommentar

Vi når ikke målet om å være blant de 10 % beste kommunene i tilstandsvurderingen Bedre VA (omfatter 76 kommuner, kombinasjonsindeks vann og avløp). Dette skyldes enkeltepisoder knyttet til overskridelse av rensekrav på rensaneanlegget, ikke tidsriktig slamhåndtering, samt problemer med deler av vannledningsnett som har medført flere lekkasjer.

Problemene er adressert og det arbeides løpende med forbedringer. Det er samtidig verdt å merke seg at Elverum er nr. 5 av 76 kommuner med best standard på VA-tjenestene i årene 2017–2020, og at indeks for vann isolert plasserer oss blant de 5 % beste.

Tjenesteområdet har ingen økonomiske avvik av betydning å melde for 2021-tjenestene er gjennomført i henhold til budsjett.

7.13.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt utviklingsoppgave i 2021	Gjennomføring - kommentar
Videreutvikle kvalitetssystemet og komplettere internkontrollen som adresserer sårbarhet fremkommet i ROS analysen.	Løpende aktivitet, mye gjenstår. Kapasitetsmessig utfordrende.
Vurdere alternative former for tjenesteproduksjon innen <u>vegdrift</u> /-vedlikehold for å redusere avhengigheten av investeringsfinansierte prosjektoppgaver, men som samtidig opprettholder kostnadseffektiviteten.	1. trinn knyttet til vinterdrift behandlet i sak KS 101/21 «Utvidelse av område for konkurranseutsatt vinterdrift», arbeidet fortsetter
Videreføre arbeidet med å etablere løsning for fremtidig <u>slambehandling</u> i Sør-Hedmark i samarbeid med sju andre kommuner, etter pålegg fra Fylkesmannen.	Pågår i tråd med plan.
Tilnærme seg LEAN-konseptet som driftsstrategi i det kontinuerlige forbedringsarbeidet.	Liten aktivitet. Kapasitets- og kompetansemessig utfordrende.

7.13.4 utfordringer videre

Selvkostområdene i tjenesteområdet teknisk drift leverer tjenester med god kvalitet, og arbeider langsiktig med forutsigbare rammer på et hittil relativt lavt og stabilt gebyrnivå for abonnentene.

Kombinasjonen av økt klimabelastning og slitasje/elde på deler av infrastrukturen peker i retning av intensivert rehabilitering i årene fremover. Dette vil bli adressert i kommende revisjon av Hovedplan VA. Sammen med renteøkninger, generelle kostnadsøkninger på innsatsvarer og akkumulert underskudd på investeringsfond fører dette til at gebyrene vil øke, og det må regnes med at de vil øke mer enn konsumprisindeksen.

Den altoverskyggende utfordringen for tjeneste/funksjon 332 og 335 er tjenestens sesongpreg sammenholdt med uforutsigbarhet i finansieringen, varierende inntekter og et misforhold mellom ønsket standard og budsjetttrammene. For å opprettholde bemanningen er tjenesten avhengig av årlig sikker tilførsel av egnede investeringsprosjekter, og forutsigbarhet knyttet til anskaffelse av driftsmidler.

Den sikkerheten har vi ikke, og en omlegging til økt grad av konkurranseutsetting må regnes med. Det må påregnes at dette sammenholdt med kombinasjonen av reduserte inntekter og økt prisnivå på en i utgangspunktet underbudsjettet driftsramme vil medføre en økning av driftsbudsjett.

7.13.5 Rapportering vann- og avløpsinvesteringer 2021

Tiltak/prosjekter 2021	Millioner kroner eks. mva.	Kommentar
Eksisterende ledningsnett		
Rehabilitering Langslettvegen	2,2	Rehabilitering av gamle ledninger
Rehabilitering Tyrivegen	2,8	Rehabilitering av gamle ledninger
Rehabilitering Grøndalsbakken	5,5	Rehabilitering av gamle ledninger
Rehabilitering Finne <u>Grønnsveg</u>	2,9	Istandsetting og oppussing etter tidligere rehabiliteringer, og rehabilitering av siste ledningstrekk på Hanstad
Diverse mindre rehabiliteringer + oppussing etter tidligere anlegg + asfaltering/kompletteringer	0,3	Oppussing og istandsetting, samt noen inntekter
Sum	13,7	
Utvidelse av forsyningsområdet/nyanlegg		
Nytt ledningsanlegg mot Strandbygda	6,1	Utvidelse iht. hovedplan
Nytt ledningsanlegg mot Sørskogbygda	8,7	Tilknytning av Kirkekretsen til Elverum vannverk, ifm. sanering av Kirkekretsen vannverk
Diverse mindre utbygginger, samt refusjoner og andre inntekter	0,5	Oppussing og istandsetting, samt noen inntekter
Sum	15,3	
Total sum	29,0	Nyanlegg og rehabiliteringer

Investeringene i vann- og avløpsanlegg pågår kontinuerlig i henhold til vedtatt Hovedplan VA 2015 - 2024. For å opprettholde standard og funksjonalitet til disse anleggene, og i tillegg være forberedt på kommende klimaendringer, er denne årlige investeringsrammen i planen i gjennomsnitt satt til 25 millioner kroner.

Regnskapet for 2021 viser en totalinvestering på cirka 29 millioner kroner, avviket kommer frem fordi forventet forbruk ikke ble meldt inn pr 2. tertial slik at kommunestyret kunne ha endret årsbudsjettet tilsvarende.

Som kommentert under kapittel 7.13.4 vil kombinasjonen av økt klimabelastning og slitasje/elde på deler av infrastrukturen peke i retning av intensivert rehabilitering i årene fremover. Dette vil bli adressert i kommende revisjon av Hovedplan VA.

7.14 Næringsutvikling

7.14.1 Fakta

Tjenesteområdet næringsutvikling er i økonomisk omfang et lite tjenesteområde og omfatter tjenestene: kommunal næringsvirksomhet som i denne sammenheng er utbyttet kommunen erverver fra KF Elverum kommuneskoger, samt tjenesten tilrettelegging og bistand for næringslivet.

Målgruppe for tjenestene er næringsutøvere og næringsutviklere i Elverum via enkelttiltak og flere forskjellige fellesprosjekter gjennom 2021 i regi av det kommunalt heleide selskapet Elverum Vekst AS.

Kommunalt planverk som i særlig grad har vært styrende for tjenesteproduksjon innenfor tjenesteområdene:

- Kommuneplanen (areal- og samfunnsdel).
- Strategisk Næringsplan 2014 - 2018.
- Strategisk plan: Klima og energi i Elverum - 2020 - 2024.
- Strategisk plan: Internasjonalt arbeid i Elverum 2018 - 2021.

7.14.2 Mål og resultater i 2021

Målekort - Konkrete mål for tjenesteproduksjonen i 2021 er vist i virksomhetsplanen for 2021. Virksomhetsplanen inneholder et eget **målekort med indikatorer**. Under vises indikatorene i dette målekortet og resultatene som ble oppnådd i 2021.

Næringsutvikling: Indikator tjenestekvalitet	Mål 2021	Resultat 2021	Resultat 2020
Funksjon 325: Tilrettelegging og bistand for næringslivet.			
Antall gjennomførte eksterne arrangementer/møter.	15	35	10
Antall gjennomførte systematiske bedriftsbesøk	30	34	38
Antall konkrete næringsutviklingsinitiativ/prosjekter i arbeid	15	14	8

Økonomisk ramme (budsjettet) for tjenesteproduksjonen på tjenesteområdet næringsutvikling og økonomisk resultat for 2021 vises i tabellen under.

Tjenesteområde Tall i hele tusen	Regnskap 2021	Opprinnelig budsjett 2021	Revidert budsjett 2021	Korrigert avvik
Næringsutvikling	19 103	5 015	18 828	-275

Resultatkommentar

Tjenesteområdet næringsutvikling har et merforbruk på 0,3 millioner kroner som er uforutsette ekstrakostnader som har oppstått for å realisere bredbåndsutbyggingen i 2021. Det store avviket mellom

opprinnelig budsjett og revidert budsjett forklares særlig ved at de statlige kompensasjonsmidlene til næringsvirksomhet til kommunene i Norge, herunder også Elverum, er ført på tjenesten næringsutvikling, både inntekt (statlig overføring) og utgift (utbetaling til virksomheter som følge av utlysning, saksbehandling i henhold til kriterier og tildeling).

Dette er håndtert ved at hver tildelingsrunde gjennom 2021 er redegjort for i særskilte saker til formannskap, revidert og tilbakemeldt til Kommunal- og Regionaldepartementet.

Ressursene på tjenesteområdet går i hovedsak til medfinansiering av prosjekter og tiltak og grunnfinansiering av kommunens selskap Elverum Vekst AS. Dette reguleres i en egen oppdragsavtale mellom Elverum kommune og Elverum Vekst AS. Se for øvrig rapporter og årsmelding fra selskapet.

Elverum kommune bidrar videre med næringsutviklingsmidler til forsvarskoordinatoren i Sør-Østerdal sammen med Åmot kommune og Innlandet fylkeskommune, et mangeårig bidrag for å bidra til forvaltningen av Elverum kommunes rolle og muligheter som vertskapskommune for betydelige og økende tilstedeværelse fra Forsvaret.

Vi har også et mangeårig samarbeid med Høgskolen i Innlandet og Åmot kommune i prosjektet sivilt-militært samarbeid, og som har bidratt gjennom årene til studier, konferanser og utvikling av forretningsvirksomhet innenfor området samfunnssikkerhet. Denne avtalen blir fornyet for nye 3 år fra 2021.

Dernest bidrar kommunen med driftsmidler til HelseINN, Finnskogen Natur- og kulturpark, medlemskap i OsloRegionens Europa-kontor som ledd i utviklingen av det internasjonale arbeidet, Visit Innlandet som regionalt markedsføringsorgan for reiselivet, Zero Emission Neighbourhood-programmet (ZEN) som ledd i utviklingen av bydelen Ydalir, bidrag til filmfestivalen Movies on War, Klima- og energisamarbeid i Sør-Østerdal og Turistinformasjonen i Elverum.

I sum bidras det til disse tiltakene med til sammen cirka 2,5 millioner kroner. Det foreligger årsrapporter fra alle disse tiltakene som viser regnskap og resultater.

Aktiviteten innenfor næringsutviklingen i Elverum vurderes som høy, tatt i betraktning de svært begrensede ressursene en har innenfor området. I løpet av 2021 har selskapet Elverum Vekst AS med datterselskapene Elverum Tomteselskap AS, Elverum Kommunale Industribygg AS (EKI AS) og EKI Utvikling AS vært gjennom sitt andre fulle driftsår. Selskapet jobber i henhold til sin strategi innenfor det samlede attraktivitetsperspektivet for både å attrahere næringsvirksomhet, innbyggere og besøkende.

Selskapet ivaretar det som tradisjonelt oppfattes som næringssejffunksjonen i kommunen. Videre har selskapet vært prosessleder og gjennom 2021 utarbeidet oppdatert plan for kommunens attraktivitetsarbeid for de kommende år, til erstatning for det som tidligere var næringsplanen. I løpet av 2021 har også Terningen Innovasjonspark kommet i drift som en virksomhet i regi av det kommunalt eide Flerbruksanlegget AS.

Også 2021 vært preget av koronapandemien, i den forstand at aktiviteter har måttet utsettes eller er forsinket. Videre er det i Elverum Vekst sin regi bidratt overfor næringslivet med å saksbehandle statlige kompensasjonsordninger overfor bedrifter og virksomheter som har hatt inntektstap og reduksjoner som følge av pandemien. Dette har krev relativt stor innsats i form av saksbehandling og oppfølging.

7.14.3 Utviklingsarbeid i 2021 – planlagt og gjennomført

I tråd med virksomhetsplanen for 2021 har det vært gjennomført særskilt utviklingsarbeid, resultatene fra dette er kommentert under:

Planlagt i 2021	Gjennomføring - kommentar
Videreutvikle det samlede attraktivitetsarbeidet for Elverum ved å koordinere og samarbeide enda bedre mellom de aktører i kommunen som	Dette er gjennomført i form av en rekke tiltak og aktiviteter som pågår. Særskilt nevnes at i løpet av 2021 er avtale mellom Elverum kommune og det nyorganiserte <u>Visit Innlandet</u> signert. Terningen Innovasjonspark er etablert som en del av det

bidrar til næringsattraktivitet, bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet. I særlig grad vil dette for 2021 være å bidra til å konsolidere driften selskapet Elverum Vekst AS i henhold til selskapets nyutviklede strategi.	kommunalt eide Flerbruksanlegget AS. Elverum Vekst arbeider kontinuerlig med en rekke næringsutviklingsinitiativ/attraktivitetsprosjekter.
Gjennomføre planprosessen for å utvikle den strategiske planen «Attraktivitet for Elverum – næring, bosted, besøk – 2021 – 2024» i henhold til kommunestyrevedtak innen juni 2021.	Tiltaket er gjennomført og planen godkjent i kommunestyret i september 2021.
Finne og understøtte utvikling av egnede nettverk for næringsutøvere i kommunen.	Arbeidet for å etablere næringsforening i Elverum har pågått gjennom 2021. Realisering forventes i 2022.
Arbeide med de særskilte prosjekter/initiativ som er oppe og har attraktivitetspotensial.	Arbeidet pågår kontinuerlig. Det vises særskilt til årsmelding fra Elverum Vekst AS og Flerbruksanlegget AS.

7.14.4 utfordringer videre

Utfordringen videre er å samkjøre attraktivitetsarbeidet effektivt innenfor den selskapsstrukturen som nå er skapt, med det perspektiv å styrke Elverums samlede attraktivitet for både bosetting, næringsutvikling og besøk.

Dette henger tett sammen, og krever koordinert innsats mot riktige målgrupper over tid, og at vi gjennomfører de initiativene som gir størst effekt i nært samarbeid mellom Elverum Vekst, kommunen, næringsliv, Terningen Innovasjonspark, Klosser Innovasjon, Sør- Østerdal Næringshage og frivillige organisasjoner.

I så måte er det forventning til at den strategiske planen for Attraktivitet for Elverum, som ble kommunestyregodkjent i september 2021 vil være et verktøy som bidrar til å forene kreftene, sette fokus, og bidra til målrettet arbeid over tid for å styrke Elverums posisjon som bosted, som sted for næringsutøvelse og sted å besøke.

Elverum har noen særskilte utfordringer de kommende år – knyttet til:

- å opprettholde og øke befolkningsveksten – da kommunen trenger det og har rom for det – særskilt store investeringer som er gjort innenfor barnehage, skole, helse og tilrettelegging for boligbygging de senere år.
- å opprettholde størst mulig aktivitet ved sykehuset i Elverum – jfr. den struktureringsprosess som foregår i sykehuset Innlandet.
- å styrke industriell produksjon, basert på de virksomheter som er i Elverum og på de utfordringer og muligheter det tiltrengte «grønne skiftet» krever og gir.

8 Beredskap

8.1 Beredskapsdokumentasjon

Elverum kommune har på lik linje med øvrige kommuner et definert beredskapsansvar i henhold til lover og forskrifter. Det innebærer å kunne håndtere uønskede hendelser som måtte oppstå innenfor kommunens grenser og som krever ledelse, organisering og ressurser som ikke finner sin løsning innenfor den ordinæredriftsorganisasjonen, altså at krisestab må etableres.

For å være forberedt på å håndtere uønskede hendelser kreves analyser, planer, tiltakskort, øving m.m. Den samlede beredskapsdokumentasjonen er i så måte viktig.

Gjennom 2020 og 2021 er det nedlagt et betydelig arbeid for å videreutvikle og forbedre kommunens beredskapsdokumentasjon. En omfattende risiko- og sårbarhetsanalyse er utarbeidet og godkjent i kommunestyret i desember 2021, i [KS-sak 145/21](#), en godkjenning slik lov og forskrift krever.

ROS-analysen er basert på 12 mulige uønskede hendelser som med varierende grader av sannsynlighet vil kunne inntreffe i Elverum. På basis av disse analysene er det utarbeidet beredskapsplanverk for å håndtere hendelsene hvis slike hendelser eller liknende skulle oppstå. Dette planverket ferdigstilles i løpet av første halvår 2022. Da vil Elverum ha oppdatert beredskapsdokumentasjon i henhold til lover og forskrift.

8.2 Beredskapsdager

Elverum kommune har gjennom flere år arrangert beredskapsdager gjennom 2 dager medio januar. Dette er et fast innslag i kommunens årshjul for styring. Disse dagene har alle ledere i kommunen samt folkevalgte med beredskapsansvar som målgruppe.

Hensikten er å sette kommunens beredskapsansvar på dagsorden med oppfrisking, oppdatering, arbeid og øving. I 2021 ble beredskapsdagene gjennomført 26. og 27. januar, midt i koronaperioden, hvilket medførte at plenumsmøter og til dels gruppearbeider ble gjennomført som digitale møter.

Dette fungerte bra, og beredskapsdagene får gjennomgående gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Beredskapsdagene ble særlig brukt til å arbeide med den dokumentasjonen som er utviklet – se kapittel 8.1 over.

8.3 Koronapandemien

Koronapandemien har preget Elverum kommune på lik linje med alle kommuner i Norge gjennom både 2020 og 2021. Håndtering av epidemi/pandemi er å håndtere en av de uønskede hendelsene som inngår i kommunens ROS-analyse for uønskede hendelser – se kapittel 8.1. over.

Koronapandemien har artet seg som en beredskapshendelse over 2 år. Dette har medført at kommunen har hatt møter i krisestab så å si hver uke også gjennom 2021.

Krisestaben har samlet 10 deltakere (kommunedirektør, beredskapskoordinator, sektorsjefer, kommunikasjonsansvarlig, kommuneoverlege med flere) for å holde oversikt over situasjonen, fortløpende drøfte utfordringer, tiltak og beslutte iverksetting av tiltak m.m.

Gjennom 2021 har både opprettholdelse av TISK- strategien (testing, isolering, smittesporing, karantenering)

og vaksineringsressurser krever relativt store ressurser i kommunen. I tillegg er ressurser anvendt på koordinering med øvrige kommuner med Statsforvalteren i Innlandet som det fremste koordineringsorgan, rapportering til sentrale myndigheter, oppfølging m.m.

Det vises for øvrig til kommunens årsberetning og regnskap med hensyn til de økonomiske ressurser håndteringen av pandemien har krever av kommunen.

9 Investeringsprosjekter

I tabelloppsettet under følger en oversikt over Elverum kommunes investeringsprosjekter 2021, med en kommentar på status i hvert enkelt prosjekt.

Fylligere omtale av de enkelte investeringsprosjektene finnes i Handlings- og økonomiplanen for de enkelte år, og for noen i særskilte saker som har vært oppe i formannskap og kommunestyre.

Prosjekt - Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik	Kommentar
Fra bevilgningsoversikt:	147 059	131 046	-16 013	
Investeringer i varige driftsmidler:	121 797	116 923	-4 874	
Infrastruktur Grundsetmoen (vei, vann og avløp)	12 324	12 324	0	Infrastrukturen er overtatt vederlagsfritt.
Skogeiendom Gnr 104 bnr 50, gnr 109 bnr 2	1 958	1 958	0	Kjøp av skogeiendom er gjennomført av Elverum kommuneskoger KF.
Helsehuset alt. 3 inkl. Moen og omsorgsboliger.	170	75	-95	Prosjektet er avsluttet. Årsaken til avviket skyldes uforutsigbare kostnader knyttet til prøvedrift og garantibefaringer, ref. KS-128/21 sluttrapport «Helsehuset - en dør til alle tjenester».
12 boenheter for unge med nedsatt funksjonsnivå (Vestad Omsorgsboliger)	291	500	209	Prosjekteringen er i slutfasen og inkluderer brukermedvirkning og dialog med Husbanken. Prosjektet videreføres, og ligger an til byggestart våren/ sommeren 2022.
Boliger til vanskeligstilte	348	450	102	Planprosess knyttet til reguleringsplan pågår fortsatt, jf. innsigelser fra Statsforvalteren. Prosjektet videreføres.
Kjøp av kommunale boliger 2021	3 905	7 000	3 095	Årsaken til avviket skyldes manglende tilgang på aktuelle boliger i markedet. Prosjektet er rebudsjettert for 2022.
Sentral driftskontroll, Desigo, kommunale bygg	661	661	0	Prosjektet er avsluttet.
IT investeringer 2021	1 765	2 850	1 085	Prosjektet videreføres. Avviket skyldes redusert planlagt aktivitet grunnet omprioriteringer p.g.a. Covid-19.
IT investeringer 2021 - velferdsteknologi	760	2 500	1 740	Prosjektet fikk overført 2140' fra 2020. Avviket skyldes forsinket implementering av tilsynssensorer p.g.a. identifiserte svakheter i tilbudt versjon av produktet, samt at innføringen av digitale nøkler er forsinket grunnet umodenhet i produkt og frafall av nøkkelressurser hos leverandør. Prosjektet videreføres.
Agresso 2020	35	35	0	Prosjektet er avsluttet.
Oppgradering av HR/Personalsystem (GAT og Unit4 ERP)	119	0	-119	Prosjektet videreføres.

Oppgradering av GAT	445	500	55	Prosjektet er avsluttet.
Infrastruktur Vestad skole	753	950	197	Prosjektet er avsluttet.
Lillemoen skole - Tilbygg/rehabilitering	1 852	1 939	87	Prosjektet er avsluttet.

Prosjekt - Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik	Kommentar
IKT i skole 2021	7 625	7 708	83	Prosjektet videreføres.
Pc'er i barnehage 2021	131	131	0	Prosjektet er avsluttet.
Solskjerming Ydalir barnehage	105	105	0	Prosjektet er avsluttet.
Ydalir skole	161	640	479	Prosjektet er avsluttet.
Allaktivetsarena		36	36	Prosjektet er avsluttet.
Oppgradering Elverum kapell	1 108	1 500	392	Prosjektet videreføres.
Lager til elektrisk drevne kjøretøy	19	19	0	Prosjektet er avsluttet.
Deconx - smittevern maskin	274	274	0	Prosjektet er avsluttet.
Signalanlegg Lyngholtet	1 720	1 720	0	Prosjektet er avsluttet.
Personalbase Sandmoen	321	500	179	Prosjektet videreføres.
Takst og tinglysningsgebyrer ved salg av eiendom	259	0	-259	Utgifter i forbindelse med salg av eiendom.
Kjøp av biler-jevn utskifting 2021	3 050	4 770	1 720	Prosjektet videreføres. Årsaken til avviket skyldes lang leveringstid på nye biler.
Maskiner (teknikk og miljø)	834	761	-73	Prosjektet er avsluttet.
Tyngre anleggsmaskiner	6 192	5 708	-484	Prosjektet er avsluttet, årsaken til avviket er prisstigning og økte valutakurser.

Driftsmaskiner eiendom	191	175	-16	Prosjektet er avsluttet.
Utfasing av oljekjeler	549	856	307	Prosjektet fikk overført 856' fra 2020, med bakgrunn i forsinket fremdrift. Prosjektet er nå avsluttet.
Smestadtoppen	11 362	9 000	-2 362	Omfanget har blitt større enn forutsatt. Noe gjenstår. Prosjektet finansieres gjennom refusjon fra private.
Undergang Jernbane Heradsbygd	1 235	1 209	-26	Prosjektet er avsluttet.
Gatelysinvesteringer	3 349	4 300	951	Prosjektet videreføres. Avviket skyldes forsinkelser p.g.a. råvaremangel.
Utbygging Grindalsmoen vest	11 765	0	-11 765	Omfanget har blitt større enn forutsatt. Noe gjenstår. Prosjektet finansieres gjennom refusjon fra private.
Rive utrangerte bygninger (Fjeldmoravegen barnehage)	2 240	2 240	0	Prosjektet er avsluttet.
Etablere sentral driftskontroll rådhuset	245	245	0	Prosjektet er avsluttet.
Etablere brannvannsforsyning Hanstad skole	1 210	1 210	0	Prosjektet er avsluttet, finansiert av covid-19 midler.
Toalettbygg Bergesjøen	188	188	0	Prosjektet er avsluttet.
Digitalisering av vegelementer	122	122	0	Prosjektet er avsluttet.
Innregulering av 3 stk G/S veger, langs samleveger sentrumsnært	596	596	0	Prosjektet er avsluttet.

Gang og sykkelsti Thoralf Storsveens veg gnr 13 bnr 875	632	632	0	Prosjektet er avsluttet.
Eiendomsinngrep	331	200	-131	Prosjektet videreføres. Årsaken til avviket skyldes dokumentavgift knyttet kjøp av driftsbygg Kirken.
Hovedplan VA - alle anlegg	29 304	30 000	696	Prosjektet videreføres
Gate, veg, park	11 006	10 000	-1 006	Prosjektet videreføres.

Prosjekt - Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik	Kommentar
Bruer	0	36	36	Prosjektet er avsluttet.
Rehabilitering av bruer	287	300	13	Prosjektet videreføres Ett prosjekt ble forsinket i 2021 og utføres i 2022 med overførte midler.
Tilskudd til andres investeringer	3 789	0	-3 789	
Hovedplan VA - alle anlegg	122	0	-122	Tilbakebetaling av mva jfr. utbyggingsavtale.
Justeringsmoms Grundsetmoen, Ydalir, Olav Sætersveg, Øvre Sagåa	2 639	0	-2 639	Tilbakebetaling av mva jfr. utbyggingsavtale.
Salg av eiendom - Heving, erstatning av kjøp Barbara Ringsveg 18	1 028	0	-1 028	Salget ble hevet pga. mangler med eiendommen. Kostnadene er knyttet til refusjon av dokumenterte merkostnader for kjøper. Herunder kostnader til omregulering av eiendommen til boligformål. Eiendommen legges ut for salg på nytt i 2022.
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	21 473	14 123	-7 350	
Aksjer Anno Museum AS	10 000	10 000	0	Kjøp av aksjer i henhold til KS-vedtak 19/125
Aksjepost Ydalir boligutvikling AS	7 350	0	-7 350	Kjøp av aksjer i henhold til KS-vedtak
Egenkapitalinnskudd EKP	2 177	2 177	0	Innbetaling av årlig egenkapitalinnskudd
Egenkapitalinnskudd KLP	1 946	1 946	0	Innbetaling av årlig egenkapitalinnskudd
Totalsum	147 056	131 045	-16 011	

Tabell: Investeringsprosjekter i Elverum kommune, status ved årsskiftet 2021/2022.

10 Tjenesteområder under tilsyn

Tabellen under viser registrerte avvik/pålegg for Elverum kommune som følge av tilsyn/revisjoner, frist for lukking av avvik samt utbedringstiltak, slik status er ved framlegget av årsmeldingen. Denne oversikten oppdateres i henhold til framdrift i arbeidet og rapporteres ved tertialene og årsslutt.

Tjeneste/tilsynsområde	Avvik/pålegg	Frist lukking	Tiltak
Sektor for Pleie, rehabilitering, omsorg			
Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn vedrørende HMS-arbeid, ledelse og medvirkning i hjemmebaserte tjenester.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pålegg – Tids- og arbeidspress – kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak. 2. Pålegg – Vold, trusler om vold og uheldige belastninger – kartlegging, risikovurdering, plan og tiltak 3. Pålegg – Vold og trusler om vold – opplæring. 4. Pålegg – Manuelt arbeid – informasjon og opplæring. 	02.05.2022	Svar med lukking av pålegg sendes inn innen fristen.
Statsforvalteren i Innlandet 17.03.21: Etter klage vil det vurderes om det er brudd på bestemmelser i helse- og omsorgslovgivningen innen rusomsorgen.	Statsforvalteren påpeker brudd på helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 og helsepersonelloven §4.	21.10.21 (frist tilbakemelding)	Det er et pågående arbeid i sektor for pleie, rehabilitering og omsorg og NAV for å se på internkontroll og organisering av rustjenesten i kommunen. Statsforvalteren er informert om dette.
Eiendomsstaben			
Branntilsyn ved bruk av egenmelding 2021 – Institusjoner	<p>Egenmeldingsskjema skal fylles ut av både eier og bruker av byggene.</p> <p>Avvik 1: Byggeier har ikke avtale om årskontroll av sprinkleranlegg.</p> <p>Avvik 2: Det er ikke tilstrekkelig dokumentert at avvik er behandlet eller lukket i forbindelse med årskontroller på brannvarslingsanlegg.</p>	01.06.21	<p>Svar sendt innen fristen. Tilsvar fra MHBR med nye spørsmål er mottatt. Arbeidet pågår.</p> <p>Avvik 1: Avtale om årskontroll er inngått med rammeavtalepartner for rørleggertjenester. Utføres 1. kvartal 2022.</p> <p>Avvik 2: Dokumentasjonen er oppdatert og avvikene er nå registrert. De kritiske avvikene er lukket, mens resterende avvik er satt opp på vedlikeholdsplanen 2022-2025.</p>

MHBR har gjennomført et branntilsyn ved Hanstad skole etter å ha mottatt en bekymringsmelding. Dette har resultert i en	Avvik 1:	01.06.21 Tilbakemelding ble gitt til MHBR innen frist for tilbakemelding.	Svar sendt innen fristen. Tilsvar fra MHBR med nye spørsmål er mottatt. Avvik 1:
Tjeneste/tilsynsområde	Avvik/pålegg	Frist lukking	Tiltak
avviksrapport uten at det er gitt pålegg om utbedring med angitt frist.	<p>Byggeier har ikke avtale om årskontroll av sprinkleranlegg.</p> <p>Avvik 2: Det er ikke tilstrekkelig dokumentert at avvik er behandlet eller lukket ifm. årskontroller på brannvarslingsanlegg</p> <p>Avvik 3: Krav til bruk av byggverket og rutiner for å sikre at kravene blir overholdt</p> <p>Avvik 4: Etablering av grunnleggende systematisk internkontroll innen det brannforebyggende sikkerhetsarbeid i virksomheten.</p>	Frist for å lukke avvikene er utsatt på ubestemt tid pga. Covid-19.	<p>Avtale om årskontroll er inngått med rammeavtalepartner for rørleggertjenester. Utføres 1. kvartal 2022.</p> <p>Avvik 2: Dokumentasjonen er oppdatert og avvikene er nå registrert. De kritiske avvikene er lukket, mens resterende avvik er satt opp på vedlikeholdsplanen 2022-2025.</p> <p>Avvik 3: Rektor svarer ut dette avviket. Eiendomsstaben utarbeider rutiner for opplæring i bruk av bygg. Arbeidet pågår.</p> <p>Avvik 4: Rutiner lages for hvert tjenesteområde. Maler lagres i kvalitets-systemet. Dokumentasjon lagres i FDV-verktøyet Facilit, hvor MHBR har lesetilgang for kontroll. Arbeidet pågår.</p>
EL-tilsyn Det er avholdt tilsyn på elektriske anlegg ved en rekke bygg for Elverum kommune. Tilsynet har kontrollert internkontrollen og den fysiske tilstanden på anlegg.	Avvik 1: Det er funnet enkelte mindre avvik ved de elektriske anlegg på flere bygg. Det er ikke funnet avvik på internkontrollsystemet.	31.12.21	Avvik 1: Avvikene lukkes fortløpende av godkjent utførende. Så langt er avvikene utbedret med bruk av midler fra vedlikeholdsbudsjettet.

Tabell: Registrerte pålegg for Elverum kommune som følge av tilsyn – status per utgangen av 2021.

11 Oppfølging: Politiske vedtak – Handlings- og økonomiplan 2021-2024

11.1 Oppfølging av politiske vedtak

Dette kapitlet redegjør for oppfølging og gjennomføring av vedtak som gjøres gjennom året i formannskapet og kommunestyret, og som er i prosess ved årsskiftet. Det rapporteres vedrørende status i disse vedtakene i tertialrapportene gjennom året og ved årsslutt. Vedtakene har forskjellig karakter, blant annet ved at noen står tilgjennomføring over flere år. I det følgende rapporteres en tabellarisk status på de aktuelle vedtak (FSK=Formannskapet, KS=Kommunestyret).

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
KS 038/14 07.05.14.	Kommunedelplan for kultur- minner og kulturmiljøer i Elverum.	Line M. Rustad	Planprogram ble vedtatt i kommune- styret i oktober 2014. Planarbeidet har vært stilt i bero grunnet mangel på kapasitet.
KS 128/16 31.08.16.	Deltakelse i forsknings- og utviklingsprosjektet Kultur for læring.	Lena Haugseth/ Thorleif Skavern	Utviklingsarbeidet pågår, og gjennom- føres i tråd med vedtatt tidsplan. For skole er prosjektet avsluttet ved utgangen av 2021, for barnehage pågår utviklingsarbeidet ut barnehageåret 2021/2022.
KS 108/16 28.09.16.	Salg av eiendom (Nysted).	Kjell Karlsen	Saken omfatter å utrede hvilke utviklingsmuligheter eiendommen Nysted kan ha i et byutviklings- perspektiv. Arbeidet er satt på vent i påvente av utarbeidelse av kulturminneplan for sentrumsområdet. Leieavtalen med Elverum kunstforening er for øvrig forlenget fram til 2031.
KS 063/18 30.05.18.	Oppfølging av forvaltnings- rapport integrering av flyktninger.	Thorleif Skavern	Elverum kommune skal utarbeide en plan for inkludering, noe som er inn- arbeidet i planstrategien. Arbeidet er ikke prioritert iverksatt på grunn av manglende kapasitet.
KS 162/18 13.12.18 KS 077/19 19.06.19	Ny svømmehall – status og videre prosess	Kristian Trengeid	Flerbruksanlegget AS sitt arbeid pågår i samarbeid med valgt utviklingspartner.
FSK 169/18 23.11.18	Frydenlundvegen 18 – vurdering av planoppstart	Tor Backe	Nye eiere, ønsker ikke å regulere eiendommen. Saken er terminert.
KS 167/18 13.12.18	Trafikksituasjonen Hanstad syd, spørsmål om utbedringstiltak	Tor Backe	Oppfølging er politisk utsatt. Initiativ fra plan- og eiendomskomitéen til møte med Trygg Trafikk avventes. Jfr. sak FSK 041/20.
FSK 056/19 24.04.19	Regulering av midlertidige boliger for vanskeligstilte - vurdering av plassering og planoppstart.	Tor Backe	Reguleringsplanen for Solbrå II mangler avklaring av innsigelse.

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
KS 043/19 03.04.19	Utrede skolefritidsordningen i Elverum kommune	Thorleif Skavern	Utviklingsarbeidet har de siste to årene blitt satt på vent på grunn av pandemien.
KS 083/19 19.06.19	Status - utredning om hyttebygging i området ved Rogstadbakkvollen	Kristian Trengereid	Saken er oversendt kommuneskogen for oppfølging, prosess i tråd med kommunestyrets vedtak pågår.
FSK 147/20 30.09.20	Planprogram for tilsving mellom Røros- og Solørbanen - 1. gangs behandling	Tor Backe	Planprogram vedtatt. Avklaring av innsigelser og forberedelser for sluttbehandling pågår. Vedtak planforslag sannsynlig våren 2022.
KS 030/20 25.03.20	Planstrategi Elverum kommune 2019 – 2023	Aasmund Hagen	Kommunestyret har vedtatt med hjemmel i Plan- og bygningslovens §10 å utarbeide planstrategi for Elverum kommune for perioden 2019 – 2023. Arbeidet er forsinket relatert til oppsatt plan, på grunn av merarbeid med koronasituasjonen, og er fortsatt ikke iverksatt grunnet manglende kapasitet.
FSK 041/20 18.03.20	Hanstad, plan overordnet vegsystem	Tor Backe	Jf sak KS 167/18. Oppfølging er politisk utsatt. Initiativ fra plan og eiendoms-komiteén til møte med Trygg Trafikk avventes.
FSK 110/20 17.06.20	Detaljregulering for Skansebu – utsatt 1. gangs behandling	Tor Backe	Planen er under behandling, innsigelser fra NVE og Statsforvalteren søkes avklart. Dialog med utbygger om videre arbeid.
FSK 088/20 03.06.20	Detaljregulering for Solbrå II – 1. gangs behandling	Tor Backe	Planen er under 1.gangs behandling, innsigelse fra Statsforvalteren ang. støy søkes avklart.
KS 096/20 23.09.20	Utvidelse av mandat – Kommunestyrekomité for utdanning	Kristian Trengereid	Sakene er under oppfølging og planlegges konkludert i form av egen kommunestyresak i februar 2022.
KS 052/21 26.05.21	Barnehage og skolestruktur – Utdanningskomiteens innstilling til kommunestyret		
KS 090/21 25.08.21	Flytting av ungdomstrinnet ved Hanstad skole til Elverum ungdomsskole		
KS 091/21 25.08.21	Skolestruktur – løsning av EUS sitt arealbehov		
FSK 018/21 17.02.21	Behandling av klage på avslag om fradeling av eiendom til bolig i Sagåvegen 32 A og B	Tor Backe	Mer dokumentasjon må innhentes før saken kan returneres til behandling i formannskapet.
FSK 021/21 17.02.21 FSK112/21 18.08.21 FSK 141/21 06.10.21	Avhending av Kirkeby oppvekstsenter	Kjell Karlsen	Saken er utsatt og returnert til administrasjonen for videre utredning. Det er bestilt nye verdivurderinger av eiendommen basert på gitte føringer om fradeling og seksjonering av bygget. Sak utsatt inntil kirken har fullført sin prosess.

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
FSK 086/21 16.06.21	Detaljregulering for Elverhøi III – 1. gangs behandling	Tor Backe	Offentlig ettersyn er ferdig. Plandokumenter oppdateres før sluttbehandling. Dialog med tiltakshaver undervegs.
KS 113/21 20.10.21	Detaljregulering Elverhøi III – 2. gangs behandling		Detaljregulering vedtatt for Elverhøi III, plan-ID 2020004.
FSK 087/21 16.06.21	Detaljregulering for Jegertomta – 1. gangs behandling	Tor Backe	Planen til sluttbehandling i KS 22.09.2021
KS 099/21 22.09.21	Detaljregulering Jegertomta – 2. gangs behandling		Detaljregulering Jegertomta, plan-ID 2020006 vedtatt.
FSK 166/21 24.11.21	Detaljregulering Jegertomta – klagebehandling		Formannskapet tok ikke klagen til følge og den videresendes til Statsforvalteren i Innlandet for videre behandling.
FSK 088/21 16.06.21	Detaljregulering for Sandbakken 13 – 1. gangs behandling	Tor Backe	Dialog med utbygger pågår. Behov for ytterligere avklaring med FSK før videre behandling.
FSK 139/21 06.10.21	Detaljregulering Sandbakken 13 – prinsippavklaring for videre planarbeid		Formannskapet er positive til en moderat fortetting på gbnr. 30/450 - Sandbakken 13 med 6 forutsetninger for videre planarbeid.
FSK 089/21 16.06.21	Detaljregulering for Johan Falkbergets veg 56 – 1. gangs behandling	Tor Backe	Planen til sluttbehandling i KS 22.09.2021
KS 100/21 22.09.21	Detaljregulering Johan Falkbergets veg 56 – 2. gangs behandling		Detaljreguleringsplan for Johan Falkbergets veg 56, planID 2021001 vedtatt.
FSK 157/21 03.11.21	Detaljreguleringsplan Johan Falkbergets veg 56 - klagebehandling		Klagesak er oversendt Statsforvalteren i Innlandet for endelig avgjørelse.
KS 074/21 23.06.21	Tiltak for rekruttering av fastlege i ledig fastlegehjemmel i Elverum kommune	Kristian Trengereid	Kommunedirektør skal utrede langtidsplan for organisering og rekruttering til fastlegetjenesten i Elverum kommune. Planen legges fram til politisk behandling innen utgangen av oktober 2021.
KS 115/21 20.10.21	Langsiktig plan for rekruttering av fastleger i Elverum – strategi og økonomiske rammer		Utredningsarbeidet pågår i henhold til vedtak og planlegges framlagt som egen sak i februar 2022.
FSK 106/21 18.08.21	Detaljregulering for Ydalirtoppen	Tor Backe	Detaljregulering for Ydalirtoppen, Plan-ID 2019-004 er ute til offentlig ettersyn.
FSK 140/21 06.10.21	Detaljregulering Garvergården – 1. gangs behandling	Tor Backe	Detaljregulering for Garvergården, plan-ID 2019010 lagt ut til offentlig ettersyn.
FSK 147/21 20.10.21	Behandling av klage på avslag om deling etter jordloven og avslag på dispensasjon etter plan- og bygningsloven, gnr. 93 bnr. 1	Tor Backe	Saken er sendt til regionale og statlige myndigheter etter PBL §19.1 – jfr. vedtak. Ny sak forberedes for formannskap i januar 2022.

Vedtaks- punkt og dato	Beskrivelse	Ansvarlig	Kommentar / rapportering
FSK 167/21 24.11.21	Mindre endring av detaljregulering for Leiret sentrum nord – Lundgaardvegen 2 og 4 – vedtak	Tor Backe	Mindre endring av reguleringsplanen for Leiret sentrum nord – Lundgaardvegen 2 og 4. Plan-ID: 199002-05 er vedtatt.
FSK 168/21 24.11.21	Mindre endring av reguleringsplan for Kvartalet Storgata, Elvarheimgata og Bækbakken – vedtak	Tor Backe	Mindre endring av reguleringsplanen for Kvartalet Storgata, Elvarheimgata og Bækbakken, plan-ID: 199308-01 er vedtatt.

Tabell: Oppfølging av politiske vedtak i formannskap og kommunestyre gjennom 2021. Status ved årsslutt.

11.2 Gjennomføringsplan - kommunestyrets vedtak på Handlings- og økonomiplan 2021-2024

Kommunestyret vedtar hvert år Handlings- og økonomiplan for den kommende 4-års periode med virksomhetsplan og budsjett for første år i 4-års perioden. Kommunestyrets vedtak er bindende for første året i denne perioden. Vedtaket har både punkter som gjelder de konkrete økonomiske rammer for virksomheten og verbalpunkter som skal følges opp gjennom året.

Kommunestyrets vedtak for virksomhetsplanen og budsjettet for 2021 ble gjort i kommunestyret i KS-sak 133/29 per 16. desember 2020. I tabellen under redegjøres det kort for status på oppfølging av verbalpunktene i vedtaket ved utgangen av 2021.

Punkt i vedtak	Tema	Frist	Ansvarlig	Kommentar
Verbale punkter i kommunestyrets vedtak (KS 133/20)				
pkt. 1	Handlings- og økonomiplan for 2021-2024 med virksomhetsplaner og årsbudsjett for 2021 vedtas i samsvar med kommunedirektørens budsjettforslag datert 30.10.20, med de endringer som fremkommer i tabellen under (se protokoll).	31.12.2021	Kristian Trengereid	Vedtaket er gjennomført fortløpende gjennom året med arbeidsfordeling i organisasjonen basert på lederkontrakten mellom kommunedirektør og sektorsjefer/ stabssjefer.
pkt. 2	Driftsbudsjettet for 2021 fordeles som netto rammebevilgninger til tjenesteområder. Kommunedirektøren gis myndighet til å foreta en detaljert fordeling av rammebevilgningene på de enkelte tjenesteområdenes budsjettposter, i tråd med kommunestyrets prioriteringer og forutsetninger.	01.02.2021	Kristian Trengereid	Gjennomført.
pkt. 3	Låneopptak 2021: kr 102 110 000	31.12.2021	David Sande	Låneopptak er ikke gjennomført på grunn forsinket fremdrift i flere investeringsprosjekter, samt ubrukte lånemidler fra tidligere år. Vedtak om endring i låneopptak ble gjort i KS-sak 117-21 – Tertialrapport nr 2 – 2021.
pkt. 4	Lån fra Husbanken for videre formidling (startlån): kr 85 000 000	31.12.2021	David Sande	Gjennomført.
pkt. 6	Nye priser, betalingssatser, godtgjøringssatser - Gebyrregulativ for 2021	01.02.2021	David Sande	Gjennomført.

pkt. 7	Tilskudd og overføringer til lag, foreninger og organisasjoner betinger at kommunen gis full innsynsrett i bruken av midlene, og gir kontrollutvalget adgang til å føre kontroll med hvordan midlene forvaltes.	01.02.2021	David Sande	Gjennomført.
pkt. 8	Justering mellom budsjetttrammer for tjenesteområder ved overgang fra leasing og leieavtaler til kommunal lånefinansiering for kjøretøy, maskiner og utstyr.	31.12.2021	David Sande	Gjennomført.
pkt. 9	Justering mellom budsjetttrammer for kurante rutinemessige endringer.	31.12.2021	David Sande	Gjennomført.
pkt. 10	Komité for helse og omsorg får i oppdrag å se på muligheter og tiltak for mer forebyggende, oppsøkende og lavterskel helse- og fritidstilbud for barn og unge i Elverum. Tilbudet kan forsterkes gjennom eksisterende tilbud i	31.12.2021	Aino Kristiansen	Arbeidet er startet opp i 2021, og komiteen følger og avventer arbeid med pilot 0-24 utsatte barn og unge.
	kommunen, i kombinasjon med nye tiltak knyttet til Ungdommens Hus og eksterne organisasjoner og samarbeidspartnere. Komitearbeidet påbegynnes i 2021.			
pkt. 11	Komite for Helse og omsorg bes utrede muligheten for oppstart av kantina i Helsehuset som sosial møteplass og et sted for måltids-felleskap for pasienter, beboere, pårørende og ansatte. Det bør ses etter løsninger der kommunen og frivilligheten kan inngå i et forpliktende samarbeid, fordi styrking av samarbeidet med frivilligheten er en del av kommunens utviklingsmål for 2021	31.12.2021	Aino Kristiansen	Arbeidet er startet opp høsten 2021, men ikke avsluttet. Komiteen har spilt inn forslag til styringsgruppen for «Frivillighetens år 2022».
pkt. 12	Komité for helse og omsorg får i oppdrag å utrede muligheten for en styrking av ergoterapi-tilbudet i Elverum. Målsettingen er at ventetida i det kommunale rehabiliteringstilbudet må betydelig ned som en følge av et styrket tilbud i åra framover.	31.12.2021	Aino Kristiansen	Ny stilling som ergoterapeut ble vedtatt i for bindelse med behandling av Handlings- og økonomiplan 2022-25.

pkt. 13	Komite for vekst og utvikling får i oppdrag å se på flere muligheter til å forsterke arbeidet for nye etableringer og grønn næringsutvikling i samarbeid med landbruket og skog- og trebaserte næringer i Elverum og Innlandet. Det er naturlig at arbeidet gjennomføres sammen med Elverum Vekst og selskapets samarbeids-partnere, som er en samling av lokale og regionale ressurser for vekst og utvikling i Elverum. Komitearbeidet påbegynnes i 2021.	31.12.2021	Aasmund Hagen	Arbeidet har det ikke vært kapasitet til å iverksette gjennom 2021. Vedtaks-punktet må bli tatt opp til drøfting i Komite for vekst- og utvikling høsten 2022, for å vurdere om det finnes mulighet for å realisere denne ambisjonen.
pkt. 14	Kommunedirektøren utarbeider en Kommune-delplan for naturmangfold som følges opp av Komite for Vekst og Utvikling som skal ferdigstilles innen rullering av kommuneplanens arealdel, for å inngå som beslutningsgrunnlag ved vurdering av nye byggeområder og etablering av eventuelle hensynssoner. Planen skal ende i konkrete forslag til hvordan natur-mangfoldet i kommunen best kan ivaretas, når kommunedirektøren legger frem sitt forslag til kommuneplanens arealdel.	31.12.2021	Tor Backe	Arbeidet er ikke iverksatt gjennom 2021, da det ikke er kapasitet til det – jfr. kommentar til tertialrapport ved tertial 1 2021: «En vil måtte komme tilbake til kommunestyret vedrørende oppfølgingen, da det vurderes som riktig at dette er et tema som må inngå som en del av revidering av kommune-planens arealdel, og at det planarbeidet må iverksettes på grunnlag av eget vedtak i kommunestyret i henhold til gjeldende planstrategi.»

Tabell: Oppfølging av kommunestyrets vedtak på handlings- og økonomiplan 2021-2024. Status ved årsslutt 2021.

12 Årsregnskap og noter 2021

Se årsberetning, årsregnskap og revisjonsberetning i egne dokumenter.

FIVERUM
KOMMUNE

Kommunehuset Folkvang, Lærerskolealleen 1, 2408 Elverum
PB 403, 2418 Elverum. Tlf 62 43 30 00 - postmottak@elverum.kommune.no
Webredaktør: Linda Vespestad